

Mötesbok: KSNAU (2026-06-02)

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott

Datum: 2026-06-02

Plats: Kommunstyrelsens sammanträdesrum

Kommentar:

Dagordning

Arvodeskommittén

231/26 Riktlinjer för arvoden och ersättningar för förtroendevalda	3
232/26 Bestämmelser om omställningsstöd, pension och efterlevandeskydd för förtroendevalda, OPF-KR 26 67	
233/26 Policy för omställning, pension och familjeskydd för styrelseledamöter i kommunala aktieföretag	109

Till KS/KF

234/26 Kommunstyrelsens rapport över läget i kommunen under perioden januari-april 2026	114

Tjänsteskrivelse

2026-05-27

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diariennr: KS-2025/01035

Riktlinjer för arvoden och ersättningar för förtroendevalda

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa Riktlinjer för arvoden och ersättningar för förtroendevalda

Ärendebeskrivning

Regler och riktlinjer för arvoden för förtroendevalda ses över inför varje ny mandatperiod. Ett inledande samråd gällande tidplan och arbetsätt för översynen genomfördes med arvodeskommittén den 17 november 2025. Därefter presenterades sammanfattande omvärldsbevakning, nulägesanalys och förslag till områden aktuella för revidering för kommittén den 23 februari 2026.

Vid sammanträden den 16 april samt den 26 maj 2026 fick arvodeskommittén ta del av förslag till riktlinje för arvoden och ersättningar för förtroendevalda som avser mandatperioden 2027–2030. De gavs möjlighet att lämna synpunkter inför fortsatt beredning.

Beslutsunderlag

Ett förslag till riktlinje för arvoden och ersättningar till förtroendevalda är framtaget efter samråd med arvodeskommittén och med utgångspunkt att förtydliga skrivningar och göra tillägg i dokumentet för de områden där tillämpningen varit oklar.

Den stora förändringen i dokumentet är dess disposition som nu utgår från arvodes- eller ersättningsform, till skillnad från tidigare där uppdelningen gjordes på heltids-/deltids- respektive fritidspolitiker. Texter från befintliga arvodesregler har omdisponerats i syfte att samla skrivningar som avser samma område.

En annan förändring för att framhålla förtroendeuppdragets skillnad från en anställning är att i stället för att ange uppdrag eller ersättning i procent anges det i hur stor del av ett referensbelopp de berättigar till.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01035

I bilaga 2. Riktlinjer för arvoden och ersättningar för förtroendevalda med markeringar redovisas tillägg jämfört med tidigare arvodesregler med grön markering. Vissa är av mer formaliakarakter, vissa är nya skrivningar på områden som bör förtydligas för att underlätta tillämpning. Observera att förändringar i disposition, samling av texter som berör ett område samt omräkning till del av referensbelopp i stället för procent av heltid inte är markerade.

Tidplan

Förslaget behandlas i kommunstyrelsen den 2 juni 2026.

Kommunfullmäktige fastställer den nya riktlinjen den 15 juni 2026.

Riktlinjerna gäller för mandatperioden 2027–2030.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Riktlinjer för arvoden och ersättningar för förtroendevalda

Bilaga 2. Riktlinjer för arvoden och ersättningar för förtroendevalda med markeringar

Bilaga 3. Arvodesregler förtroendevalda mandatperioden 2023–2026

Beredningsansvariga

Lina Renfors

Stefan Larsson

Linda Thelberg

Sofia Gustafsson

Beslutet ska skickas till

Linda Thelberg

SLK HR, Lön och pensioner

Elin Pietroni
Stadsdirektör

Lina Renfors
Koordinator

Riktlinje för arvoden och ersättningar för förtroendevalda

Beslutad av:
Kommunfullmäktige

Dokumenttyp:
Riktlinje

Diarienummer:
KS-2025/01035

Giltighetstid:
2027–2030

Datum, paragraf för beslut:
2026-06-15, § XX

Dokumentansvarig:
Arvodeskommittén

Dokumentet styr:
Förtroendevalda i
Umeå kommun

Innehåll

1.	Inledning	4
1.1	Syfte	4
1.2	Lagar och andra krav.....	4
1.3	Omfattning och avgränsning	4
1.4	Giltighetstid	4
1.5	Begrepp och definitioner	5
2.	Allmänna bestämmelser/regler	6
2.1	Förtroendevalda i kommunen	6
2.2	Förtroendevalda i kommunens bolag	6
2.3	Övriga som är utsedda av Umeå kommun	6
2.4	Belopp.....	6
3.	Arvoden.....	7
3.1	Årsarvode.....	7
3.2	Arvode för sammanträde och förrättning	8
4.	Ersättningar.....	9
4.1	Ersättning för resekostnader	10
4.2	Ersättning för förlorad arbetsinkomst	10
4.3	Ersättning för förlorad föräldrapenning	11
4.4	Ersättning för förlorad semesterförmån	11
4.5	Ersättning för förlorad pensionsförmån	11
4.6	Särskilda arbetsförhållanden	11
4.7	Ersättning för beredskap	12
5.	Avgång och frånvaro årsarvoderade.....	12
5.1	Avgång under mandatperioden.....	12
5.2	Ledighet och frånvaro.....	13
6.	Pension och försäkringar.....	13
6.1	Pensionsbestämmelser	14
6.2	Försäkringar	14
7.	Rapportering och utbetalning	15
7.1	Utbetalning	15
7.2	Felaktigt utbetalda arvoden/ersättningar	15
8.	Ansvar och roller	15
8.1	Kommunfullmäktige	15
8.2	Arvodeskommittén	15
8.3	Kommunstyrelsen	16

Bilaga 1. Förteckning över uppdrag där den förtroendevalde får årsarvode	17
Bilaga 2. Uppräkning av arvoden och ersättningar för förtroendevalda år 2027	21

1. Inledning

1.1 Syfte

Syftet med riktlinjen är att fastställa vilka arvoden och ersättningar som ska utgå till förtroendevalda i kommunen och hantering därav.

Riktlinjen utgör en rekommendation till kommunens bolag om vilka arvoden och ersättningar som ska utgå till förtroendevalda i bolagen.

1.2 Lagar och andra krav

Lagar

I Kommunallag (2017:725) 4 kap. 12–18 §§ regleras de ekonomiska förmånerna för förtroendevalda.

Aktiebolagslag (2005:551) 8 kap § 23 a fastställer att bolagsstämman ska besluta om arvoden och annan ersättning för styrelseuppdrag till var och en av styrelseledamöterna.

Relaterade styrdokument i Umeå kommun

- Bestämmelser om omställningsstöd, pension och efterlevandeskydd för förtroendevalda, OPF-KR 26.
- Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda, PBF¹
- Policy för omställning, pension och familjeskydd för styrelseledamöter i Kommunala aktiebolag
- Bilersättningsavtal (BIA)

1.3 Omfattning och avgränsning

Styrdokumentet riktar sig till förtroendevalda i kommunen samt i tillämpliga delar även ledamöter, lekmannarevisorer och suppleanter i kommunens hel- och delägda bolag (efter beslut av bolagsstämma).

1.4 Giltighetstid

Riktlinjen gäller för mandatperioden 2027–2030.

¹ Gäller för årsarvoderade invalda före valet 2014

Bilaga 2; Uppräknig av arvoden och ersättningar för förtroendevalda år 20XX uppdateras varje kalenderår i enlighet med bestämmelser i riktlinjen. En ny version av riktlinjen med uppdaterad bilaga publiceras på kommunens webbplats.

1.5 Begrepp och definitioner

Nedan begrepp används i riktlinjen med följande betydelse.

Arvode	Arvode är ekonomisk kompensation till en förtroendevald för arbete och ansvar som följer av det politiska uppdraget. Arvodets storlek är ett uttryck för uppdragets bedömda omfattning och ska inte uppfattas som arbetstid. Det kan inte likställas med lön som utgår vid en anställning.
Referensbelopp	Fast belopp från vilken uträkning av arvoden utgår. Anges i bilaga 2, räknas upp årligen.
Årsarvode	Arvode för ett uppdrag med ett fast årsbelopp. Utgår från ett grundarvode och uppdragets storlek avgör hur stor del av grundarvodet den förtroendevalde är berättigad till. Årsarvodet utbetalas månadsvis.
Timarvode	Arvode för sammanträde och förrättning som utgår per timme som uppdraget utförs.
Grundarvode	Arvode som utgår till alla timarvoderade för första timmen för påbörjat sammanträde/förrättning.
Ersättning	Ekonomisk ersättning för kostnader som den förtroendevalda har haft med anledning av sitt förtroendeuppdrag.
Sammanträde	Sammanträde i fullmäktige, fullmäktigeberedning, styrelse, nämnd eller utskott där protokollföringsskyldighet föreligger enligt kommunallagen eller där protokoll förs i huvudsaklig överensstämmelse med kommunallagens bestämmelse.
Förrättning	Ett uppdrag eller en aktivitet utanför vanliga sammanträden som en förtroendevald politiker behöver utföra som en del av sitt politiska uppdrag.
Kommunalråd	Ordförande, 1:e och 2:e vice ordförande i kommunstyrelsen
Kommunrevisionen	Förtroendevalda med ansvar för oberoende granskning av kommunens verksamhet och ekonomi för att säkerställa att den sköts korrekt, effektivt och enligt kommunfullmäktiges beslut. Utses av kommunfullmäktige.
Lekman-revisor	Förtroendevald som granskar om ett kommunalt bolag sköts ändamålsenligt, drivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt samt har tillräcklig intern kontroll.
Kommunkoncern	Kommunens styrelser och nämnder samt hel- och delägda bolag

2. Allmänna bestämmelser/regler

2.1 Förtroendevalda i kommunen

Riktlinjen gäller för förtroendevalda som avses i 4 kap § 1 kommunallagen. Det vill säga ledamöter och ersättare i; kommunfullmäktige, fullmäktigeberedningar, kommunstyrelsen, nämnder samt revisionen.

Rätten till arvode respektive ersättning upphör när förtroendeuppdraget upphör.

2.2 Förtroendevalda i kommunens bolag

Kommunfullmäktige rekommenderar respektive bolagsstämman att besluta om att följa denna riktlinje för mandatperioden 2027–2030. Riktlinjen gäller då i tillämpliga delar för ledamöter och ersättare i bolagsstyrelser samt lekmanrevisorer.

Arvodet för ordförande och vice ordförande i bolagsstyrelser samt lekmanrevisorer i bolagen beräknas utifrån uppdragets omfattning. Varje bolag har max två lekmanrevisorer som reviderar, se bilaga 2.

Arvodet betalas ut av bolaget.

2.3 Övriga som är utsedda av Umeå kommun

Arvoden för personer som utses av kommunen till föreningar, stiftelser och andra sammanslutningar omfattas av föreningens/stiftelsens/sammanslutningens eventuella regler för arvoden och ersättningar. Arvodet betalas ut av föreningen/stiftelsen/sammanslutningen.

Personer som uppbär förtroendeuppdrag inom kommunkoncernen som utförs inom ramen för den egna anställningen i kommunen eller bolaget har inte rätt till arvode.

2.4 Belopp

Belopp för arvoden anges i *Bilaga 2; Uppräkning av arvoden och ersättningar för förtroendevalda år 20XX*.

Beloppen räknas upp årligen med samma procentsats som den genomsnittliga löneökningen i kommunen föregående år.

Utgångspunkten för uppräkningsen är de belopp som anges i föregående års bilaga 2. Uppräkningen sker från och med den 1 januari.

3. Arvoden

Arvode kan utgå i form av:

1. Årsarvode som är ett fast arvode som betalas ut månatligen. Uppdraget kan variera i omfattning, vilket styr årsarvodets storlek.
2. Arvode för sammanträde och förrättning som utgår för enskilda tillfällen.

3.1 Årsarvode

Uppgifter som ingår i ett årsarvode:

- Rutinmässigt följa förvaltningens arbete
- Genomgång av ärenden med sekreterare, föredragande eller annan anställd med anledning av sammanträdet, besiktning, förrättning eller dyl.
- Möten och överläggningar med lokala råd, samrådsorgan, andra nämnds/utskottspresidier.
- Planeringsmöten
- Studiebesök eller annan likvärdig förrättning som sker inom uppdraget

Årsarvodet är funktionsrelaterat och ändras om den förtroendevalde får annan funktion.

Helt årsarvode

Uppdrag som ger rätt till helt årsarvode framgår av bilaga 1. Det rör sig om kommunalråd samt vissa nämnsordföranden.

I helt årsarvode ingår all tjänstgöring som är förenad med uppdraget samt eventuella tilläggsuppdrag inom ramen för kommunkoncernen.

Uppdrag som utförs för annan huvudman medför inga avdrag på arvodet. Det gäller också uppdrag där den helarvoderade utsetts av kommunen.

Begränsat årsarvode

Uppdrag som ger rätt till ett begränsat årsarvode framgår av bilaga 1. Här anges också omfattning av uppdraget.

I det begränsade årsarvodet ingår sammanträde i egen nämnd/utskott, justering av protokoll samt allt arbete som hänger samman med uppdraget.

Den som har ett begränsat årsarvode kan inneha andra uppdrag som ger rätt till arvoden och ersättningar. Det kan vara deltagande i andra sammanträden än det

egna huvuduppdraget (nämnd, utskott etcetera).

Om uppdraget kombineras med andra uppdrag inom kommunkoncernen kan omfattningen inte överstiga 1,0 av referensbeloppet.

Årsarvode för gruppledare

Gruppledare för parti som har ledamot i kommunfullmäktige har rätt till ett begränsat årsarvode enligt bilaga 1.

Gruppledararvudet ska täcka allt arbete som har anknytning till gruppledarens verksamhet, exempelvis deltagande i beredning av budget, möten med kommunfullmäktiges presidium med mera.

Årsarvode för kommunfullmäktiges presidium

Ordförande, 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande i kommunfullmäktige har rätt till ett begränsat årsarvode enligt bilaga 1. Årsarvudet inkluderar all tjänstgöring som är förenad med uppdraget förutom sammanträden med kommunfullmäktige, här utgår sammanträdesarvode.

Kommunrevisionen

Kommunrevisionens ledamöter har rätt till ett begränsat årsarvode enligt bilaga 1 samt arvode för sammanträde/förrättning.

3.2 Arvode för sammanträde och förrättning

Ledamöter och ersättare får arvode och ersättning för sammanträden och förrättningar. Vilka sammanträden och förrättningar som är arvodesberättigade framgår nedan.

Presidier i styrelse, nämnder och utskott får inget sammanträdesarvode för sitt huvuduppdrag då det ingår i deras årsarvode.

Arvodes- och ersättningsberättigade sammanträden och förrättningar

Tjänstgörande ledamöter, närvarande ersättare och övriga förtroendevalda som getts närvarorätt får arvode och ersättning för sammanträden och förrättningar som framgår av nedan.

- a) Sammanträden med kommunfullmäktige, fullmäktigeberedning och fullmäktiges utskott, kommunstyrelsen, övriga nämnder, nämndutskott och revisorernas sammanträden
- b) sammanträden med utredningskommittéer, projektgrupper och arbetsgrupper

- c) protokollsjustering
- d) konferens, informationsmöten, studiebesök, uppdrag som kontaktperson studieresa, kurs eller liknande som rör kommunal angelägenhet och som har ett direkt samband med det kommunala förtroendeuppdraget,
- e) förhandling eller förberedelse inför förhandling med personalorganisation eller annan motpart
- f) överläggningar med företrädare för annat kommunalt organ än den förtroendevalde själv tillhör
- g) sammankomst med kommunalt samrådsorgan/ intressentsammansatt organ
- h) överläggning med verksamhetsområdeschef eller annan anställd vid det kommunala organ den förtroendevalde själv tillhör
- i) presidiummöte i fullmäktige, nämnd eller utskott.
- j) besiktning eller inspektion
- k) överläggning med utomstående myndighet eller organisation
- l) fullgörande av granskningsuppdrag inom ramen för ett revisionsuppdrag.

Några andra sammanträden eller förrättningar än de som anges ovan berättigar inte till ersättning.

Arvodets utformning

Arvodet räknas per timme, där första timmen utges i form av ett grundarvode och därefter som timmarvode. Grundarvodet är tredubbelt timmarvode.

Arvode för del av timme, förutom första timmen, utges för varje påbörjad halvtimme med hälften av timmarvode. Sammanträdes- och förrättningsarvode ges för max 8 timmar per dag. I sammanträdesarvodet är partigruppsmöten invägt.

Grundarvode och timmarvode framgår av *Bilaga 2; Uppräkning av arvoden och ersättningar för förtroendevalda för år 20XX*.

4. Ersättningar

Ersättningar utgår för vissa kostnader som den förtroendevalda haft med anledning av uppdraget.

4.1 Ersättning för resekostnader

Förtroendevalda har rätt till ersättning för resekostnad. Det gäller när avståndet från den förtroendevaldes fasta bostad eller arbetsplats till sammanträdesplatsen/förrättningsplatsen överstiger 10 km (enkel väg). Vid nyttjande av färdtjänst gäller samma regler och avstånd som ovan.

Vid resa med bil utges bilersättning med belopp som följer det kommunala reseavtalets bestämmelser. Det förutsätts att samåkning sker i görligaste mån. Om den förtroendevalde har rätt till bilersättning, utgår även ersättning för parkeringskostnader.

Den förtroendevalde ansvarar för att rapportera sina verkliga resekostnader till varje sammanträde.

Ersättning för resekostnader, parkeringskostnader och traktamente vid sammanträde eller förrättning utanför kommunen utges enligt de grunder som fastställts för kommunens arbetstagare i det kommunala reseavtalet; Bilersättningsavtal (BIA).

4.2 Ersättning för förlorad arbetsinkomst

Förtroendevalda som får arvode för sammanträde eller förrättning (enligt avsnitt 2.2) har rätt till ersättning för styrkt inkomstbortfall.

För förtroendevalda med begränsade årsarvoden upp till 0,4 av referensbeloppet utgår ersättning för förlorad arbetsinkomst med ett högsta antal timmar per år, se bilaga 1.

Den förtroendevalde måste själv begära ersättning för den förlorade arbetsinkomsten. Begäran om ersättning ska göras senast inom ett år från dagen för sammanträde eller motsvarande.

Begäran om inkomstbortfall ska göras på den blankett som kommunen tillhandahåller via kommunens hemsida och intranät. Den som är sjukskriven, föräldraledig eller arbetslös lämnar i stället en kopia av uppgift på det belopp som skulle ha utbetalats av Försäkringskassan eller arbetslöshetskassan.

Ersättningen för förlorad arbetsinkomst grundar sig på inlämnat intyg från den förtroendevaldes arbetsgivare om hur stort löneavdrag som görs för frånvaro på grund av förtroendeuppdrag hos kommunen. Avdraget beräknas per timme och för en månadsavlönad anges timavdraget beräknat utifrån en 30-dagarsmånad.

Förtroendevald som kan visa att en arbetsinkomst förlorats men inte till vilket belopp till exempel jordbrukare eller egen företagare har rätt till en schablonersättning beräknad på

kalenderdagsberäknade sjukpenning som Försäkringskassan skulle ha utbetalt på 80-procentsnivån, multiplicerad med 1,25.

Ersättning för restid inom kommunen utges för max 3 timmar per sammanträde.

Förtroendevald kan få ersättning för förlorad arbetsinkomst för heldag även om sammanträdet eller förrättningen varar kortare tid. Det gäller förtroendevalda som på grund av arbetets art inte har möjlighet att återgå till arbetet under pågående arbetsdag.

Förtroendevalda som är helt årsarvoderade eller har ett begränsat årsarvode på 0,4 eller mer av referensbeloppet

Ersättning för förlorad arbetsinkomst kan utges till förtroendevald som har ett begränsat årsarvode på totalt 0,4 eller mer av referensbeloppet, under förutsättning att det uppdrag den förtroendevalde ansöker om förlorad arbetsersättning för har en arvodering som understiger 0,4.

4.3 Ersättning för förlorad föräldrapenning

Förtroendevald som överlåter föräldrapenning till medförälder för att delta i ett arvoderat politiskt uppdrag har rätt till ersättning motsvarande den föräldrapenning som annars skulle ha utgått om den förtroendevalde inte fullgjort det politiska uppdraget.

4.4 Ersättning för förlorad semesterförmån

Förtroendevald som tar tjänstledigt från sin ordinarie sysselsättning har rätt till ersättning för styrkt förlorad semesterförmån, maximalt 12 procent på utbetald ersättning för förlorad arbetsinkomst. Anmälan/ansökan ska göras senast inom två år från datum för sammanträdet eller förrättningen.

4.5 Ersättning för förlorad pensionsförmån

För förtroendevald med begränsat årsarvode upp till 0,4 av referensbeloppet regleras detta i *Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KR)*.

4.6 Särskilda arbetsförhållanden

Förtroendevald som arbetar obekvämt arbetstid och som har schemalagt arbetspass natt före/efter sammanträde eller förrättning kan få ersättning för förlorad arbetsinkomst inklusive semesterersättning och pensionsförmåner motsvarande två arbetspass med max 8 timmar per pass för att medge vila. Deltagande i sammankomster som inte direkt har med kommunalt

sammanträde att göra, till exempel allmänna partimöten och inläsning av handlingar berättigar inte till ledighet.

Förtroendevalda som är helt årsarvoderade eller har ett begränsat årsarvode på 0,4 eller mer av referensbeloppet

Särskilda arbetsförhållanden tillämpas inte för förtroendevalda som är helt årsarvoderade eller har ett begränsat årsarvode på 0,4 eller mer av referensbeloppet.

4.7 Ersättning för beredskap

En beredskapsersättning utgår till ordförande och vice ordförande i individ- och familjenämnden för den tid de är i beredskap² för akuta beslutsärenden. Ersättningen utgår utöver ordinarie årsarvode.

Beredskapen kan delegeras till annan särskilt förordnad ordinarie ledamot i Individ- och familjenämnden. Den ledamot som nämnden delegerar till har förutom beredskapsersättning också rätt till förrättningsarvode och förlorad arbetsinkomst för överläggningar och beslutsfattande som sker under beredskapsperioden.³

Belopp anges i *Bilaga 2; Uppräkning av arvoden och ersättningar för förtroendevalda för år 20XX*.

5. Avgång och frånvaro årsarvoderade

5.1 Avgång under mandatperioden

Avgår förtroendevald med årsarvode under mandatperioden fördelas arvodet mellan denne och den som inträder i dennes ställe i förhållande till den tid var och en av dem innehaft uppdraget.

Tidpunkt för avslut är datum då kommunfullmäktige beslutade om den förtroendevaldas avsägelse, om inte annat datum anges i kommunfullmäktiges beslut. Tidpunkt för ersättarens tillträde är datum då kommunfullmäktige beslutade om fyllnadsval, om inte annat datum anges i kommunfullmäktiges beslut. Förtroendevald som avslutar sitt uppdrag under mandatperioden kan därmed bli återbetalningsskyldig beroende på när i månaden avsägelsen gäller.

² Vilka arbetsuppgifter som ingår i beredskapen beslutas av individ- och familjenämnden.

³ Vilka regler som gäller för förrättningar/överläggningar under beredskapen beslutas av individ- och familjenämnden.

5.2 Ledighet och frånvaro

För förtroendevalda som har årsarvode gäller nedan bestämmelser avseende, föräldraledighet, sjukdom och ledigheter för studier.

Föräldraledighet

Förtroendevalda med årsarvode har rätt att vara föräldralediga på heltid från sitt förtroendeuppdrag. Under föräldraledigheten görs avdrag på arvodet för motsvarande tid.

Den förtroendevalda ansvarar för att anmäla sin föräldraledighet minst tre månader i förväg.

Nämnden utser enligt reglementet, ersättare för ordförande och vice ordförande.

I de fall föräldraledigheten är kortare än en månad görs inget avdrag på arvodet.

Deltidsledighet beviljas ej.

Sjukfrånvaro

Om en förtroendevald med årsarvode på grund av en längre tids sjukdom förhindras att fullgöra sitt uppdrag ska frånvaro av enskild förtroendevald anmälas. Avdrag på arvodet ska göras för motsvarande tid. Den förtroendevalda ansvarar för att rapportera om reducerat arvode. Den förtroendevalde ska även göra en anmälan till Försäkringskassan.

Partiell sjukfrånvaro påverkar inte arvodet.

Vid längre sjukfrånvaro utser kommunstyrelsen ersättare för ordförande och vice ordförande i styrelser och nämnder.

Ledighet vid studier

Förtroendevald med årsarvode har rätt att vara ledig från sitt förtroendeuppdrag för studier högst sex månader under en mandatperiod. Vid ledighet för studier upphör rätten till arvode under motsvarande period.

Vid ledighet för studier utser kommunstyrelsen ersättare för ordförande och vice ordförande i styrelser och nämnder.

6. Pension och försäkringar

Förtroendevalda omfattas av särskilda pensions- och försäkringsbestämmelser.

6.1 Pensionsbestämmelser

Villkoren för Omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF) för kommuner och regioner (KL) beslutas av respektive kommun och region och är inte kollektivavtal tecknade av Sveriges kommuner och regioner (SKR).

Förtroendevalda i Umeå kommun omfattas av "Bestämmelser om omställningsstöd, pension och efterlevandeskydd för förtroendevalda, OPF-KR 26" alternativt "Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda, PBF".

Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda, OPF-KR

OPF-KR gäller för förtroendevalda från 2014 och framåt. Se kommunens särskilt fastställda pensionsbestämmelser "Bestämmelser om omställningsstöd, pension och efterlevandeskydd för förtroendevalda, OPF-KR 26".

Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda, PBF

Årsarvoderade invalda före valet 2014 tillhör pensionsbestämmelserna PBF. Om årsarvoderade, som tillhör pensionsbestämmelserna PBF, inte innehaft uppdrag under hela två år eller om uppdragen varit i varierande omfattning avgör arvodeskommittén om avsteg från huvudregeln ska ske (PBF § 8 mom 2).

Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda i kommunens bolag

Förtroendevalda i kommunens bolag omfattas av samma bestämmelser som förtroendevalda i kommunen. Bolagen rapporterar in till kommunen intjänad pension för de förtroendevalda och kommunen samordnar och betalar ut pension enligt gällande bestämmelser.

För att tydliggöra hur gällande bestämmelser ska tillämpas för bolagen finns en särskild utarbetad policy "Policy för omställning, pension och familjeskydd för styrelseledamöter i Kommunala aktiebolag".

6.2 Försäkringar

Förtroendevalda med årsarvode omfattas av tjänstegrupplivförsäkringen GL-F och arbetsskadeförsäkringen Trygghetsförsäkring vid arbetsskada (TFA-KL).

Grupplivförsäkringar GL-F

GL-F är en särskild grupplivförsäkring för förtroendevalda som avser att skapa trygghet för efterlevande vid eventuellt dödsfall. Försäkringen omfattar den förtroendevalda som har ett årsarvode som motsvarar minst 0,2 procent av referensbeloppet.

Trygghetsförsäkring vid arbetsskada TFA-KL

För förtroendevalda i kommunen finns särskilda försäkringsvillkor vid arbetsskada, TFA-KL. Försäkringen gäller om en förtroendevald skadas eller blir sjuk på grund av sitt politiska uppdrag. Försäkringen gäller oavsett arvodesnivå.

7. Rapportering och utbetalning

7.1 Utbetalning

Årsarvodet utbetalas med en tolfedel per månad innevarande månad. Sammanträdes-/förrättningsarvoden utbetalas påföljande månad.

Arvoden och ersättningar till förtroendevalda i kommunens bolag betalas av respektive bolag.

7.2 Felaktigt utbetalda arvoden/ersättningar

Förtroendevald har en skyldighet att kontrollera sina arvodes- och ersättningsutbetalningar. Om fel uppmärksammas, ska detta, av den förtroendevalde omgående rapporteras. Eventuella felaktigheter korrigeras så snart som möjligt enligt rutin.

8. Ansvar och roller

8.1 Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar om riktlinjer för arvoden och ersättningar inför varje mandatperiod.

8.2 Arvodeskommittén

Arvodeskommittén utgörs av kommunfullmäktiges presidium och kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott. Ordförande är kommunfullmäktiges ordförande och vice ordförande är kommunfullmäktiges 1:e vice ordförande.

Arvodeskommittén har rollen som lokal pensionsmyndighet.

Kommittén ansvarar för att:

- lägga fram förslag till kommunfullmäktige gällande riktlinjer för arvoden och ersättningar samt pensionsbestämmelser

- säkerställa en enhetlig, rättssäker och transparent hantering av frågor som rör de förtroendevaldas pensionsrätt, familjeskydd och eventuella omställning
- besluta om tolkningar av antagna regler och riktlinjer

Arvodeskommittén sammanträder minst två gånger årligen. Ordförandeberedning ska genomföras innan arvodeskommittén sammanträder.

8.3 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar om mindre justeringar av arvodesreglerna, som inte är av principiell art. Justeringar anmäls till kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen ansvarar för tillämpning och process för tolkning av riktlinjen.

Bilaga 1. Förteckning över uppdrag där den förtroendevalde får årsarvode

I bilagan fastställs omfattning av respektive uppdrag i kommunfullmäktige, kommunstyrelse och kommunens nämnder/utskott där innehavaren får årsarvode. Beskrivningen är uppdelad i två tabeller:

- En för förtroendevalda med helt årsarvode och de med begränsat årsarvode på 0,4 eller mer av referensbeloppet
- En för förtroendevalda med begränsat årsarvode upp till 0,4 av referensbeloppet

Uppdelningen görs eftersom andra bestämmelser för ersättningar och frånvaro gäller för de som har ett begränsat årsarvode på upp till 0,4 av referensbeloppet.

Uppdrag med helt årsarvode och begränsat årsarvode på 0,4 eller mer av referensbeloppet

Ordförande, 1:e och 2:e vice ordförande i kommunstyrelsen benämns kommunalråd. De är de enda förtroendevalda i kommunkoncernen vars uppdrag kan överstiga 1,0 av referensbeloppet.

Övriga förtroendevalda benämns utifrån nedan tabell. Om uppdraget kombineras med annat uppdrag inom kommunkoncernen kan omfattningen aldrig överstiga 1,0 av referensbeloppet.

Nämnd/styrelse	Uppdrag	Omfattning av referensbelopp
Kommunstyrelsen	Kommunalråd 1	1,25
	Kommunalråd 2	1,10
	Kommunalråd 3	1,10
Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott	ledamot	0,7
Kommunstyrelsens planeringsutskott	ordförande	0,4
	vice ordförande	0,4
	ledamot	0,4
Kommunstyrelsens hållbarhetsutskott	ordförande	0,6
Byggnadsnämnden	ordförande	0,8
	vice ordförande	0,5
För- och grundskolenämnden	ordförande	1,0
	vice ordförande	0,5
Gymnasie-och vuxenutbildningsnämnden	ordförande	1,0

	vice ordförande	0,5
Individ- och familjenämnden	ordförande	1,0
	vice ordförande	0,5
Personalnämnden	ordförande	0,4
Tekniska nämnden	ordförande	1,0
	vice ordförande	0,5
Äldrenämnden	ordförande	1,0
	vice ordförande	0,5

Uppdrag med begränsat årsarvode upp till 0,4 av referensbeloppet

För ordförande och vice ordförande med uppdrag som berättigar upp till 0,4 av referensbeloppet utgår ersättning för förlorad arbetsinkomst. Ett högsta antal timmar per år för respektive uppdrag specificeras i tabellen nedan.

Nämnd	Uppdrag	Omfattning av referensbelopp	Förlorad arbetsinkomst (max timmar/år)
Kommunfullmäktige	ordförande	0,3	510
	1:e vice ordförande	0,2	340
	2:e vice ordförande	0,15	255
Kommunfullmäktige	gruppledare*	0,15	255
Kommunfullmäktiges Jämställdhetsutskott	ordförande	0,2	340
	vice ordförande	0,1	170
Kommunstyrelsens hållbarhetsutskott	vice ordförande	0,3	510
	ledamot	0,1	170
Fritidsnämnden	ordförande	0,3	510
	vice ordförande	0,2	340
Kulturnämnden	ordförande	0,3	510
	vice ordförande	0,2	340
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	ordförande	0,3	510
	vice ordförande	0,2	340
Personalnämnden	vice ordförande	0,25	425
Valnämnden	ordförande	0,15	255
	vice ordförande	0,1	170
Gemensam nämnd	ordförande	0,1	170

Brand- och räddningsnämnden	vice ordförande	0,05	85
Gemensam nämnd IT-kapacitetsnämnden	ordförande	0,1	170
	vice ordförande	0,05	85
Gemensam nämnd PA-nämnden	ordförande	0,1	170
	vice ordförande	0,05	85
Gemensam nämnd Överförmyndarnämnden	ordförande	0,3	510
	vice ordförande	0,15	255

*Gäller för parti som har ledamot i kommunfullmäktige, dock inte om partiet har en annan ledamot som får 0,7 eller mer av referensbeloppet som fast arvodering.

Kommunrevisionen

För uppdrag i kommunrevisionen utgår sammanträdes-/förrättningsarvode samt ett fast årsarvode.

Kommunrevisionen	Uppdrag	Omfattning av referensbelopp
Kommunrevisionen	ordförande	0,04
	vice ordförande	0,025
	ledamot	0,015

Uppdrag i kommunens bolag

Styrelse	Uppdrag	Omfattning av referensbelopp	Förlorad arbetsinkomst (max timmar/år)
Umeå Kommunföretag AB (UKF)	ledamot	0,1	170
AB Bostaden (med dotterbolag)	ordförande	0,5	-
	vice ordförande	0,25	425
Umeå Energi AB (med dotterbolag)	ordförande	0,5	-
	vice ordförande	0,25	425
Umeå Vatten- och Avfallskompetens i Norr AB (Vakin) inkl. Umeva *	ordförande	0,5	-
Umeå vatten och avfall AB (Umeva)	vice ordförande	0,25	425
Umeå Parkerings AB (Upab)	ordförande	0,25	425
	vice ordförande	0,15	255
Umeå Deponi och avfallscenter AB	ordförande	0,25	425
	vice ordförande	0,15	255

Infrastruktur i Umeå AB (Inab)	ordförande	0,25	425
	vice ordförande	0,15	255
Umeå Hamn AB	ordförande	0,25	425
	vice ordförande	0,15	255
Visit Umeå AB	ordförande	0,15	255
	vice ordförande	0,1	170

*Vice ordförande i Vakin utses av Vindeln alt. Nordmaling.

Bilaga 2. Uppräkning av arvoden och ersättningar för förtroendevalda år 2027

Inledning

I bilagan fastställs belopp för arvoden och ersättningar för det aktuella året. Samtliga belopp räknas upp årligen varpå bilagan byts ut.

Metod för uppräkning

Beloppen räknas upp den 1 januari varje år med samma procentsats som den genomsnittliga löneökningen i kommunen föregående år (2027).

Referensbelopp

Referensbeloppet är: 1 092 012 kr

Helt årsarvode

Helt årsarvode uträknas utifrån den omfattning av uppdraget som anges i bilaga 1. Nedan är exempel på beräkning för förtroendevalda som har helt årsarvode.

Uppdrag	Omfattning av referensbelopp	Belopp
Kommunalråd 1	1,25	1,25 x 1 092 012 = 1 365 015 kr
Kommunalråd 2	1,1	1,1 x 1 092 012 = 1 201 213 kr
Kommunalråd 3	1,1	1,1 x 1 092 012 = 1 201 213 kr
Övriga förtroendevalda med helt årsarvode	1,0	1,0 x 1 092 012 = 1 092 012 kr

Begränsat årsarvode

Begränsat årsarvode räknas utifrån den omfattning av uppdraget som anges i bilaga 1. Nedan är exempel på beräkning för förtroendevalda som har begränsat årsarvode.

Uppdrag, exempel	Omfattning av referensbelopp	Belopp
Vice ordförande, Tekniska nämnden	0,5	0,5 x 1 092 012 = 546 006 kr
Ledamot, Planeringsutskottet KS	0,4	0,4 x 1 092 012 = 436 805 kr
Ordförande, Kulturnämnden	0,3	0,3 x 1 092 012 = 327 604 kr

Arvode till kommunrevisionen

För uppdrag i kommunrevisionen utgår sammanträdes-/förrättningsarvode samt ett fast årsarvode enligt nedan. (2027)

Uppdrag	Omfattning av referensbelopp	Belopp, exempel
Ordförande	0,04	0,04 x 1 092 012 = 43 680 kr
Vice ordförande	0,025	0,025 x 1 092 012 = 27 300 kr
Ledamot	0,015	0,015 x 1 092 012 = 16 380 kr

Arvode för sammanträde och förrättning

Timarvode: 276 kronor (2027)

Grundarvode: utgör tredubbelt timarvode

Sammanträdestid (timmar)	Grundarvode	Timarvode	Totalt (kr)
1	3 x 276		828
2	3 x 276	1 x 276	1 104
3	3 x 276	2 x 276	1 380
4	3 x 276	3 x 276	1 656
5	3 x 276	4 x 276	1 932
6	3 x 276	5 x 276	2 208
7	3 x 276	6 x 276	2 484
8	3 x 276	7 x 276	2 760

Ersättning för beredskap

Ersättning i form av ett arvode per vecka/dag utgår till ordförande eller vice ordförande i Individ- och familjenämnden när dessa har beredskap⁴ för beslut i akuta ärenden. Nämnden kan delegera ansvaret till annan ledamot i nämnden.

Den ledamot som nämnden delegerar till har förutom arvode per vecka/dag också rätt till förrättningsarvode och förlorad arbetsinkomst för överläggningar och beslutsfattande som sker under beredskapsperioden.⁵

⁴ Vilka arbetsuppgifter som ingår i beredskapen beslutas av individ- och familjenämnden

⁵ Vilka regler som gäller för förrättningar/överläggningar under beredskapen beslutas av individ och familjenämnden.

Exempel på beräkning anges nedan.

Beredskap IFN	Omfattning av referensbelopp	Belopp, exempel
Ordförande, vice ordförande Ledamot (när nämnden delegerar)	0,0014/vecka eller 0,0002/dag	0,0014 x 1 092 012 kr = 1 529 kr/vecka 0,0002 x 1 092 012 kr = 218 kr/dag

Ersättning för förlorad arbetsinkomst

Ersättningen för förlorad arbetsinkomst uppgår till högst 2 732 kronor per dag. Nedan finns exempel på beräkning av årsarvode och maximal ersättning för förlorad arbetsinkomst.

Uppdrag, exempel	Omfattning begränsat årsarvode	Max antal timmar	Max ersättning
Ordförande	0,3	0,3 x 1 700 = 510	510 x 341,50* kr = 174 165 kr
Vice ordförande	0,2	0,2 x 1 700 = 340	340 x 341,50* kr = 116 110 kr

* 2 732 kr/8 timmar = 341,50 kr/timme

Ersättning till lekmannarevisorer

Arvodet är beräknat utifrån revisionsuppdragets storlek och att varje bolag har max två revisorer som reviderar koncernen.

Bolag	Ersättning per revisor (kr)
Umeå Energi AB *	19 000
AB Bostaden*	19 000
Umeå Kommunföretag AB	19 000
Vatten- och Avfallskompetens i Norr AB (Vakin, inklusive Umeva)*	10 000
Umeå Hamn AB*	10 000
Infrastruktur i Umeå AB (Inab)*	10 000
Umeå Parkerings AB (Upab)	5 000
Umeå Deponi och avfallscenter AB	5 000
Västerbottens museum AB	5 000
Nolia AB	5 000
Väven AB	5 000
Visit Umeå AB	5 000

*inklusive dotterbolag

Riktlinje för arvoden och ersättningar för förtroendevalda

Grönmarkerad text – nya skrivningar

Beslutad av:
Kommunfullmäktige

Dokumenttyp:
Riktlinje

Diarienummer:
KS-2025/01035

Giltighetstid:
2027–2030

Datum, paragraf för beslut:
2026-06-15, § XX

Dokumentansvarig:
Arvodeskommittén

Dokumentet styr:
Förtroendevalda i
Umeå kommun

Innehåll

1.	Inledning	4
1.1	Syfte	4
1.2	Lagar och andra krav.....	4
1.3	Omfattning och avgränsning	4
1.4	Giltighetstid	4
1.5	Begrepp och definitioner	5
2.	Allmänna bestämmelser/regler	6
2.1	Förtroendevalda i kommunen	6
2.2	Förtroendevalda i kommunens bolag	6
2.3	Övriga som är utsedda av Umeå kommun	6
2.4	Belopp.....	6
3.	Arvoden.....	7
3.1	Årsarvode.....	7
3.2	Arvode för sammanträde och förrättning	8
4.	Ersättningar.....	9
4.1	Ersättning för resekostnader	10
4.2	Ersättning för förlorad arbetsinkomst	10
4.3	Ersättning för förlorad föräldrapenning	11
4.4	Ersättning för förlorad semesterförmån	11
4.5	Ersättning för förlorad pensionsförmån	11
4.6	Särskilda arbetsförhållanden	11
4.7	Ersättning för beredskap	12
5.	Avgång och frånvaro årsarvoderade.....	12
5.1	Avgång under mandatperioden.....	12
5.2	Ledighet och frånvaro.....	13
6.	Pension och försäkringar.....	13
6.1	Pensionsbestämmelser	13
6.2	Försäkringar	14
7.	Rapportering och utbetalning	15
7.1	Utbetalning	15
7.2	Felaktigt utbetalda arvoden/ersättningar	15
8.	Ansvar och roller	15
8.1	Kommunfullmäktige	15
8.2	Arvodeskommittén	15
8.3	Kommunstyrelsen	16

Bilaga 1. Förteckning över uppdrag där den förtroendevalde får årsarvode	17
Bilaga 2. Uppräkning av arvoden och ersättningar för förtroendevalda år 2027	21

1. Inledning

1.1 Syfte

Syftet med riktlinjen är att fastställa vilka arvoden och ersättningar som ska utgå till förtroendevalda i kommunen och hantering därav.

Riktlinjen utgör en rekommendation till kommunens bolag om vilka arvoden och ersättningar som ska utgå till förtroendevalda i bolagen.

1.2 Lagar och andra krav

Lagar

I Kommunallag (2017:725) 4 kap. 12–18 §§ regleras de ekonomiska förmånerna för förtroendevalda.

Aktiebolagslag (2005:551) 8 kap § 23 a fastställer att bolagsstämman ska besluta om arvoden och annan ersättning för styrelseuppdrag till var och en av styrelseledamöterna.

Relaterade styrdokument i Umeå kommun

- Bestämmelser om omställningsstöd, pension och efterlevandeskydd för förtroendevalda, OPF-KR 26.
- Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda, PBF¹
- Policy för omställning, pension och familjeskydd för styrelseledamöter i Kommunala aktiebolag
- Bilersättningsavtal (BIA)

1.3 Omfattning och avgränsning

Styrdokumentet riktar sig till förtroendevalda i kommunen samt i tillämpliga delar även ledamöter, lekmannarevisorer och suppleanter i kommunens hel- och delägda bolag (efter beslut av bolagsstämma).

1.4 Giltighetstid

Riktlinjen gäller för mandatperioden 2027–2030.

¹ Gäller för årsarvoderade invalda före valet 2014

Bilaga 2; Uppräkning av arvoden och ersättningar för förtroendevalda år 20XX uppdateras varje kalenderår i enlighet med bestämmelser i riktlinjen. En ny version av riktlinjen med uppdaterad bilaga publiceras på kommunens webbplats.

1.5 Begrepp och definitioner

Nedan begrepp används i riktlinjen med följande betydelse.

Arvode	Arvode är ekonomisk kompensation till en förtroendevald för arbete och ansvar som följer av det politiska uppdraget. Arvodets storlek är ett uttryck för uppdragets bedömda omfattning och ska inte uppfattas som arbetstid. Det kan inte likställas med lön som utgår vid en anställning.
Referensbelopp	Fast belopp från vilken uträkning av arvoden utgår. Anges i bilaga 2, räknas upp årligen.
Årsarvode	Arvode för ett uppdrag med ett fast årsbelopp. Utgår från ett grundarvode och uppdragets storlek avgör hur stor del av grundarvodet den förtroendevalde är berättigad till. Årsarvodet utbetalas månadsvis.
Timarvode	Arvode för sammanträde och förrättning som utgår per timme som uppdraget utförs.
Grundarvode	Arvode som utgår till alla timarvoderade för första timmen för påbörjat sammanträde/förrättning.
Ersättning	Ekonomisk ersättning för kostnader som den förtroendevalda har haft med anledning av sitt förtroendeuppdrag.
Sammanträde	Sammanträde i fullmäktige, fullmäktigeberedning, styrelse, nämnd eller utskott där protokollföringsskyldighet föreligger enligt kommunallagen eller där protokoll förs i huvudsaklig överensstämmelse med kommunallagens bestämmelse.
Förrättning	Ett uppdrag eller en aktivitet utanför vanliga sammanträden som en förtroendevald politiker behöver utföra som en del av sitt politiska uppdrag.
Kommunalaråd	Ordförande, 1:e och 2:e vice ordförande i kommunstyrelsen
Kommunrevisionen	Förtroendevalda med ansvar för oberoende granskning av kommunens verksamhet och ekonomi för att säkerställa att den sköts korrekt, effektivt och enligt kommunfullmäktiges beslut. Utses av kommunfullmäktige.
Lekmannarevisor	Förtroendevald som granskar om ett kommunalt bolag sköts ändamålsenligt, drivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt samt har tillräcklig intern kontroll.
Kommunkoncern	Kommunens styrelser och nämnder samt hel- och delägda bolag

2. Allmänna bestämmelser/regler

2.1 Förtroendevalda i kommunen

Riktlinjen gäller för förtroendevalda som avses i 4 kap § 1 kommunallagen. Det vill säga ledamöter och ersättare i; kommunfullmäktige, fullmäktigeberedningar, kommunstyrelsen, nämnder samt revisionen.

Rätten till arvode respektive ersättning upphör när förtroendeuppdraget upphör.

2.2 Förtroendevalda i kommunens bolag

Kommunfullmäktige rekommenderar respektive bolagsstämman att besluta om att följa denna riktlinje för mandatperioden 2027–2030. Riktlinjen gäller då i tillämpliga delar för ledamöter och ersättare i bolagsstyrelser samt lekmanrevisorer.

Arvodet för ordförande och vice ordförande i bolagsstyrelser samt lekmanrevisorer i bolagen beräknas utifrån uppdragets omfattning. Varje bolag har max två lekmanrevisorer som reviderar, se bilaga 2.

Arvodet betalas ut av bolaget.

2.3 Övriga som är utsedda av Umeå kommun

Arvoden för personer som utses av kommunen till föreningar, stiftelser och andra sammanslutningar omfattas av föreningens/stiftelsens/sammanslutningens eventuella regler för arvoden och ersättningar. Arvodet betalas ut av föreningen/stiftelsen/sammanslutningen.

Personer som uppbär förtroendeuppdrag inom kommunkoncernen som utförs inom ramen för den egna anställningen i kommunen eller bolaget har inte rätt till arvode.

2.4 Belopp

Belopp för arvoden anges i *Bilaga 2; Uppräkning av arvoden och ersättningar för förtroendevalda år 20XX*.

Beloppen räknas upp årligen med samma procentsats som den genomsnittliga löneökningen i kommunen föregående år.

Utgångspunkten för uppräkningsen är de belopp som anges i föregående års bilaga 2. Uppräkningen sker från och med den 1 januari.

3. Arvoden

Arvode kan utgå i form av:

1. Årsarvode som är ett fast arvode som betalas ut månatligen. Uppdraget kan variera i omfattning, vilket styr årsarvodets storlek.
2. Arvode för sammanträde och förrättning som utgår för enskilda tillfällen.

3.1 Årsarvode

Uppgifter som ingår i ett årsarvode:

- Rutinmässigt följa förvaltningens arbete
- Genomgång av ärenden med sekreterare, föredragande eller annan anställd med anledning av sammanträdet, besiktning, förrättning eller dyl.
- Möten och överläggningar med lokala råd, samrådsorgan, andra nämnds/utskottspresidier.
- Planeringsmöten
- Studiebesök eller annan likvärdig förrättning som sker inom uppdraget

Årsarvodet är funktionsrelaterat och ändras om den förtroendevalde får annan funktion.

Helt årsarvode

Uppdrag som ger rätt till helt årsarvode framgår av bilaga 1. Det rör sig om kommunalråd samt vissa nämnsordföranden.

I helt årsarvode ingår all tjänstgöring som är förenad med uppdraget samt eventuella tilläggsuppdrag inom ramen för kommunkoncernen.

Uppdrag som utförs för annan huvudman medför inga avdrag på arvodet. Det gäller också uppdrag där den helarvoderade utsetts av kommunen.

Begränsat årsarvode

Uppdrag som ger rätt till ett begränsat årsarvode framgår av bilaga 1. Här anges också omfattning av uppdraget.

I det begränsade årsarvodet ingår sammanträde i egen nämnd/utskott, justering av protokoll samt allt arbete som hänger samman med uppdraget.

Den som har ett begränsat årsarvode kan inneha andra uppdrag som ger rätt till arvoden och ersättningar. Det kan vara deltagande i andra sammanträden än det

egna huvuduppdraget (nämnd, utskott etcetera).

Om uppdraget kombineras med **andra uppdrag inom kommunkoncernen** kan omfattningen inte överstiga 1,0 av referensbeloppet.

Årsarvode för gruppledare

Gruppledare för parti som har ledamot i kommunfullmäktige har rätt till ett begränsat årsarvode enligt bilaga 1.

Gruppleदारarvode ska täcka allt arbete som har anknytning till gruppledarens verksamhet, exempelvis deltagande i beredning av budget, möten med kommunfullmäktiges presidium med mera.

Årsarvode för kommunfullmäktiges presidium

Ordförande, 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande i kommunfullmäktige har rätt till ett begränsat årsarvode enligt bilaga 1. **Årsarvode inkluderar all tjänstgöring som är förenad med uppdraget förutom sammanträden med kommunfullmäktige, här utgår sammanträdesarvode.**

Kommunrevisionen

Kommunrevisionens ledamöter har rätt till ett begränsat årsarvode enligt bilaga 1 samt arvode för sammanträde/förrättning.

3.2 Arvode för sammanträde och förrättning

Ledamöter och ersättare får arvode och ersättning för sammanträden och förrättningar. Vilka sammanträden och förrättningar som är arvodesberättigade framgår nedan.

Presidier i styrelse, nämnder och utskott får inget sammanträdesarvode för sitt huvuduppdrag då det ingår i deras årsarvode.

Arvodes- och ersättningsberättigade sammanträden och förrättningar

Tjänstgörande ledamöter, närvarande ersättare och övriga förtroendevalda som getts närvarorätt får arvode och ersättning för sammanträden och förrättningar som framgår av nedan.

- a) Sammanträden med kommunfullmäktige, fullmäktigeberedning och fullmäktiges utskott, kommunstyrelsen, övriga nämnder, nämndutskott och revisorernas sammanträden
- b) sammanträden med utredningskommittéer, projektgrupper och arbetsgrupper

- c) protokollsjustering
- d) konferens, informationsmöten, studiebesök, uppdrag som kontaktperson studieresa, kurs eller liknande som rör kommunal angelägenhet och som har ett direkt samband med det kommunala förtroendeuppdraget,
- e) förhandling eller förberedelse inför förhandling med personalorganisation eller annan motpart
- f) överläggningar med företrädare för annat kommunalt organ än den förtroendevalde själv tillhör
- g) sammankomst med kommunalt samrådsorgan/ intressentsammansatt organ
- h) överläggning med verksamhetsområdeschef eller annan anställd vid det kommunala organ den förtroendevalde själv tillhör
- i) presidiummöte i fullmäktige, nämnd eller utskott.
- j) besiktning eller inspektion
- k) överläggning med utomstående myndighet eller organisation
- l) fullgörande av granskningsuppdrag inom ramen för ett revisionsuppdrag.

Några andra sammanträden eller förrättningar än de som anges ovan berättigar inte till ersättning.

Arvodets utformning

Arvodet räknas per timme, där första timmen utges i form av ett grundarvode och därefter som timmarvode. Grundarvodet är tredubbelt timmarvode.

Arvode för del av timme, förutom första timmen, utges för varje påbörjad halvtimme med hälften av timmarvode. Sammanträdes- och förrättningsarvode ges för max 8 timmar per dag. I sammanträdesarvodet är partigruppsmöten invägt.

Grundarvode och timmarvode framgår av *Bilaga 2; Uppräkning av arvoden och ersättningar för förtroendevalda för år 20XX*.

4. Ersättningar

Ersättningar utgår för vissa kostnader som den förtroendevalda haft med anledning av uppdraget.

4.1 ersättning för resekostnader

Förtroendevalda har rätt till ersättning för resekostnad. Det gäller när avståndet från den förtroendevaldes fasta bostad eller arbetsplats till sammanträdesplatsen/förrättningsplatsen överstiger 10 km (enkel väg). Vid nyttjande av färdtjänst gäller samma regler och avstånd som ovan.

Vid resa med bil utges bilersättning med belopp som följer det kommunala reseavtalets bestämmelser. Det förutsätts att samåkning sker i görligaste mån. Om den förtroendevalde har rätt till bilersättning, utgår även ersättning för parkeringskostnader.

Den förtroendevalde ansvarar för att rapportera sina verkliga resekostnader till varje sammanträde.

Ersättning för resekostnader, parkeringskostnader och traktamente vid sammanträde eller förrättning utanför kommunen utges enligt de grunder som fastställts för kommunens arbetstagare i det kommunala reseavtalet; Bilersättningsavtal (BIA).

4.2 Ersättning för förlorad arbetsinkomst

Förtroendevalda som får arvode för sammanträde eller förrättning (enligt avsnitt 2.2) har rätt till ersättning för styrkt inkomstbortfall.

För förtroendevalda med begränsade årsarvoden upp till 0,4 av referensbeloppet utgår ersättning för förlorad arbetsinkomst med ett högsta antal timmar per år, se bilaga 1.

Den förtroendevalde måste själv begära ersättning för den förlorade arbetsinkomsten. Begäran om ersättning ska göras senast inom ett år från dagen för sammanträde eller motsvarande.

Begäran om inkomstbortfall ska göras på den blankett som kommunen tillhandahåller via kommunens hemsida och intranät. Den som är sjukskriven, föräldraledig eller arbetslös lämnar i stället en kopia av uppgift på det belopp som skulle ha utbetalats av Försäkringskassan eller arbetslöshetskassan.

Ersättningen för förlorad arbetsinkomst grundar sig på inlämnat intyg från den förtroendevaldes arbetsgivare om hur stort löneavdrag som görs för frånvaro på grund av förtroendeuppdrag hos kommunen. Avdraget beräknas per timme och för en månadsavlönad anges timavdraget beräknat utifrån en 30-dagarsmånad.

Förtroendevald som kan visa att en arbetsinkomst förlorats men inte till vilket belopp till exempel jordbrukare eller egen företagare har rätt till en schablonersättning beräknad på

kalenderdagsberäknade sjukpenning som Försäkringskassan skulle ha utbetalt på 80-procentsnivån, multiplicerad med 1,25.

Ersättning för restid inom kommunen utges för max 3 timmar per sammanträde.

Förtroendevald kan få ersättning för förlorad arbetsinkomst för heldag även om sammanträdet eller förrättningen varar kortare tid. Det gäller förtroendevalda som på grund av arbetets art inte har möjlighet att återgå till arbetet under pågående arbetsdag.

Förtroendevalda som är helt årsarvoderade eller har ett begränsat årsarvode på 0,4 eller mer av referensbeloppet

Ersättning för förlorad arbetsinkomst kan utges till förtroendevald som har ett begränsat årsarvode på totalt 0,4 eller mer av referensbeloppet, under förutsättning att det uppdrag den förtroendevalde ansöker om förlorad arbetsersättning för har en arvodering som understiger 0,4.

4.3 Ersättning för förlorad föräldrapenning

Förtroendevald som överlåter föräldrapenning till medförälder för att delta i ett arvoderat politiskt uppdrag har rätt till ersättning motsvarande den föräldrapenning som annars skulle ha utgått om den förtroendevalde inte fullgjort det politiska uppdraget.

4.4 Ersättning för förlorad semesterförmån

Förtroendevald som tar tjänstledigt har rätt till ersättning för styrkt förlorad semesterförmån, maximalt 12 procent på utbetald ersättning för förlorad arbetsinkomst. Anmälan/ansökan ska göras senast inom två år från datum för sammanträdet eller förrättningen.

4.5 Ersättning för förlorad pensionsförmån

För förtroendevald med begränsat årsarvode upp till 0,4 av referensbeloppet regleras detta i *Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KR)*.

4.6 Särskilda arbetsförhållanden

Förtroendevald som arbetar obekväm arbetstid och som har schemalagt arbetspass natt före/efter sammanträde eller förrättning kan få ersättning för förlorad arbetsinkomst inklusive semesterersättning och pensionsförmåner motsvarande två arbetspass med max 8 timmar per pass för att medge vila. Deltagande i sammankomster som inte direkt har med kommunalt

sammanträde att göra, till exempel allmänna partimöten och inläsning av handlingar berättigar inte till ledighet.

Förtroendevalda som är helt årsarvoderade eller har ett begränsat årsarvode på 0,4 eller mer av referensbeloppet

Särskilda arbetsförhållanden tillämpas inte för förtroendevalda som är helt årsarvoderade eller har ett begränsat årsarvode på 0,4 eller mer av referensbeloppet.

4.7 Ersättning för beredskap

En beredskapsersättning utgår till ordförande och vice ordförande i individ- och familjenämnden för den tid de är i beredskap² för akuta beslutsärenden. Ersättningen utgår utöver ordinarie årsarvode.

Beredskapen kan delegeras till annan särskilt förordnad ordinarie ledamot i Individ- och familjenämnden. Den ledamot som nämnden delegerar till har förutom beredskapsersättning också rätt till förrättningsarvode och förlorad arbetsinkomst för överläggningar och beslutsfattande som sker under beredskapsperioden.³

Belopp anges i *Bilaga 2; Uppräkning av arvoden och ersättningar för förtroendevalda för år 20XX*.

5. Avgång och frånvaro årsarvoderade

5.1 Avgång under mandatperioden

Avgår förtroendevald med årsarvode under mandatperioden fördelas arvodet mellan denne och den som inträder i dennes ställe i förhållande till den tid var och en av dem innehaft uppdraget.

Tidpunkt för avslut är datum då kommunfullmäktige beslutade om den förtroendevaldas avsägelse, om inte annat datum anges i kommunfullmäktiges beslut. Tidpunkt för ersättarens tillträde är datum då kommunfullmäktige beslutade om fyllnadsval, om inte annat datum anges i kommunfullmäktiges beslut. Förtroendevald som avslutar sitt uppdrag under mandatperioden kan därmed bli återbetalningsskyldig beroende på när i månaden avsägelsen gäller.

² Vilka arbetsuppgifter som ingår i beredskapen beslutas av individ- och familjenämnden.

³ Vilka regler som gäller för förrättningar/överläggningar under beredskapen beslutas av individ- och familjenämnden.

5.2 Ledighet och frånvaro

För förtroendevalda som har årsarvode gäller nedan bestämmelser avseende, föräldraledighet, sjukdom och ledigheter för studier.

Föräldraledighet

Förtroendevalda med årsarvode har rätt att vara föräldralediga på heltid från sitt förtroendeuppdrag. Under föräldraledigheten görs avdrag på arvodet för motsvarande tid. Den förtroendevalda ansvarar för att anmäla sin föräldraledighet minst tre månader i förväg.

Nämnden utser enligt reglementet, ersättare för ordförande och vice ordförande. I de fall föräldraledigheten är kortare än en månad görs inget avdrag på arvodet. Deltidsledighet beviljas ej.

Sjukfrånvaro

Om en förtroendevald med årsarvode på grund av en längre tids sjukdom förhindras att fullgöra sitt uppdrag ska frånvaro av enskild förtroendevald anmälas. Avdrag på arvodet ska göras för motsvarande tid. Den förtroendevalda ansvarar för att rapportera om reducerat arvode. Den förtroendevalde ska även göra en anmälan till Försäkringskassan.

Partiell sjukfrånvaro påverkar inte arvodet. Vid längre sjukfrånvaro utser kommunstyrelsen ersättare för ordförande och vice ordförande i styrelser och nämnder.

Ledighet vid studier

Förtroendevald med årsarvode har rätt att vara ledig från sitt förtroendeuppdrag för studier högst sex månader under en mandatperiod. Vid ledighet för studier upphör rätten till arvode under motsvarande period.

Vid ledighet för studier utser kommunstyrelsen ersättare för ordförande och vice ordförande i styrelser och nämnder.

6. Pension och försäkringar

Förtroendevalda omfattas av särskilda pensions- och försäkringsbestämmelser.

6.1 Pensionsbestämmelser

Villkoren för Omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF) för kommuner och regioner (KL) beslutas av respektive kommun och region och är inte kollektivavtal tecknade av Sveriges kommuner och regioner (SKR).

Förtroendevalda i Umeå kommun omfattas av ”Bestämmelser om omställningsstöd, pension och efterlevandeskydd för förtroendevalda, OPF-KR 26” alternativt ”Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda, PBF”.

Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda, OPF-KR

OPF-KR gäller för förtroendevalda från 2014 och framåt. Se kommunens särskilt fastställda pensionsbestämmelser ”Bestämmelser om omställningsstöd, pension och efterlevandeskydd för förtroendevalda, OPF-KR 26”.

Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda, PBF

Årsarvoderade invalda före valet 2014 tillhör pensionsbestämmelserna PBF. Om årsarvoderade, som tillhör pensionsbestämmelserna PBF, inte innehaft uppdrag under hela två år eller om uppdragen varit i varierande omfattning avgör arvodeskommittén om avsteg från huvudregeln ska ske (PBF § 8 mom 2).

Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda i kommunens bolag

Förtroendevalda i kommunens bolag omfattas av samma bestämmelser som förtroendevalda i kommunen. Bolagen rapporterar in till kommunen intjänad pension för de förtroendevalda och kommunen samordnar och betalar ut pension enligt gällande bestämmelser.

För att tydliggöra hur gällande bestämmelser ska tillämpas för bolagen finns en särskild utarbetad policy ”Policy för omställning, pension och familjeskydd för styrelseledamöter i Kommunala aktiebolag”.

6.2 Försäkringar

Förtroendevalda med årsarvode omfattas av tjänstegrupplivförsäkringen GL-F och arbetsskadeförsäkringen Trygghetsförsäkring vid arbetsskada (TFA-KL).

Grupplivförsäkringar GL-F

GL-F är en särskild grupplivförsäkring för förtroendevalda som avser att skapa trygghet för efterlevande vid eventuellt dödsfall. Försäkringen omfattar den förtroendevalda som har ett årsarvode som motsvarar minst 0,2 procent av referensbeloppet.

Trygghetsförsäkring vid arbetsskada TFA-KL

För förtroendevalda i kommunen finns särskilda försäkringsvillkor vid arbetsskada, TFA-KL. Försäkringen gäller om en förtroendevald skadas eller blir sjuk på grund av sitt politiska uppdrag. Försäkringen gäller oavsett arvodesnivå.

7. Rapportering och utbetalning

7.1 Utbetalning

Årsarvodet utbetalas med en tolfedel per månad innevarande månad. Sammanträdes-/förrättningsarvoden utbetalas påföljande månad.

Arvoden och ersättningar till förtroendevalda i kommunens bolag betalas av respektive bolag.

7.2 Felaktigt utbetalda arvoden/ersättningar

Förtroendevald har en skyldighet att kontrollera sina arvodes- och ersättningsutbetalningar.

Om fel uppmärksammas, ska detta, av den förtroendevalde omgående rapporteras.

Eventuella felaktigheter korrigeras så snart som möjligt enligt rutin.

8. Ansvar och roller

8.1 Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar om riktlinjer för arvoden och ersättningar inför varje mandatperiod.

8.2 Arvodeskommittén

Arvodeskommittén utgörs av kommunfullmäktiges presidium och kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott. Ordförande är kommunfullmäktiges ordförande och vice ordförande är kommunfullmäktiges 1:e vice ordförande.

Arvodeskommittén har rollen som lokal pensionsmyndighet.

Kommittén ansvarar för att:

- lägga fram förslag till kommunfullmäktige gällande riktlinjer för arvoden och ersättningar samt pensionsbestämmelser
- säkerställa en enhetlig, rättssäker och transparent hantering av frågor som rör de förtroendevaldas pensionsrätt, familjeskydd och eventuella omställning
- besluta om tolkningar av antagna regler och riktlinjer

Arvodeskommittén sammanträder minst två gånger årligen. Ordförandeberedning ska genomföras innan arvodeskommittén sammanträder.

8.3 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar om mindre justeringar av arvodesreglerna, som inte är av principiell art. Justeringar anmäls till kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen ansvarar för tillämpning och process för tolkning av riktlinjen.

Bilaga 1. Förteckning över uppdrag där den förtroendevalde får årsarvode

I bilagan fastställs omfattning av respektive uppdrag i kommunfullmäktige, kommunstyrelse och kommunens nämnder/utskott där innehavaren får årsarvode. Beskrivningen är uppdelad i två tabeller:

- En för förtroendevalda med helt årsarvode och de med begränsat årsarvode på 0,4 eller mer av referensbeloppet
- En för förtroendevalda med begränsat årsarvode upp till 0,4 av referensbeloppet

Uppdelningen görs eftersom andra bestämmelser för ersättningar och frånvaro gäller för de som har ett begränsat årsarvode på upp till 0,4 av referensbeloppet.

Uppdrag med helt årsarvode och begränsat årsarvode på 0,4 eller mer av referensbeloppet

Ordförande, 1:e och 2:e vice ordförande i kommunstyrelsen benämns kommunalråd. **De är de enda förtroendevalda i kommunkoncernen vars uppdrag kan överstiga 1,0 av referensbeloppet.**

Övriga förtroendevalda benämns utifrån nedan tabell. Om uppdraget kombineras med annat uppdrag inom kommunkoncernen kan omfattningen aldrig överstiga 1,0 av referensbeloppet.

Nämnd/styrelse	Uppdrag	Omfattning av referensbelopp
Kommunstyrelsen	Kommunalråd 1	1,25
	Kommunalråd 2	1,10
	Kommunalråd 3	1,10
Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott	ledamot	0,7
Kommunstyrelsens planeringsutskott	ordförande	0,4
	vice ordförande	0,4
	ledamot	0,4
Kommunstyrelsens hållbarhetsutskott	ordförande	0,6
Byggnadsnämnden	ordförande	0,8
	vice ordförande	0,5
För- och grundskolenämnden	ordförande	1,0
	vice ordförande	0,5
Gymnasie-och vuxenutbildningsnämnden	ordförande	1,0

	vice ordförande	0,5
Individ- och familjenämnden	ordförande	1,0
	vice ordförande	0,5
Personalnämnden	ordförande	0,4
Tekniska nämnden	ordförande	1,0
	vice ordförande	0,5
Äldrenämnden	ordförande	1,0
	vice ordförande	0,5

Uppdrag med begränsat årsarvode upp till 0,4 av referensbeloppet

För ordförande och vice ordförande med uppdrag som berättigar upp till 0,4 av referensbeloppet utgår ersättning för förlorad arbetsinkomst. Ett högsta antal timmar per år för respektive uppdrag specificeras i tabellen nedan.

Nämnd	Uppdrag	Omfattning av referensbelopp	Förlorad arbetsinkomst (max timmar/år)
Kommunfullmäktige	ordförande	0,3	510
	1:e vice ordförande	0,2	340
	2:e vice ordförande	0,15	255
Kommunfullmäktige	gruppledare*	0,15	255
Kommunfullmäktiges Jämställdhetsutskott	ordförande	0,2	340
	vice ordförande	0,1	170
Kommunstyrelsens hållbarhetsutskott	vice ordförande	0,3	510
	ledamot	0,1	170
Fritidsnämnden	ordförande	0,3	510
	vice ordförande	0,2	340
Kulturnämnden	ordförande	0,3	510
	vice ordförande	0,2	340
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	ordförande	0,3	510
	vice ordförande	0,2	340
Personalnämnden	vice ordförande	0,25	425
Valnämnden	ordförande	0,15	255
	vice ordförande	0,1	170
Gemensam nämnd	ordförande	0,1	170

Brand- och räddningsnämnden	vice ordförande	0,05	85
Gemensam nämnd IT-kapacitetsnämnden	ordförande	0,1	170
	vice ordförande	0,05	85
Gemensam nämnd PA-nämnden	ordförande	0,1	170
	vice ordförande	0,05	85
Gemensam nämnd Överförmyndarnämnden	ordförande	0,3	510
	vice ordförande	0,15	255

*Gäller för parti som har ledamot i kommunfullmäktige, dock inte om partiet har en annan ledamot som får 0,7 eller mer av referensbeloppet som fast arvodering.

Kommunrevisionen

För uppdrag i kommunrevisionen utgår sammanträdes-/förrättningsarvode samt ett fast årsarvode.

Kommunrevisionen	Uppdrag	Omfattning av referensbelopp
Kommunrevisionen	ordförande	0,04
	vice ordförande	0,025
	ledamot	0,015

Uppdrag i kommunens bolag

Styrelse	Uppdrag	Omfattning av referensbelopp	Förlorad arbetsinkomst (max timmar/år)
Umeå Kommunföretag AB (UKF)	ledamot	0,1	170
AB Bostaden (med dotterbolag)	ordförande	0,5	-
	vice ordförande	0,25	425
Umeå Energi AB (med dotterbolag)	ordförande	0,5	-
	vice ordförande	0,25	425
Umeå Vatten- och Avfallskompetens i Norr AB (Vakin) inkl. Umeva *	ordförande	0,5	-
Umeå vatten och avfall AB (Umeva)	vice ordförande	0,25	425
Umeå Parkerings AB (Upab)	ordförande	0,25	425
	vice ordförande	0,15	255
Umeå Deponi och avfallscenter AB	ordförande	0,25	425
	vice ordförande	0,15	255

Infrastruktur i Umeå AB (Inab)	ordförande	0,25	425
	vice ordförande	0,15	255
Umeå Hamn AB	ordförande	0,25	425
	vice ordförande	0,15	255
Visit Umeå AB	ordförande	0,15	255
	vice ordförande	0,1	170

*Vice ordförande i Vakin utses av Vindeln alt. Nordmaling.

Bilaga 2. Uppräkning av arvoden och ersättningar för förtroendevalda år 2027

Inledning

I bilagan fastställs belopp för arvoden och ersättningar för det aktuella året. Samtliga belopp räknas upp årligen varpå bilagan byts ut.

Metod för uppräkning

Beloppen räknas upp den 1 januari varje år med samma procentsats som den genomsnittliga löneökningen i kommunen föregående år (2027).

Referensbelopp

Referensbeloppet är: 1 092 012 kr

Helt årsarvode

Helt årsarvode uträknas utifrån den omfattning av uppdraget som anges i bilaga 1. Nedan är exempel på beräkning för förtroendevalda som har helt årsarvode.

Uppdrag	Omfattning av referensbelopp	Belopp
Kommunalråd 1	1,25	$1,25 \times 1\,092\,012 = 1\,365\,015$ kr
Kommunalråd 2	1,1	$1,1 \times 1\,092\,012 = 1\,201\,213$ kr
Kommunalråd 3	1,1	$1,1 \times 1\,092\,012 = 1\,201\,213$ kr
Övriga förtroendevalda med helt årsarvode	1,0	$1,0 \times 1\,092\,012 = 1\,092\,012$ kr

Begränsat årsarvode

Begränsat årsarvode räknas utifrån den omfattning av uppdraget som anges i bilaga 1.

Nedan är exempel på beräkning för förtroendevalda som har begränsat årsarvode.

Uppdrag, exempel	Omfattning av referensbelopp	Belopp
Vice ordförande, Tekniska nämnden	0,5	$0,5 \times 1\,092\,012 = 546\,006$ kr
Ledamot, Planeringsutskottet KS	0,4	$0,4 \times 1\,092\,012 = 436\,805$ kr
Ordförande, Kulturnämnden	0,3	$0,3 \times 1\,092\,012 = 327\,604$ kr

Arvode till kommunrevisionen

För uppdrag i kommunrevisionen utgår sammanträdes-/förrättningsarvode samt ett fast årsarvode enligt nedan. (2027)

Uppdrag	Omfattning av referensbelopp	Belopp, exempel
Ordförande	0,04	0,04 x 1 092 012 = 43 680 kr
Vice ordförande	0,025	0,025 x 1 092 012 = 27 300 kr
Ledamot	0,015	0,015 x 1 092 012 = 16 380 kr

Arvode för sammanträde och förrättning

Timarvode: 276 kronor (2027)

Grundarvode: utgör tredubbelt timarvode

Sammanträdestid (timmar)	Grundarvode	Timarvode	Totalt (kr)
1	3 x 276		828
2	3 x 276	1 x 276	1 104
3	3 x 276	2 x 276	1 380
4	3 x 276	3 x 276	1 656
5	3 x 276	4 x 276	1 932
6	3 x 276	5 x 276	2 208
7	3 x 276	6 x 276	2 484
8	3 x 276	7 x 276	2 760

Ersättning för beredskap

Ersättning i form av ett arvode per vecka/dag utgår till ordförande eller vice ordförande i individ- och familjenämnden när dessa har beredskap⁴ för beslut i akuta ärenden. Nämnden kan delegera ansvaret till annan ledamot i nämnden.

Den ledamot som nämnden delegerar till har förutom arvode per vecka/dag också rätt till förrättningsarvode och förlorad arbetsinkomst för överläggningar och beslutsfattande som sker under beredskapsperioden.⁵

⁴ Vilka arbetsuppgifter som ingår i beredskapen beslutas av individ- och familjenämnden

⁵ Vilka regler som gäller för förrättningar/överläggningar under beredskapen beslutas av individ och familjenämnden.

Exempel på beräkning anges nedan.

Beredskap IFN	Omfattning av referensbelopp	Belopp, exempel
Ordförande, vice ordförande	0,0014/vecka	$0,0014 \times 1\,092\,012 \text{ kr} = 1\,529 \text{ kr}$
Ledamot (när nämnden delegerar)	0,0002/dag	$0,0002 \times 1\,092\,012 \text{ kr} = 218 \text{ kr}$

Ersättning för förlorad arbetsinkomst

Ersättningen för förlorad arbetsinkomst uppgår till högst 2 732 kronor per dag. Nedan finns exempel på beräkning av årsarvode och maximal ersättning för förlorad arbetsinkomst.

Uppdrag, exempel	Omfattning begränsat årsarvode	Max antal timmar	Max ersättning
Ordförande	0,3	$0,3 \times 1\,700 = 510$	$510 \times 341,50^* \text{ kr} = 174\,165 \text{ kr}$
Vice ordförande	0,2	$0,2 \times 1\,700 = 340$	$340 \times 341,50^* \text{ kr} = 116\,110 \text{ kr}$

* 2 732 kr/8 timmar = 341,50 kr/timme

Ersättning till lekmannarevisorer

Arvodet är beräknat utifrån revisionsuppdragets storlek och att varje bolag har max två revisorer som reviderar koncernen.

Bolag	Ersättning per revisor (kr)
Umeå Energi AB *	19 000
AB Bostaden*	19 000
Umeå Kommunföretag AB	19 000
Vatten- och Avfallskompetens i Norr AB (Vakin, inklusive Umeva)*	10 000
Umeå Hamn AB*	10 000
Infrastruktur i Umeå AB (Inab)*	10 000
Umeå Parkerings AB (Upab)	5 000
Umeå Deponi och avfallscenter AB	5 000
Västerbottens museum AB	5 000
Nolia AB	5 000
Väven AB	5 000
Visit Umeå AB	5 000

*inklusive dotterbolag

Arvodesregler för förtroendevalda mandatperioden 2023-2026

Dokumenttyp: Regler/föreskrifter	
Dokumentansvarig: Stefan Larsson, HR	Beslutsdatum: KF 2022-06-20, § 126
Beslutad av: Kommunfullmäktige	DNR: KS-2022/00528

Innehåll

Hel- och deltidisarvoderade	4
§ 1 Tillämpningsområde	4
§ 2 Årsarvode.....	4
§ 3 Ersättning för sammanträde och förrättning	4
§ 4 Uppdragens omfattning	4
§ 5 Resekostnader	4
§ 6 Pension	4
§ 8 Försäkringar	5
§ 9 Sidoinkomster för heltidisarvoderade.....	5
§ 10 Tolkning av bestämmelserna.....	5
§ 11 Utbetalning	5
Fritidspolitiker, uppdrag mindre än 40 procent av heltid	6
§ 1 Tillämpningsområde	6
§ 2 Ersättningsberättigade sammanträden och förrättningar	6
§ 3 Ersättning för förlorad arbetsinkomst.....	6
§ 4 Förlorad föräldrapenning	7
§ 5 Förlorad semesterförmån.....	7
§ 6 Förlorad pensionsförmån	7
§ 7 Särskilda arbetsförhållanden.....	7
§ 8 Begränsat arvode till ordförande och vice ordförande	8
§ 9 Ersättning för sammanträde och förrättning	8
§ 10 Resekostnader	8
§ 11 Gruppleddararvode	9
§ 12 Försäkringar	9
§ 13 Tolkning av bestämmelserna.....	9
§ 14 Utbetalning	9
Beloppsbilaga	10
1. Årsarvode	10

2. Omfattning av hel- och deltidsarvoderades uppdrag	10
3. Ersättning för förlorad arbetsinkomst	11
4. Ersättning för sammanträde och förrättning	12
5. Begränsat arvode till ordförande med flera.....	12
Exempel	14
Arvodesregler för kommunens bolag	14
Ersättning till revisorer i bolagen	16

Hel- och deltidsarvoderade

§ 1 Tillämpningsområde

Dessa bestämmelser gäller för förtroendevalda som avses i *4 kap § 1 kommunallagen (2017:725)* och fullgör uppdrag på heltid eller på minst 40 procent av heltid.

§ 2 Årsarvode

Förtroendevald som fullgör sina uppdrag på heltid eller minst 40 procent av heltid har rätt till årsarvode enligt *punkt 1 i beloppsbilagan*.

Förtroendevald med årsarvode, som är ledig med stöd av *socialförsäkringsbalken*, följer samma ersättningsregler som kommunens anställda.

§ 3 Ersättning för sammanträde och förrättning

För deltagande i fullmäktige utges ersättning för sammanträde med belopp enligt *punkt 4 i beloppsbilagan*.

Deltidsarvoderade som deltar på andra sammanträden eller förrättningar kan ersättas upp till 100 procent.

§ 4 Uppdragens omfattning

De olika uppdragens omfattning i procent av en heltidsarvoderad finns under *punkt 2 i beloppsbilagan*.

§ 5 Resekostnader

Ersättning för resekostnader och traktamenten vid sammanträde eller förrättning utges enligt de grunder som fastställts för kommunens arbetstagare i *det kommunala reseavtalet*. Om den förtroendevalde har rätt till bilersättning vid förrättning, utgår även ersättning för parkeringskostnader.

§ 6 Pension

För hel- och deltidsarvoderade är pensionsbestämmelserna reglerade i ett av kommunen särskilt fastställda *pensionsreglementen*.

Hel- och deltidsarvoderade invalda före valet 2014 tillhör pensionsbestämmelserna PBF. Nyttillträdda hel- och deltidsarvoderade efter valet 2014 tillhör pensionsbestämmelserna OPF-KL.

Om hel- och deltidsarvoderade, som tillhör pensionsbestämmelserna PBF, inte innehaft uppdrag under hela två år eller om uppdragen varit i varierande omfattning avgör arvodeskommittén om avsteg från huvudregeln ska ske. (PBF § 8 mom 2).

§ 8 Försäkringar

Hel- och deltidsarvoderad omfattas av *grupplivförsäkringen TGL och arbetskadeförsäkringen TFA*.

§ 9 Sidoinkomster för heltidsarvoderade

Uppdrag där den heltidsarvoderade utsetts av kommunen eller där det är frågan om uppdrag för exempelvis Sveriges Kommuner och Regioners räkning medför inga avdrag på arvodet. Politiska styrelseuppdrag, uppdrag för statliga verksamheter och deltagande i statliga utredningar ska inte heller medföra något avdrag på arvodet.

§ 10 Tolkning av bestämmelserna

Tolkning och tillämpning av dessa bestämmelser görs av arvodeskommittén som består av kommunfullmäktiges presidium och KSNAU. Arvodesbelopp för eventuellt nytillkommande uppdrag ska även avgöras av arvodeskommittén.

Smärre justeringar av arvodesreglerna, som inte är av principiell art, delegeras av kommunfullmäktige till kommunstyrelsen för beslut.

§ 11 Utbetalning

Årsarvodet utbetalas innevarande månad medan sammanträde/förrättningsarvoden utbetalas påföljande månad. I augusti utbetalas inga sammanträdes-/förrättningsarvoden, eftersom antalet sammanträden är få under juli månad.

Fritidspolitiker, uppdrag mindre än 40 procent av heltid

§ 1 Tillämpningsområde

Dessa bestämmelser gäller för förtroendevald som avses i 4 kap § 1 kommunalagen (2017:725) med politiskt uppdrag på mindre än 40 procent av heltid.

§ 2 Ersättningsberättigade sammanträden och förrättningar

Tjänstgörande ledamöter, närvarande ersättare och andra förtroendevalda som har medgetts närvarorätt har rätt till ersättning enligt vad som närmare anges i § 3–6 och § 8–9 för nedanstående uppdrag:

- a) sammanträde med kommunfullmäktige, fullmäktigeberedning, kommunstyrelsen och övriga nämnder, nämndutskott, nämndberedningar, liksom revisorernas sammanträden
- b) sammanträden med utredningskommittéer, projektgrupper och arbetsgrupper
- c) protokollsjustering, då särskild tid och plats bestämts härför
- d) konferens, informationsmöten, studiebesök, uppdrag som kontaktperson studieresa, kurs eller liknande som rör kommunal angelägenhet och som har ett direkt samband med det kommunala förtroendeuppdraget,
- e) förhandling eller förberedelse inför förhandling med personalorganisation eller annan motpart
- f) överläggningar med företrädare för annat kommunalt organ än det den förtroendevalde själv tillhör
- g) sammankomst med kommunalt samrådsorgan/ intressentsammansatt organ
- h) överläggning med verksamhetsområdeschef eller annan anställd vid det kommunala organ den förtroendevalde själv tillhör
- i) presidiummöte i fullmäktige, fullmäktigeberedning, nämnd eller utskott
- j) besiktning eller inspektion
- k) överläggning med utomstående myndighet eller organisation
- l) fullgörande av granskningsuppgift inom ramen för ett revisionsuppdrag.

§ 3 Ersättning för förlorad arbetsinkomst

Förtroendevald har rätt till ersättning för styrkt förlorad arbetsinkomst med högst det belopp som framgår av *beloppsbilaga punkt 3*.

Förtroendevald som kan visa att en arbetsinkomst förlorats men inte till vilket belopp har rätt till en schablonersättning beräknad på grundval av den senast fastställda sjukpenningen för dag på sätt som framgår av *beloppsbilaga punkt 3*.

Framställan ska göras senast inom ett år från dagen för sammanträde eller motsvarande till vilken förlusten hänför sig.

För *ordförande* och *vice ordförande* gäller särskilda ersättningsregler enligt *beloppsbilaga punkt 3 och 5*.

§ 4 Förlorad föräldrapenning

Förtroendevald som överlåter föräldrapenning till make/maka för att delta i ett arvoderat politiskt uppdrag har rätt till ersättning motsvarande den föräldrapenning som annars skulle ha utgått om den förtroendevalde inte fullgjort det politiska uppdraget.

§ 5 Förlorad semesterförmån

Förtroendevald har rätt till ersättning för styrkt förlorad semesterförmån, maximalt 12 procent på utbetald ersättning för förlorad arbetsinkomst. Framställan ska göras senast inom två år från dagen för sammanträde eller motsvarande till vilken förlusten hänför sig.

§ 6 Förlorad pensionsförmån

För fritidspolitikerna är pensionsbestämmelserna reglerade i ett av kommunen särskilt fastställt *pensionsreglemente OPF-KL*.

§ 7 Särskilda arbetsförhållanden

Förtroendevald, med speciella arbetstider eller särskilda arbetsförhållanden i övrigt, kan erhålla ersättning för förlorad arbetsinkomst inklusive semesterersättning och pensionsförmåner för sådan arbetstid som inte går att fullgöra på grund av arbetets art. Ersättning för sådan ej fullgjord arbetstid ersätts enligt § 3, dock för högst 8 timmar.

§ 8 Begränsat arvode till ordförande, vice ordförande samt specifikt andre vice ordförande i kommunfullmäktige

Förtroendevald, som fullgör uppdrag på mindre än 40 procent av heltid, har rätt till begränsat arvode i den utsträckning som fullmäktige beslutat enligt *punkt 5 i beloppsbilagan*. Årsarvodet beräknas utifrån omfattning i procent av heltidsarvoderad förtroendevald.

Avgår förtroendevald med begränsat arvode under mandatperioden fördelas arvodet mellan honom och den, som inträder i hans ställe i förhållande till den tid, varunder var och en av dem innehaft uppdraget.

För förtroendevald med begränsat arvode, som på grund av sjukdom eller av andra skäl är förhindrad att fullgöra sitt uppdrag under tid, som *överstiger en månad*, ska det begränsade arvodet minska i motsvarande mån. Ansvaret för att rapportera om reducerat arvode åvilar den förtroendevalde.

§ 9 Ersättning för sammanträde och förrättning

Förtroendevald, som fullgör sina uppdrag på mindre än 40 procent av heltid, har rätt till ersättning för sammanträde och förrättning (se § 2) enligt *punkt 4 i beloppsbilagan*.

Till förtroendevald med begränsat arvode enligt § 8 utges *ej* sammanträdes- och förrättningsersättning, med undantag för deltagande i fullmäktige. Då utgår ersättning enligt *punkt 4 i beloppsbilagan*.

§ 10 Resekostnader

Resor inom kommunen

Resekostnadsersättning utges när avståndet från den förtroendevaldes fasta bostad eller arbetsplats till sammanträdesplatsen/förrättningsplatsen överstiger 10 km (enkel väg).

Vid resa med bil utges bilersättning med belopp som följer det kommunala reseavtalets bestämmelser. Det förutsätts att samåkning sker i görligaste mån. Ersättning för parkeringskostnader utges om den förtroendevalde har rätt till ersättning enligt ovanstående.

Den förtroendevalde har att meddela sekreterare/ordförande om sina verkliga reskostnader till varje sammanträde.

Resor utanför kommunen

Ersättning för resekostnader, parkeringskostnader och traktamente vid sammanträde eller förrättning utom kommunen utges enligt de grunder som fastställts för kommunens arbetstagare i det kommunala reseavtalet.

§ 11 Gruppledararvode

Resursperson/gruppledare för parti som erhållit ledamot i kommunfullmäktige erhåller ett årligt arvode. Arvodet är 15% av heltidsarvoderad förtroendevald. Om partiet har ledamot som erhåller 70% eller mera som fast arvodering utgår inget gruppleदारarvode för någon ledamot för aktuellt parti. 2026 är arvodet 157 502 kr (2026-01-01)

§ 12 Försäkringar

Fritidspolitiker med uppdrag på mindre än 40 procent av heltid omfattas av arbetsskadeförsäkringen TFA.

§ 13 Tolkning av bestämmelserna

Tolkning och tillämpning av dessa bestämmelser görs av arvodeskommittén som består av kommunfullmäktiges presidium och KSNAU. Arvodesbelopp för eventuellt nytillkommande uppdrag ska även avgöras av arvodeskommittén.

Smärre justeringar av arvodesreglerna, som inte är av principiell art delegeras av kommunfullmäktige till kommunstyrelsen för beslut.

§ 14 Utbetalning

Det begränsade arvodet utbetalas för innevarande månad. Sammanträdes- och förrättningsarvoden utbetalas varje månad, utom i augusti, eftersom antalet sammanträden är få under juli månad.

Beloppsbilaga

1. Årsarvode

(§ 2 enligt regler för hel- och deltidsarvoderade)	<u>2026</u>
Kommunalråd 1 (ordförande, kommunstyrelsen)	125 % x 1 050 012 = 1 312 515 kr
Kommunalråd 2	110 % x 1 050 012 = 1 155 013 kr
Kommunalråd 3	110 % x 1 050 012 = 1 155 013 kr
Övriga hel- och deltidsarvoderade förtroendevalda (heltid)	100 % x 1 050 012 = 1 050 012 kr

Årsarvodet till hel- och deltidsarvoderad följer löneutvecklingen för anställda. Uppräkning av årsarvodet sker från och med 1 januari varje år med den procentsats av den genomsnittliga nivåhöjningen av utfall av kommunens avtal under föregående år.

Årsarvodet är funktionsrelaterat och ändras om den förtroendevalde får annan funktion.

Årsarvode till deltidsarvoderad uträknas utifrån omfattning i procent av heltid enligt *punkt 2*.

2. Omfattning av hel- och deltidsarvoderades uppdrag

(§ 4 enligt reglerna för hel- och deltidsarvoderade förtroendevalda)

Ordförande, 1:e och 2:e vice ordförande i kommunstyrelsen benämns kommunalråd. Övriga förtroendevalda med uppdrag mer än 40 % benämns utifrån uppdraget i varje nämnd.

	Uppdrag	Omfattning av heltid (%)
Kommunstyrelsen	kommunalråd	100
Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott	ledamot	70
Kommunstyrelsens planeringsutskott	ledamot	40
	ordförande	40
	vice ordförande	40
Kommunstyrelsens hållbarhetsutskott	ordförande	60
Individ- och familjenämnden	ordförande	100
	vice ordförande	50
Äldrenämnden	ordförande	100
	vice ordförande	50
För- och grundskolenämnden	ordförande	100
	vice ordförande	50

Gymnasie-och vuxenutbildningsnämnden	ordförande	100
	vice ordförande	50
Byggnadsnämnden	ordförande	80
	vice ordförande	50
Tekniska nämnden	ordförande	100
	vice ordförande	50
Personalnämnd	ordförande	40

Om uppdraget kombineras med annat deltidsuppdrag kan omfattningen aldrig överstiga 100 procent.

3. Ersättning för förlorad arbetsinkomst

(§ 3 enligt regler för fritidspolitikeruppdrag mindre än 40 procent)

Ledamöter/ersättare

Ersättningen för förlorad arbetsinkomst grundar sig på inlämnat intyg från den förtroendevaldes arbetsgivare om hur stort löneavdrag som görs för frånvaro på grund av förtroendeuppdrag hos kommunen. Avdraget beräknas per timme och för en månadsavlönad anges timavdraget beräknat utifrån en 30-dagarsmånad.

Förtroendevald som kan redovisa att en arbetsinkomst förlorats men inte till vilket belopp, till exempel jordbrukare eller egen företagare erhåller ersättning motsvarande den kalenderdagsberäknade sjukpenning som Försäkringskassan skulle ha utbetalt på 80-procentsnivån, multiplicerad med 1,25.

Ersättning för restid inom kommunen utges för max 3 timmar per sammanträde.

Ersättningen för förlorad arbetsinkomst uppgår till högst 2 627 kronor per dag (2026-01-01).

Uppräkning av maxbeloppet sker från och med 1 januari varje år med den procentsats av den genomsnittliga nivåhöjningen av utfall av kommunens avtal under föregående år.

Ordförande och vice ordförande

För ordförande och vice ordförande med begränsat arvode utgår ersättning för förlorad arbetsinkomst med ett högsta antal timmar och belopp per år. *Se förteckning under punkt 5 i denna bilaga.*

4. Ersättning för sammanträde och förrättning

(§ 3 enligt regler för hel- och deltidsarvoderade och § 9 enligt regler för fritidspolitikeruppdrag mindre än 40 procent av heltid)

Uppräkning av sammanträdes- och förrättningsersättning sker från och med 1 januari varje år med den procentsats av den genomsnittliga nivåhöjningen av utfall av kommunens avtal under föregående år.

Arvode för första timmen utges i form av ett grundarvode och för därpå följande timme som timmarvode. Arvode för del av timme – förutom för den första timmen – utges för varje påbörjad halvtimme med hälften av timmarvodet.

Grundarvode: utgör tredubbelt timmarvode

Timmarvode: 266 kronor (2026-01-01)

Sammanträdes- och förrättningsersättning: utges för max 8 timmar per dag (heldagsarvode). I sammanträdesarvodet är ersättning för partigruppsmöte invägt.

Sammanträdestid (timmar)	Grundarvode	Timmarvode	Totalt
1	3 x 266		798
2	3 x 266	1 x 266	1 064
3	3 x 266	2 x 266	1 330
4	3 x 266	3 x 266	1 596
5	3 x 266	4 x 266	1 862
6	3 x 266	5 x 266	2 128
7	3 x 266	6 x 266	2 394
8	3 x 266	7 x 266	2 660

5. Begränsat arvode till ordförande med flera

(enligt arvodesregler för fritidspolitikeruppdrag mindre än 40 procent av heltid § 8)

Uppräkning av det begränsade arvodet sker från och med 1 januari varje år med den procentsats av den genomsnittliga nivåhöjningen av utfall av kommunens avtal under föregående år.

Nämnd	Uppdrag	Omfattning (%)	Förlorad arbetsinkomst (max timmar)
Gemensam räddningsnämnd	ordförande	10	170
	vice ordförande	5	85
Gemensam nämnd IT-kapacitetstjänster	ordförande	10	170
	vice ordförande	5	85
Gemensam nämnd Personaladministration Umeåregionen	ordförande	10	170
	vice ordförande	5	85
Gemensam Överförmyndarnämnden Umeåregionen inkl. Ö-vik	ordförande	30	510
	vice ordförande	15	255
Kommunstyrelsens hållbarhetsutskott	vice ordförande	30	510
Kommunstyrelsens hållbarhetsutskott	ledamot	10	170
Kommunfullmäktige	ordförande	30	510
	1:e vice ordförande	20	340
	2:e vice ordförande	15	255
Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott	ordförande	20	340
	vice ordförande	10	170
Fritidsnämnden	ordförande	30	510
	vice ordförande	20	340
Personalnämnd	vice ordförande	25	425
Kulturnämnden	ordförande	30	510
	vice ordförande	20	340
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	ordförande	30	510
	vice ordförande	20	340
Valnämnden (valår)	ordförande	15	255
	vice ordförande	10	170

För uppdrag i kommunrevisionen utgår ett fast årsarvode till ordförande med 38121 kr och till ledamöter 15 703 kr. (2026-01-01)

Exempel:

Så här beräknas årsarvodet för ordförande och vice ordförande och ersättning för förlorad arbetsinkomst:

Uppdragets omfattning: 25 procent

Årsarvode: $25 \% \times 1\,050\,012 = 262\,503$ kr

Max timmar: $25 \% \times 1\,700 = 425$ timmar

Max ersättning: $425 \times 328,38$ kr = 139561,50 kr (2 627 kr delat med 8 timmar)

Arvodesregler för kommunens bolag

Kommunfullmäktige rekommenderar respektive bolagsstämma att besluta om att följa kommunens arvodesbestämmelser för mandatperioden 2023-2026.

Uppräkning av arvodet sker från och med 1 januari varje år med den procentsats av den genomsnittliga nivåhöjningen av utfall av kommunens avtal under föregående år.

Styrelse	Uppdrag	Omfattning (%)	Årsarvode (kr)	Förlorad arbetsinkomst (max timmar)	Max ersättning (kr)
Bostaden AB (med dotterbolag)	ordförande	50	525 006		
	vice ordförande	25	262 503	425	139 562
Dåva DAC	ordförande	25	262 503	425	139 562
	vice ordförande	15	157 502	255	83 737
Dåva Terminal	ordförande	10	105 001	170	55 825
	vice ordförande	5	52 501	85	27 912
Umeå Energi AB (med dotterbolag)	ordförande	50	525 006		
	vice ordförande	25	262 503	425	139 562
Infrastruktur i Umeå AB (Inab)	ordförande	25	262 503	425	139 562
	vice ordförande	15	157 502	255	83 737
Umeå Parkerings AB (Upab)	ordförande	25	262 503	425	139 562
	vice ordförande	15	157 502	255	83 737
Vatten- och Avfallskompetens i Norr AB (Vakin) inklusive Umeva *	ordförande	50	525 006		
Umeva	vice ordförande	25	262 503	425	139 562
Umeå kommunföretag AB (UKF)	ledamot	10	105 001	170	55 825
Kvarken Ports	ordförande	25	262 503	425	139 562
Umeå hamn	ordförande	25	262 503	425	139 562
	vice ordförande	15	157 502	255	83 737

*Vice ordförande i Vakin utses av Vindeln alt. Nordmaling.

Ersättning till revisorer i bolagen

Arvodet är beräknat utifrån revisionsuppdragets storlek och att varje bolag har max två revisorer som reviderar koncernen.

Uppräkning av arvodet sker från och med 1 januari varje år med den procentsats av den genomsnittliga nivåhöjningen av utfall av kommunens avtal under föregående år.

Bolag	Ersättning per revisor (kr)
Bostaden AB	13 519
Umeå Energi AB	18 027
Umeå Kommunföretag AB	13 519
Vatten- och Avfallskompetens i Norr AB (Vakin, inklusive Umeva)	9 018
Umeå Parkerings AB (Upab)	4 506
Infrastruktur i Umeå AB (Inab)	9 015
Dåva Deponi AB	4 506

Tjänsteskrivelse

2026-05-27

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diariennr: KS-2026/00497

Bestämmelser om omställningsstöd, pension och efterlevandeskydd för förtroendevalda, OPF-KR 26

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att

- att anta Bestämmelser om omställningsstöd, pension och efterlevandeskydd för förtroendevalda, OPF-KR 26 med tillhörande bilaga
- att anta Kommentar till bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda, OPF-KR 26

Ärendebeskrivning

OPF-KR 26 innehåller bestämmelser om omställningsstöd, pensionsbestämmelser och familjeskydd för förtroendevalda som Sveriges kommuner och Regioner (SKR) arbetar fram.

Bestämmelserna antas lokalt av fullmäktige och utgör ett samlat regelverk som tydliggör de förtroendevaldas villkor och trygghet under och efter tiden som förtroendevald.

OPF-KR 26 är utformat för att tillämpas på förtroendevalda som tillträder ett eller flera uppdrag för första gången efter valet 2014 eller senare. OPF-KR 26 ersätter samtliga av de tidigare regelverken OPF-KR 25, OPF-KL 18 och OPF-KL 14.

Som komplement till Bestämmelserna antas också Kommentarer som ger stöd i tillämpning.

Beslutsunderlag

Bestämmelser om omställningsstöd, pension och efterlevandeskydd för förtroendevalda, OPF-KR 26

Bilaga. Delningstal OPF-KR 26

Kommentar till bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda, OPF-KR 26

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2026/00497

Beredningsansvariga

Stefan Larsson, förhandlingschef

Linda Thelberg, biträdande förhandlingschef

Beslutet ska skickas till

Stefan Larsson

Linda Thelberg

Elin Pietroni
Stadsdirektör

Stefan Larsson
Förhandlingschef

Bestämmelser om omställningsstöd, pension och efterlevandeskydd för förtroendevalda, OPF-KR 26

Allmänt om bestämmelserna

Ett förtroendeuppdrag utgör en viktig del av den demokratiska strukturen och medför behov av anpassade villkor. Enligt 4 kap. 1 § kommunallagen (2017:725) avses med förtroendevald den som har valts till ett uppdrag av fullmäktige, nämnd eller annan kommunal myndighet.

Uppdraget utgör inte en anställning, och den förtroendevalde har därför inte ett anställningsförhållande med kommunen. Arbetsrättslig lagstiftning som reglerar exempelvis arbetstid, semester och anställningsskydd är därmed inte tillämplig. Eftersom ett anställningsförhållande inte föreligger kan den förtroendevalde inte omfattas av bestämmelserna om tjänstepension, då sådan pension enligt 28 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) endast får tryggas inom ramen för ett anställningsförhållande.

Förtroendeuppdraget innebär också att den förtroendevalde verkar i en miljö där olika samhällsintressen behöver balanseras. Det kan i vissa fall medföra en viss distans till den lokala arbetsmarknaden.

Mot denna bakgrund innehåller OPF-KR 26 bestämmelser om omställningsstöd, pensionsbestämmelser och familjeskydd för förtroendevalda som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen. Bestämmelserna beslutas lokalt av fullmäktige i kommun och utgör ett samlat regelverk som tydliggör de förtroendevaldas villkor och trygghet under och efter tiden som förtroendevald.

OPF-KR 26 indelas i fyra kapitel:

1. **Inledande bestämmelser**
 - Lokalpensionsmyndighet
 - Ändringar av och tillägg till bestämmelserna
 - Tillämpningsområde
2. **Omställningsstöd**
 - Aktiva omställningsinsatser
 - Ekonomiskt omställningsstöd
 - Förlängt ekonomiskt omställningsstöd
3. **Pensionsbestämmelser**
 - Avgiftsbestämd pensionsbehållning
 - Sjukpension
 - Efterlevandeskydd
4. **Familjeskydd**
 - Familjeskydd till efterlevande vuxen
 - Familjeskydd till efterlevande barn

Bilaga: Delningstal OPF-KR 26

Kapitel 1

Inledande bestämmelser

§ 1 Lokal pensionsmyndighet

I anslutning till att ”Bestämmelser om omställningsstöd, pension och efterlevandeskydd för förtroendevalda, OPF-KR 26” beslutas utses arvodeskommittén som lokal pensionsmyndighet.

Arvodeskommittén har i uppgift att tolka och tillämpa bestämmelserna i OPF-KR 26.

§ 2 Ändringar av och tillägg till bestämmelserna

Den förtroendevalde är skyldig att följa de ändringar av och de tillägg till dessa bestämmelser som kommunen från tid till annan beslutar.

Bestämmelserna är giltiga från och med 1 januari 2027. Bestämmelserna tillämpas ej retroaktivt.

Kapitel 2

Bestämmelser om omställningsstöd för förtroendevalda

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om omställningsstöd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid.

Bestämmelserna gäller för förtroendevalda som tillträtt i samband med valet 2014 eller senare. Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt även för förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

Kommunala aktiebolag

Styrelseledamöter i kommunala aktiebolag omfattas av bestämmelserna i OPF-KR 26. En policy har utarbetats och dokumenterats som tillägg till OPF-KR 26. Tillägget beskriver hur OPF-KR 26 ska tillämpas, inklusive om förmåner som omställningsstöd omfattar uppdraget – även den del som avser styrelsearbete i kommunala aktiebolag. Se ”Policy för omställning, pension och familjeskydd för styrelseledamöter i Kommunala aktiebolag”.

§ 2 Omställningsstöd

Omställningsstöd syftar till att under en begränsad tid underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sitt (sina) uppdrag. Omställningsstöd kan bestå av aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Omställningsstöd förutsätter att den förtroendevalde själv aktivt verkar för att få ett nytt arbete.

§ 2a Nekad rätt till omställningsstöd enligt §§ 3-5

Fullmäktige får besluta att en förtroendevald inte ska beviljas omställningsstöd enligt §§ 3-5 i detta reglemente om den förtroendevalde har dömts för ett brott på vilket fängelse i lägst två år kan följa och domen har fått laga kraft.

Anmärkning

Avseende nekad rätt till omställningsstöd utifrån ej beviljad ansvarsfrihet, se anmärkning till § 2a (sid 12) i till omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26).

§ 3 Aktiva omställningsinsatser

Möjlighet till aktiva omställningsinsatser har förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag och som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst fyra års sammanhängande uppdragstid och som inte uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder när den förtroendevalde lämnar sitt (sina) uppdrag.

Rätten till aktivt omställningsstöd prövas i varje enskilt fall. Aktivt omställningsstöd kan exempelvis innebära:

- Studiestöd, avgifter, kurslitteratur, material etc
- Studier i syfte att finna ett arbete. Studier omfattar även tid mellan terminer om studier bedrivs över flera terminer.
- Karriärvägledning
- Stöd och hjälp med CV- dokumentation

Aktivt omställningsstöd uppgår till ett maximalt sammantaget belopp om 30 000 kr. Kvitto för avgifter och inköp ska inlämnas till SLK HR, Lön och Pension innan utbetalning sker.

§ 4 Ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till ekonomiskt omställningsstöd har förtroendevald som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst ett års sammanhängande uppdragstid. För varje år i uppdraget utges ett ekonomiskt omställningsstöd om tre månader. Ekonomiskt omställningsstöd utges i högst tre år.

Tid i uppdrag hos annan kommun, region eller kommunalförbund som tillämpar OPF-KR 26, eller tidigare version av OPF-KR, får tillgodoräknas vid beräkning av kvalifikationstid, under förutsättning att uppdraget har innehafts inom två år före uppdrag hos nuvarande uppdragsgivare. Den förtroendevalde ansvarar för att, i samband med ansökan och redovisning, skriftligen begära tillgodoräkning samt styrka tidigare uppdrag. För att tillgodoräkning ska medges krävs att den förtroendevalde inte har tagit del av omställningsstöd hos den tidigare uppdragsgivaren. Tillgodoräkningen bör samfinansieras av den tidigare uppdragsgivaren.

Underlaget för det ekonomiska omställningsstödet beräknas på den förtroendevaldes genomsnittliga månadsarvode gånger tolv under det senaste året. Det ekonomiska omställningsstödet utges med 85 procent av underlaget under de två första åren och med 60 procent under år tre.

Ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen, regionen eller kommunalförbundet som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder.

Rätten att erhålla ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet eller får uppdrag i riksdagen eller regeringen i minst motsvarande omfattning.

§ 5 Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd har förtroendevald som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst åtta års sammanhängande uppdragstid.

Tid i uppdrag hos annan kommun, region eller kommunalförbund som tillämpar OPF-KR 26, eller tidigare version av OPF-KR, får tillgodoräknas vid beräkning av kvalifikationstid, under förutsättning att uppdraget har innehafts inom två år före uppdrag hos nuvarande uppdragsgivare. Den förtroendevalde ansvarar för att, i samband med ansökan och redovisning, skriftligen begära tillgodoräkning samt styrka tidigare uppdrag. För att tillgodoräkning ska medges krävs att den förtroendevalde inte har tagit del av omställningsstöd hos den tidigare uppdragsgivaren. Tillgodoräkningen bör samfinansieras av den tidigare uppdragsgivaren.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges till förtroendevald från den tidigaste uttagsåldern för allmän pension enligt Socialförsäkringsbalken (SFB) och endast i omedelbar anslutning till att ekonomiskt omställningsstöd enligt § 4 upphört. Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges för ett år i taget och som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen, regionen eller kommunalförbundet efter årsvis ansökan från den förtroendevalde. Det förlängda ekonomiska omställningsstödet utges med 60 procent av underlaget enligt § 4.

Rätten att erhålla förlängt ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet, eller får uppdrag i riksdagen eller regeringen i minst motsvarande omfattning.

§ 6 Samordning

Ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd enligt §§ 4 och 5 ska samordnas med förvärvsinkomster och/eller andra inkomster som ersätter förvärvsinkomster. Samtliga inkomster, med undantag för kapitalinkomster, ska anses utgöra förvärvsinkomster.

Av administrativa skäl får från samordningen undantas ett fribelopp som per månad motsvarar en tolfedel av samma års prisbasbelopp.

Om förtroendevald utför arbete utan ersättning eller mot låg ersättning, eller erhåller annan ersättning än förvärvsinkomst enligt första stycket, får den lokala pensionsmyndigheten besluta att minska omställningsstödet med ett uppskattat inkomstbelopp som motsvarar den inkomst som bedöms skälig.

§ 7 Uppgiftsskyldighet

En förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till samt beräkna omfattningen av aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Har en förtroendevald obehörigen eller med för högt belopp erhållit aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd till följd av oriktiga uppgifter, underlåtenhet att fullgöra anmälningsskyldighet eller annan omständighet, eller om den förtroendevalde skäligen borde ha insett att utbetalningen var felaktig, ska det felaktigt utbetalda beloppet återbetalas. Pensionsmyndigheten kan – om särskilda skäl föreligger – besluta att helt eller delvis avstå från återkrav.

§ 8 Ansökan om omställningsstöd

Ansökan om omställningsstöd enligt §§ 3-5 ska göras skriftligt enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten utfärdar.

Ansökan om omställningsstöd enligt §§ 3-5 ska göras i nära anslutning till att den förtroendevalde lämnar/minskar sitt (sina) uppdrag.

§ 9 Utbetalning av ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Om rätt till ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd föreligger bör den förtroendevalde få sådant omställningsstöd utbetalat inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

Kapitel 3

Pensionsbestämmelser

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om pension gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet.

Bestämmelserna gäller för förtroendevalda som tillträtt i samband med valet 2014 eller senare. Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt även för förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

Pensionsbestämmelserna tillämpas för förtroendevald, oavsett uppdragets omfattning, om inte annat anges.

Pensionsbestämmelserna gäller inte för förtroendevald som vid tillträdet av sitt (sina) uppdrag har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

§ 2 Pensionsförmånernas omfattning

Pensionsförmåner enligt dessa bestämmelser är:

- a. avgiftsbestämd pensionsbehållning
- b. sjukpension
- c. efterlevandeskydd

§ 3 Avgiftsbestämd pensionsbehållning

En förtroendevald har rätt till avgiftsbestämd pensionsbehållning enligt §§ 4-9.

§ 4 Pensionsgrundande inkomst

En förtroendevalds pensionsgrundande inkomst beräknas per kalenderår och begränsas till högst 30 inkomstbasbelopp.

Den pensionsgrundande inkomsten utgörs av den förtroendevaldes årsarvode, sammanträdesersättningar samt andra i det pensionsgrundande uppdraget (uppdragen) utgivna kontanta ersättningar.

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, motsvarande sammanlagt minst 40 procent av en heltid, som under ledighet till följd av sjukdom, olycksfall, arbetsskada eller föräldraledighet fått avdrag från sitt arvode, ska den pensionsgrundande inkomsten räknas om (höjas) med vad som avdragits.

I den pensionsgrundande inkomsten ska inte ingå ersättning som betalas ut till förtroendevald enligt 4 kap. 12 § kommunallagen för förlorad arbetsinkomst, semesterförmån eller tjänstepensionsförmån eller ersättning som utgör traktamente eller kostnadsersättning.

§ 5 Pensionsavgifter

Pensionsavgiften beräknas i procent på den förtroendevaldes pensionsgrundande inkomst enligt § 4. Pensionsavgiften är 6 procent på den pensionsgrundande inkomsten upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp.

Pensionsavgiften är 31,5 procent på de delar av den pensionsgrundande inkomsten som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp, intill dess den förtroendevalde har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder. Därefter är pensionsavgiften 6 procent på hela den pensionsgrundande inkomsten.

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid, och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB och som en följd härav med stöd av 4 kap. 6 § kommunallagen befrias från sitt uppdrag före mandatperiodens utgång, ska pensionsavgift tillgodoräknas under tid då den förtroendevalde har rätt till sjuk eller aktivitetsersättning enligt SFB.

Anmärkning

Pensionsavgift ska avsättas i förhållande till nedsatt arbetsförmåga i uppdraget (uppdragen). Pensionsavgiften beräknas på den pensionsgrundande inkomsten året före insjuknandetidpunkten enligt § 10. Pensionsavgiften avsätts till den förtroendevaldes pensionsbehållning.

Förtroendevald tillgodoräknas pensionsavgift från kommunen, regionen eller kommunalförbundet endast om den för kalenderåret är högre än 3 procent av samma års inkomstbasbelopp. Då förtroendevald inte tillgodoräknas pensionsavgift betalar kommunen, regionen eller kommunalförbundet ut motsvarande belopp direkt till den förtroendevalde i form av ersättning som inte är pensionsgrundande. Belopp understigande 250 kronor avseende ett kalenderår utbetalas inte.

§ 6 Pensionsbehållning

Pensionsavgiften för ett kalenderår avsätts senast den 31 mars följande år till en pensionsbehållning hos respektive kommun, region eller kommunalförbund, där den förtroendevalde har innehaft uppdrag. Med pensionsbehållning avses summan av de årliga pensionsavgifter som intjänats hos respektive kommun, region eller kommunalförbund.

Pensionsbehållningen räknas upp årligen (indexeras) med förändringen av inkomstbasbeloppet.

Pensionsbehållningen innehåller ett efterlevandeskydd enligt § 11. Den förtroendevalde kan erbjudas möjlighet att välja bort efterlevandeskyddet i anslutning till ansökan om uttag.

§ 7 Information

Pensionsmyndigheten ska lämna information till den förtroendevalde om hans eller hennes pensionsbehållning, pensionsgrundande inkomst och avsättning av pensionsavgift.

§ 8 Utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning

Utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning enligt § 6 sker månadsvis och livsvarigt. Den förtroendevalde kan, efter särskild överenskommelse mellan den förtroendevalde och

pensionsmyndigheten i samband med ansökan om utbetalning av pensionsbehållningen, välja utbetalning under kortare tid, dock som lägst 10 år.

Utbetalning får tidigast påbörjas från den tidpunkt då den förtroendevalde enligt 58 kap. 1§ Socialförsäkringsbalken (2010:110) har rätt att ta ut allmän pension, minus två år.

Ansökan om utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten fastställt. Den förtroendevalde bör få pensionsbehållningen utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

Om utbetalning inte påbörjats eller ansökan om sådan utbetalning inte inkommit till pensionsmyndigheten (eller enligt anvisning från pensionsmyndigheten) vid den tidpunkt den förtroendevalde har uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder plus 12 månader påbörjas utbetalning vid denna tidpunkt.

Avgiftsbestämd pensionsbehållning kan utbetalas som engångsersättning till förtroendevald om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 procent av inkomstbasbeloppet året innan utbetalning av förmånen börjar.

§ 9 Uppgiftsskyldighet

Förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna avsättning till pensionsbehållning. Lämnas inte sådana uppgifter kan pensionsmyndigheten besluta att avsättningen ska minskas i skälig omfattning.

Om förtroendevald genom att lämna oriktiga uppgifter inte fullgör sin uppgiftsskyldighet eller på annat sätt orsakar att för hög pensionsavgift avsätts, kan detta belopp återkrävas eller avräknas på kommande avsättningar av pensionsavgift.

Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

§ 10 Sjukpension

Sjukpension betalas ut till förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid, och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB och som en följd härav med stöd av 4 kap. 6 § kommunallagen avgår från sitt uppdrag före mandatperiodens utgång.

Sjukpensionen grundas och beräknas på det genomsnittliga månadsarvodet som den förtroendevalde hade kalenderåret före insjuknandetidpunkten gånger tolv. Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om annat beräkningsunderlag.

Sjukpensionens nivå motsvarar nivån för den månadsersättning som utgår till anställda enligt AGS-KL.

Sjukpension utges under tid som den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB. Upphör rätten till sjuk- eller aktivitetsersättning upphör också rätten till sjukpension.

Anmärkningar

1. Sjukpensionen utges i förhållande till nedsatt arbetsförmåga i uppdraget (uppdragen).
2. Sjukpensionen ska värdesäkras på motsvarande sätt som i de bestämmelser som gäller för utbetalning av månadsersättning enligt AGS-KL.

Förtroendevald som befrias/frånträder sitt uppdrag p g a sjukdom har rätt till efterskydd under 270 kalenderdagar. Efterskyddet innebär att rätt till sjukpension föreligger om förtroendevald under efterskyddstid beviljas sjuk eller aktivitetsersättning.

Den förtroendevaldes rätt till efterskydd upphör om den förtroendevalde tillträder en anställning eller anna uppdrag förenat med pensionsrätt

Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om förlängd efterskyddstid.

§ 11 Efterlevandeskydd

Efterlevandeskydd enligt § 6 innebär att den förtroendevaldes pensionsbehållning betalas till efterlevande make/maka, registrerad partner, sambo eller barn vid förtroendevalds dödsfall.

Anmärkningar

Avseende definitionen av sambo hänvisas till sambolagen (2003:376).

Efterlevandeskydd betalas i första hand till efterlevande make/maka, registrerad partner och sambo. I andra hand betalas efterlevandeskydd till barn.

Om det finns flera barn med rätt till efterlevandeskydd ska pensionsbehållningen delas lika mellan dessa barn.

Vid dödsfall utbetalas värdet av pensionsbehållningen, enligt § 6, till förmånsberättigad efterlevande under fem år.

Efterlevandeskydd kan utbetalas som en engångsersättning till efterlevande om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 procent av inkomstbasbeloppet året före utbetalning av förmånen börjar.

§ 12 Vissa inskränkningar i rätten till pensionsförmån

Angående påföljd i pensionsförmånshänseende för den som uppsåtligen framkallat förtroendevalds arbetsoförmåga eller död ska gälla vad som anges i 18, 19, 20 a och 100 a §§ lagen om försäkringsavtal (2005:104).

§ 13 Finansiering

För utfästelser enligt dessa bestämmelser svarar kommun, region och kommunalförbund.

§ 14 Ansökan om och utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd

Utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd sker månadsvis.

Ansökan om sjukpension och efterlevandeskydd ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten utfärdar. Den förtroendevalde eller förmånsberättigade bör få sjukpension eller efterlevandeskydd utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

§ 15 Uppgiftsskyldighet m.m.

Förtroendevald eller hans eller hennes efterlevande är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att fastställa rätten till sjukpension och efterlevandeskydd. Förtroendevald eller efterlevande som inte fullgör de skyldigheter pensionsmyndigheten fastställt förverkar rätten till förmåner och kan inte genom att senare fullgöra skyldigheten återfå rätten till förverkat belopp mer än sex månader tillbaka. Pensionsmyndigheten kan dock medge undantag.

Kapitel 4

Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om familjeskydd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid.

Bestämmelserna om familjeskydd träder ikraft vid den tidpunkt då OPF-KR 26 antas av fullmäktige, eller från den tidpunkt som fullmäktige beslutar. Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt även för förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

§ 2 Rätt till familjeskydd

En förtroendevalds efterlevande har rätt till

- familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall till efterlevande vuxen, och
- familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall till efterlevande barn.

§ 3 Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

En förtroendevalds efterlevande har rätt till familjeskydd om den förtroendevalde avlider:

- a) under tid då han eller hon uppfyller förutsättningarna enligt § 1,
- b) under tid då han eller hon får sjukpension enligt Pensionsbestämmelser § 10,

rätten till familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall gäller också om den förtroendevalde avlider:

- c) inom sex månader efter det att den förtroendevalde befrias/frånträder sitt uppdrag.

En förtroendevalds efterlevande har inte rätt till familjeskydd enligt punkterna b) – c) om den förtroendevalde vid tidpunkten för dödsfallet hade en anställning eller uppdrag med pensionsrätt och den förtroendevalde genom anställning eller uppdrag hade motsvarande skydd för efterlevande.

För en och samma avliden kan det högst utges ett familjeskydd, detta oavsett om den förtroendevalde hade fler än ett uppdrag som var och en innebär att den avlidne uppfyller dessa villkor.

§ 4 Familjeskydd till efterlevande vuxen

Familjeskydd till efterlevande vuxen betalas ut till den förtroendevaldes make/ maka, sambo och registrerad partner som den avlidne hade vid tidpunkten för dödsfallet.

Anmärkningar

Med sambo avses den ogifte person som stadigvarande bodde tillsammans med den ogifte förtroendevalde vid hans eller hennes död, och

- a) som tidigare varit gift eller registrerad partner med den förtroendevalde, eller
- b) har eller har haft barn, eller då väntade barn med den förtroendevalde.

§ 5 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande vuxen

En efterlevande vuxen, med rätt till familjeskydd till efterlevande vuxen enligt ovan, har rätt till förmån i fem års tid.

Från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år motsvarar den månatliga förmånens värde 1,1 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Familjeskydd till efterlevande vuxen ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

§ 6 Familjeskydd till efterlevande barn

Familjeskydd till efterlevande barn betalas ut till den förtroendevaldes arvsberättigade barn till och med månaden innan barnet fyller arton år.

Rätten till familjeskydd till efterlevande barn gäller även för den tid då barnet har rätt till barnpension enligt SFB.

Rätt till familjeskydd till efterlevande barn har även det barn som den förtroendevalde med socialnämndens medgivande tagit emot i sitt hem för vård och fostran i adoptionssyfte.

§ 7 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande barn

Ett efterlevande barn, med rätt till familjeskydd enligt ovan, har, från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år, rätt till en månatlig förmån motsvarande 0,5 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Det sammanlagda månatliga förmånsvärdet av familjeskydd till efterlevandes samtliga barn kan dock aldrig överstiga värdet av 1,5 inkomstbasbelopp det år dödsfallet inträffade delat med tolv.

Vid fler än tre efterlevande barn bestäms den månatliga förmånens värde till vart och ett av de efterlevande barnen till motsvarande en tolfedel av värdet av 1,5 inkomstbasbelopp året då den förtroendevalde avled delat med antalet efterlevande barn med rätt till familjeskydd till efterlevande barn, därefter årligen uppräknat med förändringen av prisbasbeloppet.

Om ett efterlevande barn till en förtroendevald framställer anspråk på familjeskydd till efterlevande barn först efter det att sådan förmån har börjat betalas ut, ska redan utbetalda förmåner inte omfördelas mellan barnen.

Familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall till efterlevande barn ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

§ 8 Utbetalning av förmåner

Familjeskyddet betalas ut till den förtroendevaldes efterlevande månadsvis, senast tre månader efter det att kommunen, regionen eller kommunalförbundet har tagit emot ett fullständigt underlag för utbetalningen.

Om den förtroendevalde har befriats/frånträtt sitt uppdrag och den förtroendevalde omfattas av familjeskydd, ska den som gör anspråk på förmån anmäla dödsfall enligt anvisningar från pensionsmyndigheten.

När anmälan inkommit, anses kommun, region eller kommunalförbund ha fått kännedom om dödsfallet.

För att rätten till förmån ska kunna bedömas ska den som gör anspråk på förmån lämna de uppgifter som begärs av pensionsmyndigheten samt låta pensionsmyndigheten hämta in uppgifter om den förtroendevalde från nuvarande och tidigare arbetsgivare, uppdragsgivare, Skatteverket, Försäkringskassan eller försäkringsinrättning.

Om efterlevande lämnar oriktiga uppgifter som leder till att för högt familjeskydd utbetalas, kan det för högt utbetalda beloppet avräknas från kommande utbetalningar eller helt eller delvis återkrävas. Detta gäller under förutsättning att efterlevande insett eller borde ha insett att lämnade uppgifter var oriktiga. Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

Pensionsmyndigheten kan besluta att en efterlevande förlorar sin rätt till familjeskydd med anledning av att han eller hon uppsåtligen har framkallat den förtroendevaldes död. Omständigheterna ska vara sådana som anges i 12 kap. 8 första stycket in FAL.

Bilaga. Delningstal OPF-KR 26

Förskottsränta 1,6%, inga belastningar
 Finansinspektionens livslängdsantaganden enligt RIPS 2021
 Generation 60 tal
 Hänsyn till linjär dödlighet från 97

Dödsfall före pensionsålder garanterad utbetalning i 5 år

Delningstal 4,8067

	Livsvarig utan återbetalningsskydd/garanti	Livsvarig med 20 års utbetalningsgaranti
	Kvinna 50% Man 50%	Kvinna 50% Man 50%
Uttagsålder	Delningstal	Delningstal
6011	22,2576	23,264
6100	22,2092	23,2242
6101	22,1608	23,1845
6102	22,1124	23,1449
6103	22,0639	23,1053
6104	22,0154	23,0658
6105	21,9669	23,0263
6106	21,9183	22,9868
6107	21,8697	22,9475
6108	21,821	22,9081
6109	21,7724	22,8688
6110	21,7236	22,8296
6111	21,6749	22,7904
6200	21,6261	22,7513
6201	21,5773	22,7123
6202	21,5284	22,6733
6203	21,4796	22,6344
6204	21,4306	22,5955
6205	21,3817	22,5567
6206	21,3327	22,5179
6207	21,2837	22,4793
6208	21,2346	22,4406
6209	21,1855	22,4021
6210	21,1364	22,3636
6211	21,0873	22,3252
6300	21,0381	22,2869
6301	20,9889	22,2486
6302	20,9397	22,2104
6303	20,8904	22,1722
6304	20,8411	22,1342

Delningstal OPF-KR 26

6305	20,7918	22,0962
6306	20,7424	22,0583
6307	20,693	22,0205
6308	20,6436	21,9827
6309	20,5941	21,945
6310	20,5446	21,9075
6311	20,4951	21,8699
6400	20,4456	21,8325
6401	20,396	21,7952
6402	20,3464	21,7579
6403	20,2968	21,7207
6404	20,2472	21,6836
6405	20,1975	21,6466
6406	20,1478	21,6097
6407	20,0981	21,5729
6408	20,0483	21,5362
6409	19,9985	21,4995
6410	19,9487	21,463
6411	19,8989	21,4265
6500	19,849	21,3902
6501	19,7991	21,3539
6502	19,7492	21,3178
6503	19,6993	21,2817
6504	19,6493	21,2457
6505	19,5994	21,2099
6506	19,5494	21,1741
6507	19,4993	21,1385
6508	19,4493	21,1029
6509	19,3992	21,0675
6510	19,3491	21,0321
6511	19,299	20,9969
6600	19,2489	20,9618
6601	19,1987	20,9268
6602	19,1485	20,8919
6603	19,0983	20,8571
6604	19,0481	20,8224
6605	18,9978	20,7879
6606	18,9476	20,7534
6607	18,8973	20,7191
6608	18,847	20,6849
6609	18,7967	20,6509
6610	18,7464	20,6169
6611	18,696	20,5831
6700	18,6456	20,5493

Delningstal OPF-KR 26

6701	18,5952	20,5158
6702	18,5448	20,4823
6703	18,4944	20,4490
6704	18,4440	20,4158
6705	18,3935	20,3827
6706	18,3430	20,3497
6707	18,2926	20,3169
6708	18,2421	20,2843
6709	18,1915	20,2517
6710	18,1410	20,2193
6711	18,0905	20,1870
6800	18,0399	20,1549
6801	17,9894	20,1229
6802	17,9388	20,0911
6803	17,8882	20,0593
6804	17,8376	20,0278
6805	17,7870	19,9963
6806	17,7363	19,9651
6807	17,6857	19,9339
6808	17,6350	19,9029
6809	17,5844	19,8721
6810	17,5337	19,8414
6811	17,4830	19,8109
6900	17,4323	19,7805
6901	17,3817	19,7503
6902	17,3310	19,7202
6903	17,2802	19,6903
6904	17,2295	19,6605
6905	17,1788	19,6309
6906	17,1281	19,6014
6907	17,0773	19,5721
6908	17,0266	19,5430
6909	16,9759	19,5140
6910	16,9251	19,4852
6911	16,8744	19,4566
7000	16,8236	19,4281
7001	16,7728	19,3998
7002	16,7221	19,3716
7003	16,6713	19,3436
7004	16,6205	19,3158
7005	16,5698	19,2882
7006	16,5190	19,2607
7007	16,4682	19,2334
7008	16,4175	19,2063

Delningstal OPF-KR 26

7009	16,3667	19,1794
7010	16,3159	19,1526
7011	16,2651	19,1260
7100	16,2144	19,0996
7101	16,1636	19,0733
7102	16,1129	19,0472
7103	16,0621	19,0214
7104	16,0113	18,9956
7105	15,9606	18,9701
7106	15,9098	18,9448
7107	15,8591	18,9196
7108	15,8084	18,8946
7109	15,7576	18,8698
7110	15,7069	18,8452
7111	15,6562	18,8208
7200	15,6055	18,7966
7201	15,5548	18,7725
7202	15,5041	18,7486
7203	15,4534	18,7250
7204	15,4027	18,7015
7205	15,3521	18,6782
7206	15,3014	18,6551
7207	15,2508	18,6322
7208	15,2001	18,6094
7209	15,1495	18,5869
7210	15,0989	18,5646
7211	15,0483	18,5424
7300	14,9977	18,5205
7301	14,9471	18,4987
7302	14,8966	18,4772
7303	14,8460	18,4558
7304	14,7955	18,4346
7305	14,7450	18,4136
7306	14,6945	18,3929
7307	14,6441	18,3723
7308	14,5936	18,3519
7309	14,5432	18,3317
7310	14,4927	18,3117
7311	14,4423	18,2919
7400	14,3920	18,2723
7401	14,3416	18,2529
7402	14,2913	18,2337
7403	14,2409	18,2147
7404	14,1906	18,1959

Delningstal OPF-KR 26

7405	14,1404	18,1773
7406	14,0901	18,1589
7407	14,0399	18,1407
7408	13,9897	18,1227
7409	13,9395	18,1049
7410	13,8894	18,0873
7411	13,8392	18,0699
7500	13,7891	18,0527
7501	13,7391	18,0357
7502	13,6890	18,0189
7503	13,6390	18,0023
7504	13,5890	17,9859
7505	13,5390	17,9697
7506	13,4891	17,9537
7507	13,4392	17,9379
7508	13,3894	17,9222
7509	13,3395	17,9068
7510	13,2897	17,8916
7511	13,2399	17,8766
7600	13,1902	17,8617
7601	13,1405	17,8471
7602	13,0908	17,8326
7603	13,0412	17,8184
7604	12,9916	17,8043
7605	12,9420	17,7905
7606	12,8925	17,7768
7607	12,8430	17,7633
7608	12,7936	17,7501
7609	12,7441	17,7370
7610	12,6948	17,7241
7611	12,6454	17,7113
7700	12,5962	17,6988
7701	12,5469	17,6865
7702	12,4977	17,6743
7703	12,4485	17,6624
7704	12,3994	17,6506
7705	12,3503	17,6390
7706	12,3013	17,6276
7707	12,2523	17,6164
7708	12,2033	17,6053
7709	12,1544	17,5945
7710	12,1056	17,5838
7711	12,0568	17,5733
7800	12,0080	17,5630

Delningstal OPF-KR 26

7801	11,9593	17,5528
7802	11,9107	17,5429
7803	11,8620	17,5331
7804	11,8135	17,5235
7805	11,7650	17,5140
7806	11,7165	17,5048
7807	11,6681	17,4957
7808	11,6198	17,4867
7809	11,5714	17,4780
7810	11,5232	17,4694
7811	11,4750	17,4610
7900	11,4269	17,4527
7901	11,3788	17,4446
7902	11,3308	17,4367
7903	11,2828	17,4289
7904	11,2349	17,4212
7905	11,1870	17,4138
7906	11,1393	17,4065
7907	11,0915	17,3993
7908	11,0439	17,3923
7909	10,9962	17,3854
7910	10,9487	17,3787
7911	10,9012	17,3721
8000	10,8538	17,3657

RIPS 21 (version 2021) Ett nytt livslängdsantagande infördes 2021 genom beslut i SKR:s styrelse 23 april. Det nya antagandet bygger på data för kommunsektorns egna anställdas dödlighet och inkomster. Vid skattning av dödlighetsparametrar har också en annan metod tillämpats, så kallad ekonomisk dödlighet, vilken beaktar skillnader i dödlighet för anställda i olika inkomstskikt.

Dödlighet och efterlevandepension

Dödlighetsintensiteten μ_x per år vid åldern x år antas vara given av följande formler:

$$\mu_x = a + b * e^{cx} \quad \text{för } x \leq 97$$

$$\mu_x = \mu_{97} + 0,03 * (x - 97) \quad \text{för } x > 97$$

De så kallade Makehamparametrarna a , b och c beror på kön och födelseår enligt:

Tabell 1: Makehamparametrar för kvinnor respektive män

Födelseår	-1919	1920 -1929	1930 -1939	1940 -1949	1950 -1959	1960 -1969	1970 -1979	1980-
Kvinnor								
$a * 10^3$	13,0	13,0	5,6	1,9	1,1	1,0	0,9	0,8
$b * 10^6$	0,530	0,530	0,793	1,219	1,382	1,161	0,846	0,781
c	0,137	0,137	0,132	0,126	0,123	0,123	0,125	0,125

Födelseår	-1919	1920 -1929	1930 -1939	1940 -1949	1950 -1959	1960 -1969	1970 -1979	1980-
Män								
$a * 10^3$	61,5	20,5	8,9	3,2	1,5	1,0	0,8	0,8
$b * 10^6$	0,206	0,206	0,334	0,528	0,622	0,575	0,587	0,552
c	0,148	0,151	0,145	0,138	0,134	0,133	0,131	0,130

Kommentar till bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26)

Inledning

I kommentaren till OPF-KR 26 behandlas de föreslagna bestämmelserna om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda. Kommentaren följer samma struktur som OPF-KR 26.

OPF-KR 26 är utformat för att tillämpas på förtroendevalda som tillträder ett eller flera uppdrag för första gången efter valet 2014 eller senare. Bestämmelserna gäller i vissa delar även för förtroendevalda som tidigare inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra pensionsbestämmelser för förtroendevalda. OPF-KR 26 ersätter samtliga av de tidigare regelverken OPF-KR 25, OPF-KL 18 och OPF-KL 14.

En uppdaterad försäkringsteknisk bilaga har införts och ersätter den tidigare från 2014. Bilagan har moderniserats och beskriver bland annat hur pensionsbehållningen räknas upp i högre åldrar.

Kommuner, regioner och kommunalförbund som ännu inte har antagit OPF-KR (eller tidigare OPF-KL) bör notera att de framtagna kommentarerna och riktlinjerna för tillämpning bygger på antagandet att OPF-KL 14, OPF-KL 18 och/eller OPF-KR 25 redan är antagna.

OPF-KR 26 antas med ikraftträdande med samma datum som ny mandatperiod träder i kraft efter valet 2026. Datumet är valt för att sammanfalla med starten av en ny mandatperiod. Syftet är att undvika förändringar av villkor under pågående mandatperiod och skapa förutsägbarhet och likvärdighet för de förtroendevalda.

Definitioner och förklaringar i OPF-KR 26

Förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen 2017:725)	<i>Ersättare i fullmäktige, nämnder och fullmäktigeberedningar, de som fullgör förtroendeuppdrag som anges i 2 § första stycket samt revisorer.</i> <i>Med förtroendevalda avses också ledamöter och ersättare i den beslutande församlingen, förbundsstyrelsen eller någon annan nämnd, de beslutande församlingarnas beredningar samt revisorer i ett kommunalförbund."</i>
Fullmäktige	Med fullmäktige avses kommunfullmäktige.
Pensionsmyndighet	Uppgift att tolka och tillämpa bestämmelserna i OPF-KR 26. Lokala pensionsmyndigheten i Umeå kommun är arvodeskommittén.

Fullgör uppdrag på betydande del av heltid	Med <i>betydande del av heltid</i>, avses sammanlagt minst 40 procent av en heltidstjänst. Att <i>betydande del</i> anges till 40 procent är en uttolkning av kommunallagen
Förvärvsinkomst	Med förvärvsinkomst, och andra inkomster som ersätter förvärvsinkomst, avses sådana inkomstslag som anges - i 59 kap. socialförsäkringsbalken (SFB) t.ex. sjukpenning, föräldrapenningförmåner, inkomstrelaterad sjuk- och aktivitetsersättning samt enligt Skatteverkets definition av förvärvsinkomst. All annan inkomst än kapitalinkomst är förvärvsinkomst. De vanligaste förvärvsinkomsterna är en på basis av ett arbetsförhållande erhållen lön och en inkomst som ska jämföras med denna samt pension. Även en i stället för denna inkomst erhållen inkomst, förmån eller ersättning, t.ex. arbetslöshetsdagpenning och dagtraktamente av olycksfallsförsäkring, är förvärvsinkomst. Förvärvsinkomsten ansluter sig dock inte alltid till utförande av arbete, eftersom även t.ex. en förtäckt dividend är förvärvsinkomst. Förvärvsinkomst är enligt rättspraxisen också en garantiprovision (HFD 1994/2895). Av resultatet av näringsverksamhet och jordbruk kan även en del vara 2025-12-19 3 förvärvsinkomst. Av dessa inkomster avskiljs först kapitalinkomstandelen och resten beskattas som förvärvsinkomst. Även inkomstandelen för en delägare i en sammanslutning och den dividend som ett annat bolag än ett börsbolag har utbetalat indelas i en kapital- och förvärvsinkomstandel.
Pensionsgrundande inkomst	Den förtroendevaldes årsarvoden, sammanträdesersättningar samt andra i det pensionsgrundande uppdraget (uppdragen) utgivna kontanta ersättningar.
Mandatperiod	En mandatperiod är den period den förtroendevalde har sitt uppdrag. I Sverige utgör en politisk mandatperiod oftast fyra år och mandatperioden för kommunfullmäktige löper mellan valen från och med den 15 oktober valåret (kap 5 § 9 första stycket kommunallagen).

Cirkulär och övrig information avseende OPF-KR/KL

Cirkulär 25:64 – OPF-KR 26

Cirkulär 24:63 – OPF-KR 25

Cirkulär 18:31 – OPF-KL 18

Cirkulär 13:75 – OPF-KL 14

Arbetsgivarnytt nr 31/14

Övergripande om bestämmelserna

OPF-KR 26 omfattar förtroendevald som avses 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommun, region eller kommunalförbund.

OPF-KR 26 är utformat för tillämpning hos respektive kommun, region eller kommunalförbund. För att bestämmelserna ska äga giltighet krävs ett lokalt antagande av fullmäktige. OPF-KR 26 utgår från den enskilda kommunen, regionen eller kommunalförbundet. Med ”tidigare uppdrag” avses i kommentaren uppdrag hos samma uppdragsgivare och ska inte sammanblandas med uppdrag hos annan uppdragsgivare. Bestämmelserna i OPF-KR 26 ska underlätta och möjliggöra för förtroendevald att förena arbetsliv och uppdrag och bestämmelserna har i möjligaste mån anpassats till de pensions- och omställningsavtal som gäller för anställda inom kommuner, regioner och kommunalförbund.

Kommunala aktiebolag

Styrelseledamöter i kommunala aktiebolag omfattas av bestämmelserna i OPF-KR 26. En policy har utarbetats och dokumenterats som tillägg till OPF-KR 26. Tillägget beskriver hur OPF-KR 26 ska tillämpas, inklusive om förmåner som omställningsstöd omfattar uppdraget – även den del som avser styrelsearbete i kommunala aktiebolag.

Bestämmelser om omställningsstöd för förtroendevalda

Att inneha ett förtroendeuppdrag är förenat med särskilda förutsättningar. Ett politiskt uppdrag utgör inte en anställning, och den förtroendevalde är således inte anställd av kommunen, regionen eller kommunalförbundet. Den förtroendevalde omfattas därför inte av bestämmelser i lagstiftning som reglerar arbetsmarknaden, exempelvis semester, arbetstid, anställningsskydd eller tjänstepension. Förtroendeuppdraget innebär att den förtroendevalde verkar i en miljö där olika samhällsintressen behöver balanseras. Det kan i vissa fall medföra en viss distans till den lokala arbetsmarknaden.

Mot denna bakgrund är det rimligt att den som lämnar ett förtroendeuppdrag också erbjuds stöd för att hitta en ny väg tillbaka till arbetslivet. Med hänsyn till att de förtroendevalda har olika bakgrund och varierande förutsättningar är det av vikt att säkerställa att adekvata stöd- och återgångsmöjligheter finns.

Omställningsbestämmelserna i OPF-KR 26 syftar till en aktiv omställning genom riktade insatser och tidsbegränsade ekonomiska stöd, med målet att öka möjligheterna för individen att utvecklas och gå vidare i sin karriär efter slutfört uppdrag.

I OPF-KR 26 justeras samordningsreglerna gällande ekonomiskt omställningsstöd samt förlängt ekonomiskt omställningsstöd. Omställningsstöden ska samordnas med all förvärvsinkomst och/eller annan inkomst från och med det första året med omställningsstöd.

I OPF-KR 26 införs även förslag till regler om nekad rätt till omställningsstöd. Fullmäktige ges möjlighet att besluta att en förtroendevald inte ska ha rätt till omställningsstöd enligt §§ 3-5 i bestämmelserna.

Pensionsbestämmelser

Pensionsbestämmelserna för sektorns förtroendevalda klassificeras inte som tjänstepensionsförsäkring eftersom det inte föreligger något anställningsförhållande mellan kommunen, regionen eller kommunalförbundet och den förtroendevalde. För att möjliggöra tjänstepension för förtroendevalda krävs en ändring av nuvarande skattelagstiftning. Förmånerna i pensionsbestämmelserna motsvarar i stora delar pensionsavtalet AKAP-KR och strukturen i regelverket följer av AKAP-KR. Intjänandet till den avgiftsbestämda pensionsbehållningen bygger på en livsinkomstprincip i uppdraget.

Någon nedre åldersgräns för att omfattas av bestämmelserna finns inte. Bestämmelserna gäller inte om den förtroendevalde tillträder ett uppdrag efter motsvarande i 32 a § lagen om anställningsskydd (LAS) angiven ålder.

Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

I OPF-KR 26 finns också ett familjeskydd. Familjeskyddet syftar till att de förtroendevalda i huvudsak ska ha samma skydd för efterlevande som anställda i sektorn.

Tidigare pensionssystem och övergångsbestämmelser

Förtroendevaldas pensionsvillkor i kommuner och regioner regleras utifrån olika pensionsbestämmelser som har förändrats över tid.

Vilket regelverk som gäller beror både på när uppdraget påbörjades och när och hur kommunen eller regionen antog nya bestämmelser. Äldre reglementen, såsom PBF (Pensionsbestämmelser för förtroendevalda) och PRF-KL (Pensionsreglemente för förtroendevalda i kommuner och landsting), bygger på förmånsbestämda principer där pensionen baseras på slutlig inkomst och tid i uppdraget. Senare regelverk, exempelvis OPF-KR 26, utgår istället från en livsinkomstprincip i uppdraget/uppdragen.

Tillämpning

Intjänande enligt äldre reglementen och OPF-KR 26 är kopplat till den organisation där uppdraget utförs. Vid nytt uppdrag hos ny uppdragsgivare bör OPF-KR 26 tillämpas.

De äldre reglerna upphör att gälla för en förtroendevald som frånträder sitt uppdrag utan att vara berättigad till pensionsförmån enligt dessa. Om rätt till pensionsförmån föreligger, fortsätter de äldre bestämmelserna att gälla (t.ex. PBF § 1 mom. 3).

Bestämmelserna bör inte medföra att det är mer förmånligt att helt avstå från fortsatta politiska uppdrag än att kvarstå som förtroendevald i mindre omfattning. Därför bör uppbärande av avgångsersättning inte hindra att den förtroendevalde omfattas av OPF-KR 26 och tjänar in förmåner parallellt. Om rätt till egenpension enligt äldre reglementen föreligger på grund av uppdrag hos annan kommun, region eller kommunalförbund, bör frågan om denna rätt utgör hinder för intjänande enligt OPF-KR 26 regleras i tillämpningsanvisningar.

En förtroendevald som före införandet av OPF-KR 26 omfattades av äldre reglementen och hade ett uppdrag om minst 40 procent av heltid, kan fortsätta att omfattas av dessa så länge uppdraget kvarstår med minst samma omfattning. Om uppdraget minskar till under 40 procent och den förtroendevalde saknar rätt till visstidspension, sjukpension eller ålderspension enligt de äldre reglerna, kan den förtroendevalde istället omfattas av OPF-KR 26.

Övergång från äldre regelverk till OPF-KR 26

De tidigare förmånsbestämda regelverken, såsom PBF och PRF-KL, skiljer sig väsentligt från det nuvarande avgiftsbestämda regelverket OPF-KR 26. I ett förmånsbestämt system är pensionen kopplad till en viss nivå baserad på slutlön (arvode) och tjänstetid, medan pensionen i ett avgiftsbestämt system styrs av storleken på ”inbetalda” avgifter (till en pensionsbehållning) och värdeutveckling över tid.

En förtroendevald som omfattas av äldre regelverk kan, efter att tidigare pensionsförmåner har värderats och en noggrann bedömning av lämpligheten har gjorts, övergå till OPF-KR 26 genom överenskommelse med uppdragsgivaren. Det rekommenderas att en skriftlig överenskommelse upprättas mellan uppdragsgivaren och den förtroendevalde, där konsekvenserna av övergången tydligt framgår.

Eftersom regelverken bygger på olika grundprinciper bör ett byte mellan dessa endast ske på initiativ av den enskilde förtroendevalde och med stor försiktighet. En övergång kan få betydande konsekvenser för den framtida pensionsförmånen.

Kommunen eller regionen bör tillsammans med den förtroendevalde värdera tidigare intjänade pensionsrättigheter och jämföra med OPF-KR 26. Resultatet bör redovisas till den förtroendevalde. En sådan redovisning ska baseras på individuella förutsättningar, såsom ålder, tjänstetid och planerade framtida uppdrag.

SKR kommer under våren 2026 att ta fram ett förslag till riktlinjer för hur en övergång mellan regelverken kan genomföras.

OPF-KR/KL har tidigare inte samordnats med äldre reglementen, men vissa äldre reglementen kan samordnas med OPF-KR 26 (samt tidigare versioner), exempelvis PBF § 2 mom. 3.

Detaljerad genomgång av paragrafer i OPF-KR 26

Kapitel 1 - Inledande bestämmelser

§ 1 Lokal pensionsmyndighet

Fullmäktige beslutar om en lokal ”pensionsmyndighet” som ansvarar för att tolka och tillämpa bestämmelserna i OPF-KR 26. Den lokala pensionsmyndigheten kan utgöras av fullmäktige eller kommunstyrelsen, men uppgiften kan även delegeras till exempelvis arvodesberedningen eller en tjänstefunktion.

Syftet med en lokal pensionsmyndighet är att säkerställa en enhetlig, rättssäker och transparent hantering av frågor som rör de förtroendevaldas pensionsrätt, familjeskydd och eventuella omställning. Eftersom OPF-KR 26 tillämpas lokalt och kan ge upphov till individuella bedömningar – till exempel vid avgångar, övergångar mellan uppdrag eller tolkning av särskilda villkor – behöver det finnas en tydligt angiven instans som fattar beslut i sådana ärenden.

§ 2 Ändringar av och tillägg till bestämmelserna

Gällande ändringar och tillägg till bestämmelserna så är den förtroendevalde som tillträtt vid valet 2014 eller senare skyldig att följa de ändringar som följer av OPF-KR 26 samt de eventuella ändringar och tillägg till bestämmelserna som fullmäktige beslutar.

Kapitel 2 - Bestämmelser om omställningsstöd för förtroendevalda

Bestämmelserna om omställningsstöd syftar till att stärka den förtroendevaldes möjligheter att övergå mellan uppdragstid och arbetsliv. Grundprincipen är att samtliga omställningsstöd ska betraktas som tidsbegränsade insatser som underlättar återgång i arbete.

Omställningsfonden (organisationsnummer 802012-0963) kan uppdras att hantera den förtroendevaldes omställning. Fonden har till uppgift att stödja förtroendevalda som lämnar sina politiska uppdrag, med särskilt fokus på att underlätta återgången till arbetslivet efter uppdragstiden.

Varje kommun, region och kommunalförbund svarar för kostnaden för de olika omställningsstöden. I händelse av att förtroendevald går från uppdrag i kommun till region eller kommunalförbund, eller vice versa, kan det vara lämpligt att det överenskomms om hantering av kvalifikationstider och eventuell kostnadsfördelning.

Administrationen av aktivt omställningsstöd kan över tid komma att utvecklas eller kompletteras. Det pågår en utredning kring möjligheten att införa en försäkringslösning.

Kommunen, regionen eller kommunalförbundet kan även uppdra åt annan aktör än Omställningsfonden att tillhandahålla motsvarande stöd.

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om de olika omställningsstöden gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommun, region eller kommunalförbund på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid. Olika kommuner, regioner och kommunalförbund har olika förutsättningar, exempelvis beroende på storlek, för omfattningen av förtroendeuppdragen vilket kan beaktas i samband med fastställandet av det lokala regelverket.

Ytterligare regler/kriterier kan framgå nedan under specifik ersättning.

§ 2 Omställningsstöd

Omställningsstöd syftar till att under en begränsad tid underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sitt (sina) uppdrag. Omställningsstöd kan bestå av aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Rätt till omställningsstöd förutsätter att den förtroendevalde aktivt medverkar i omställningsarbetet i syfte att så snart som möjligt erhålla en ny försörjning genom anställning eller eget företagande. Medverkan innefattar bland annat att söka arbete, delta i relevanta insatser samt i övrigt vidta åtgärder som kan främja återgång i arbete eller etablering av näringsverksamhet. Om pensionsmyndigheten finner att den förtroendevalde inte uppfyller dessa krav får myndigheten besluta att omställningsstödet ska reduceras eller upphöra.

§ 2a Nekad rätt till omställningsstöd enligt §§ 3-5

Rekommendationen är att rätten till omställningsstöd ska vara starkt skyddad och stå helt fri från otillbörlig påverkan. Det är inte tillåtet, varken direkt eller indirekt, att påverka en förtroendevalds tjänsteutövning, exempelvis genom att försöka få den förtroendevalde att fatta andra beslut eller kringgå regler genom utnyttjande av rätten till omställningsstöd.

Fullmäktige får besluta att en förtroendevald inte har rätt till omställningsstöd enligt §§ 3-5, om det finns särskilt skäl i enlighet med 4 kap. 9 § kommunallagen. Sådant särskilt skäl föreligger om den förtroendevalde dömts för ett brott på vilket fängelse i lägst två år kan följa och domen har fått laga kraft. Förtroendevald är skyldig att meddela lagakraft vunnit dom till den lokala pensionsmyndigheten.

Om den förtroendevalde genom lagakraftvunnen dom dömts till fängelse i lägst två år, ska utbetalt omställningsstöd återbetalas. Överenskommelse kan träffas om att utbetalning av stöd tills vidare ska anstå till dess att dom har meddelats och vunnit laga kraft. Det föreslagna tillägget avseende nekad rätt till omställningsstöd syftar till att ge fullmäktige ett handlingsutrymme i sådana mycket särskilda fall.

Nekad rätt till omställningsstöd ställer höga krav på:

- att brott ska vara fastslaget genom dom som vunnit laga kraft
- att beslut om nekad rätt till omställningsstöd ska föregås av beredning och att den förtroendevalde ska få möjlighet att yttra sig.
- att beslutet om nekad rätt till omställningsstöd kan överklagas enligt kommunallagen.

SKR: s anmärkning till § 2a

SKR bedömer att det föreligger svårigheter att koppla en förtroendevalds rätt till omställningsstöd till nekad ansvarsfrihet, även i de fall ansvarsfrihet har nekats på grund av allvarliga brister i uppdraget, såsom ekonomiska oegentligheter, brottsliga handlingar av lägre grad eller andra betydande regelöverträdelser.

SKR:s bedömning är att det finns flera omständigheter som talar emot att nekad ansvarsfrihet ska kunna utgöra grund för nekad rätt till omställningsstöd. Ansvarsprövningen innebär som huvudregel en kollektiv bedömning, vilket innebär att ett beslut om att inte bevilja ansvarsfrihet normalt omfattar samtliga ledamöter i det politiska organet. Det är således ovanligt att beslutet enbart riktas mot enskilda ledamöter.

SKR bedömer vidare att en ordning där nekad ansvarsfrihet leder till nekad rätt till omställningsstöd kan innebära risk för otillbörlig användning. En sådan bestämmelse skulle kunna komma att tillämpas av andra skäl än att hantera faktiska brister i uppdraget.

§ 3 Aktiva omställningsinsatser

Bestämmelserna om aktiva omställningsinsatser gäller för förtroendevald som innehåft ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid och som lämnat sitt uppdrag efter minst fyra års sammanhängande uppdragstid hos (samma) kommun, region eller kommunalförbund och som inte uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder när han eller hon lämnar sitt (sina) uppdrag.

Vid eventuell bedömning av sammanhängande uppdragstid är föräldraledighet, sjukdom och liknande inte att bedöma som att det bryter uppdragstiden.

I händelse av att förtroendevald går från uppdrag i kommun till region eller kommunalförbund, eller vice versa, kan det vara lämpligt att det överenskomms om hantering av kvalifikationstider och eventuell kostnadsfördelning.

Det finns inte fastställt vilka aktiva insatser en förtroendevald kan få eller hur mycket en insats får kosta. Tanken med aktiva omställningsinsatser är att de ska vara individuellt anpassade och kan exempelvis bestå av rådgivningsinsatser och kompletterande utbildning. Det är upp till respektive fullmäktige att fastställa eventuell kostnadsram och vad som ska gälla utifrån den förtroendevaldes individuella förutsättningar. Ledning kan hämtas från Omställningsfonden eller andra system för omställning på arbetsmarknaden avseende exempelvis typ av insatser och kostnadsram.

Omställningsfonden kan ges i uppdrag att ombesörja den aktiva omställningsinsatsen.

Kontaktuppgifter till Omställningsfonden är 08-452 79 98 eller info@omstallningsfonden.se.

§ 4 Ekonomiskt omställningsstöd

Omfattning och syfte

Bestämmelser om ekonomiskt omställningsstöd gäller för förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid och som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst ett års sammanhängande uppdragstid hos (samma) kommun, region eller kommunalförbund.

Vid eventuell bedömning av sammanhängande uppdragstid är föräldraledighet, sjukdom och liknande inte att bedöma som att det bryter uppdragstiden.

Syftet med omställningsstöd enligt OPF-KR 26 är att under en begränsad tid underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sitt (sina) uppdrag. Det är därför viktigt att det ekonomiska omställningsstödet tillämpas så att det inte motverkar detta syfte.

Utbetalning och samordning

För varje år i uppdraget utges ett ekonomiskt omställningsstöd om tre månader. Ekonomiskt omställningsstöd kan utbetalas som längst under tre år och ska samordnas med förvärvsinkomster och/eller andra inkomster som ersätter förvärvsinkomst, se § 6 nedan.

Ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen, regionen eller kommunalförbundet som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder.

Ekonomiskt omställningsstöd är att jämställa med inkomst av tjänst och är pensionsgrundande till allmän pension.

Beräkning

Underlaget för det ekonomiska omställningsstödet beräknas på den förtroendevaldes genomsnittliga månadsarvode under det senaste året gånger tolv. Om det inte finns månadsarvode för 12 månader bakåt så kan pensionsmyndigheten fatta beslut om beräkning baserad på det genomsnittliga månadsarvodet under uppdragstiden eller det månadsarvode som den förtroendevalde hade haft om denne inte hade varit ledig på grund av sjukdom eller föräldraledighet.

Det ekonomiska omställningsstödet utges med 85 procent av underlaget under de två första åren och med 60 procent under år tre.

Ekonomiskt omställningsstöd och nytt uppdrag

Rätten att erhålla ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet eller får uppdrag i riksdagen eller regeringen i minst motsvarande omfattning.

Även om det ekonomiska omställningsstödet som huvudregel ska upphöra om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av ett uppdrag överstigande 40 procent av en heltid så är inte syftet att det ekonomiska omställningsstödet ska hindra att ta nya politiska uppdrag. Om en förtroendevald med ekonomiskt omställningsstöd på nytt blir innehavare av uppdrag hos kommun, region eller kommunalförbund med en lägre omfattning eller lägre ersättning än i tidigare uppdrag så kan

omställningsstödet i sådana fall justeras i motsvarande omfattning. Pensionsmyndigheten kan således fatta beslut om att istället för att omställningsstödet helt ska upphöra omreglera det ekonomiska omställningsstödet.

Exempel 1: Kommunalråd A hade uppdrag med omfattning om 100 % och får därefter ekonomiskt omställningsstöd i motsvarande omfattning. Efter ett drygt år får kommunalrådet A ett nytt uppdrag med en omfattning av 100 % men med väsentligt lägre ersättning i jämförelse med det ursprungliga uppdraget. Det ekonomiska omställningsstödet kan då samordnas enligt samordningsreglerna i § 6 och fortsatt utbetalas.

Exempel 2: Kommunalråd B hade uppdrag med omfattning 100 % och får därefter ekonomiskt omställningsstöd i motsvarande omfattning. Efter ett drygt år får kommunalrådet B ett nytt uppdrag med en omfattning av 40 % av en heltid. Det ekonomiska omställningsstödet kan då justeras utifrån det nya uppdraget samt i övrigt samordnas enligt samordningsreglerna i § 6.

Uppdrag hos tidigare uppdragsgivare

I händelse av att förtroendevald går från uppdrag i kommun till region eller kommunalförbund, eller vice versa, kan det vara lämpligt att det överenskoms om hantering av kvalifikationstider och eventuell kostnadsfördelning. SKR ser att tid i uppdrag hos annan kommun, region eller kommunalförbund som tillämpar OPF-KR 26 (eller tidigare OPF-KR/KL) bör kunna tillgodoräknas vid beräkning av kvalifikationstid för ekonomisk- samt förlängt ekonomiskt omställningsstöd, under förutsättning att det tidigare uppdraget innehafts inom två år före det pågående uppdraget. Det åligger den förtroendevalde att i samband med ansökan och redovisning skriftligen begära tillgodoräkning av tidigare uppdrag samt styrka dessa med relevanta underlag. Tillgodoräkning kan beviljas endast under förutsättning att omställningsstöd inte har utgått från den tidigare uppdragsgivaren, detta i syfte att säkerställa att dubbla förmåner inte uppstår.

När tillgodoräkning beviljas bör kostnadsansvaret fördelas mellan nuvarande och tidigare uppdragsgivare. Denna konstruktion bidrar till en rättvis och balanserad förmån och säkerställer att kostnaderna fördelas på ett ansvarsfullt sätt.

Genom att möjliggöra tillgodoräkning skapas förutsättningar för ökad rörlighet mellan uppdrag, vilket gör det enklare för förtroendevalda att byta uppdragsgivare utan att förlora intjänade rättigheter. Detta bidrar till att behålla och utveckla erfarenhet och kunskap inom det politiska systemet. På så sätt främjas kvaliteten i det demokratiska arbetet och bidrar till att säkra tillgången på engagerade och kompetenta förtroendevalda.

§ 5 Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Omfattning och syfte

Bestämmelser om förlängt ekonomiskt omställningsstöd gäller för förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid och som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst åtta års sammanhängande uppdragstid hos (i första hand samma uppdragsgivare) kommun, region eller kommunalförbund.

Vid eventuell bedömning av sammanhängande uppdragstid är föräldraledighet, sjukdom och liknande inte att bedöma som att det bryter uppdragstiden.

I händelse av att förtroendevald går från uppdrag i kommun till region eller kommunalförbund, eller vice versa, kan det vara lämpligt att det överenskomms om hantering av kvalifikationstider och eventuell kostnadsfördelning.

Syftet med omställningsstöd enligt OPF-KR 26 är att under en begränsad tid underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sitt (sina) uppdrag. Viktigt är därför att det förlängda ekonomiska omställningsstödet tillämpas så att det inte motverkar detta syfte.

Villkor

För att få rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd krävs att den förtroendevalde årligen inkommer med ansökan och kan styrka att han eller hon har försökt att hitta annan försörjning.

Utbetalning och samordning

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges till förtroendevald från den tidigaste uttagsåldern för allmän pension och endast i omedelbar anslutning till att ekonomiskt omställningsstöd enligt § 4 upphört.

Det innebär att förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan sökas av och utges till förtroendevald:

- a. som fyllt motsvarande lägsta ålder för uttag av allmän pension,
- b. lämnat sitt (sina) uppdrag och
- c. i direkt anslutning fått ekonomiskt omställningsstöd utbetalt från avgångstidpunkten.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges för ett år i taget och ska samordnas med förvärvsinkomster och/eller andra inkomster som ersätter förvärvsinkomst, se § 6 nedan.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen, regionen eller kommunalförbundet som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd är att jämställa med inkomst av tjänst och är pensionsgrundande till allmän pension.

Beräkning

Det förlängda ekonomiska omställningsstödet utges med 60 procent av underlaget enligt § 4.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd och nytt uppdrag

Rätten att erhålla förlängt ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet, eller får uppdrag i riksdagen eller regeringen i minst motsvarande omfattning.

Uppdrag hos tidigare uppdragsgivare

Samma principer som anges i § 4 om ekonomiskt omställningsstöd bör tillämpas även vid förlängt ekonomiskt omställningsstöd. Det innebär att hantering av kvalifikationstid och eventuell kostnadsfördelning bör överenskommas vid byte av uppdragsgivare. För detaljerade regler om tillgodoräkning hänvisas till § 4.

§ 6 Samordning

Ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd enligt §§ 4 och 5 ska samordnas/minskas med förvärvsinkomster och/eller andra inkomster som ersätter förvärvsinkomster. Av administrativa skäl får från samordningen undantas ett fribelopp som per månad motsvarar en tolfedel av samma års prisbasbelopp.

Samordning bör ske enligt kontantprincipen, dvs. det år inkomsten erhålls eller är tillgängligt för lyftning.

Om en förtroendevald utför arbete utan ersättning eller mot låg ersättning, eller får annan ersättning än förvärvsinkomst enligt ovan, kan pensionsmyndigheten besluta att minska omställningsstödet med ett uppskattat inkomstbelopp, motsvarande den inkomst som kan anses vara skälig.

§ 7 Uppgiftsskyldighet

En förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd, enligt §§ 4 och 5.

En förtroendevald är även skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna aktiva omställningsinsatser enligt § 3.

För att pensionsmyndigheten ska kunna bedöma samordningsbelopp enligt § 6 ska den förtroendevalde lämna uppgifter om samordningsbara ersättningar, inkomster m.m. Denna uppgiftsskyldighet gäller under hela den tid som omställningsstöd enligt §§ 4 och 5 betalas ut. Ändrade inkomstförhållanden m.m. ska anmälas så att rätt belopp kan betalas ut. Om uppgifter inte lämnas, eller felaktiga uppgifter lämnas, kan pensionsmyndigheten besluta att minska stödet i skälig omfattning eller att rätten till omställningsstöd ska upphöra.

Har en förtroendevald obehörigen eller med för högt belopp erhållit aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd till följd av oriktiga uppgifter, underlåtenhet att fullgöra anmälningsskyldighet eller annan omständighet, eller om den förtroendevalde skäligen borde ha insett att utbetalningen var felaktig, ska det felaktigt utbetalda beloppet återbetalas. Pensionsmyndigheten kan – om särskilda skäl föreligger – besluta att helt eller delvis avstå från återkrav.

§ 8 Ansökan om omställningsstöd

För att få rätt till de olika omställningsstöden enligt §§ 3-5 krävs skriftlig ansökan, enligt de anvisningar som den lokala pensionsmyndigheten tagit fram.

Ansökan om omställningsstöd enligt §§ 3–5 ska lämnas i nära anslutning till att uppdraget avslutas eller reduceras. Med nära anslutning avses en tidsperiod om högst sex månader från uppdragets avslut eller reduktion.

För att få rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd krävs även att den förtroendevalde årligen inkommer med ansökan och kan styrka att han eller hon har försökt att hitta annan försörjning.

§ 9 Utbetalning av ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Om rätt till ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd enligt §§ 4 och 5 föreligger bör den förtroendevalde få sådant omställningsstöd utbetalat inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

Kapitel 3 – Pensionsbestämmelser

Pensionsbestämmelserna kännetecknas av följande principer:

Avgiftsbestämd pensionsbehållning innebär en samlad pensionsbehållning som grundar sig på årliga insättningar av ”pensionsavgifter” och att dessa avgifter uttrycks som en procentuell andel av den förtroendevaldes pensionsgrundande årsinkomst. Den avgiftsbestämda pensionsbehållningen benämns även som avgiftsbestämd ålderspension.

Livsinkomstprincipen är utgångspunkt för pensionsintjänandet exempelvis beräknas pensionsavgifterna på årsarvode och sammanträdesersättning oavsett uppdragets/uppdragens omfattning.

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Pensionsbestämmelserna gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet.

Förtroendevald omfattas av avgiftsbestämd pensionsbehållning enligt § 3 samt efterlevandeskydd enligt § 11 oavsett uppdragets omfattning. Sjukpension enligt § 10 gäller dock endast för förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid.

Någon nedre åldersgräns för att omfattas av pensionsbestämmelserna finns inte. Däremot så gäller inte pensionsbestämmelserna för förtroendevald som vid tillträdet av sitt (sina) uppdrag har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Ytterligare regler/kriterier kan framgå nedan under specifik ersättning.

§ 2 Pensionsförmånernas omfattning

Pensionsförmånerna omfattar avgiftsbestämd pensionsbehållning, sjukpension samt efterlevandeskydd.

§ 3 Avgiftsbestämd ålderspension

En förtroendevald har rätt till avgiftsbestämd pensionsbehållning enligt §§ 4-9.

Ingen samordning görs med andra pensionssystem avseende den avgiftsbestämda pensionsbehållningen.

§ 4 Pensionsgrundande inkomst

I den pensionsgrundande inkomsten ingår den förtroendevaldes årsarvode, sammanträdesersättningar samt andra i det pensionsgrundande uppdraget (uppdragen) utgivna kontanta ersättningar. Pensionsgrundande inkomst begränsas, på samma sätt som i pensionsavtalet AKAP-KR, till 30 inkomstbasbelopp.

I den pensionsgrundande inkomsten ska inte ingå ersättning som betalas ut till förtroendevald enligt 4 kap. 12 § kommunallagen för förlorad arbetsinkomst, semesterförmån eller tjänstepensionsförmån eller ersättning som utgör traktamente eller kostnadsersättning. Utbetalad ersättning för förlorad arbetsförtjänst är inte en pensionsgrundande inkomst men det är dock inte ovanligt att denna ersättning schablonmässigt räknas upp för att kompensera den enskildes pensionsförlust i hans eller hennes ordinarie anställning (se Arbetsgivarnytt nr 28/12). Detta procentuella påslag ska inte förväxlas med en pensionsavsättning som görs i enlighet med OPF-KR 26.

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid, som fått avdrag från sitt arvode på grund av ledighet för sjukdom, olycksfall, arbetsskada eller föräldraledighet ska den pensionsgrundande inkomsten omräknas/höjas med vad som avdragits.

Det finns inget hinder för att förtroendevald kan avstå en del av arvodet och i stället få motsvarande belopp tillgodoräknat i sin pensionsbehållning (s.k. arvodesväxling).

§ 5 Pensionsavgifter

Pensionsavgiften beräknas i procent på den förtroendevaldes pensionsgrundande inkomst enligt § 4.

Förtroendevald tillgodoräknas pensionsavgift från kommunen, regionen eller kommunalförbundet endast om den för kalenderåret är högre än 3 procent av samma års inkomstbasbelopp. I det fall förtroendevald inte tillgodoräknas pensionsavgift betalar kommunen, regionen eller kommunalförbundet ut motsvarande belopp direkt till den förtroendevalde i form av ersättning som inte är pensionsgrundande. Belopp understigande 250 kronor avseende ett kalenderår utbetalas inte.

Någon nedre åldersgräns för tillgodoräknande av pensionsavgift finns inte och det finns heller inte någon övre åldersgräns. Men observera att pensionsbestämmelserna i OPF-KR 26 inte gäller om den förtroendevalde tillträder ett uppdrag efter motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Pensionsavgiften är 6 procent på den pensionsgrundande inkomsten upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp. Pensionsavgiften är 31,5 procent på de delar av den pensionsgrundande inkomsten som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp, intill dess den 2025-12-19 18 förtroendevalde har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder. Därefter är pensionsavgiften 6 procent på hela den pensionsgrundande inkomsten.

Pensionsavgiften beräknas varje kalenderårsskifte och ska avsättas till en pensionsbehållning (§ 6) som förvaltas i kommunen, regionen eller kommunalförbundet. På grund av de begränsningar som

finns enligt inkomstskattelagen kan förtroendevald inte välja en placering av pensionsavgiften till en tjänstepensionsförsäkring. Med tjänstepensionsförsäkring avses en pensionsförsäkring som har samband med tjänst och som den försäkrades arbetsgivare åtagit sig att betala samtliga premier för.

Det är möjligt att göra bruttoavdrag på arvodet i syfte att göra en större avsättning till pensionsbehållningen.

Vid avsättning till pensionsbehållningen kostnadsförs den särskilda löneskatten, men betalas först när pensionen betalas ut.

Pensionsavgift vid sjuk- eller aktivitetsersättning

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid, och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt Socialförsäkringsbalken (SFB) och som en följd härav med stöd av 4 kap. 6 § kommunallagen befrias från sitt uppdrag före mandatperiodens utgång, ska pensionsavgift tillgodoräknas under tid då den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB.

Pensionsavgift ska avsättas i förhållande till nedsatt arbetsförmåga i uppdraget (uppdragen) d.v.s. avgiften avsätts proportionellt till graden av arbetsförmåga. Formuleringen ”nedsatt arbetsförmåga i uppdraget” ska inte anses vara en begränsning av denna princip.

Pensionsavgiften beräknas på den pensionsgrundande inkomsten året före insjuknandetidpunkten enligt § 10.

Pensionsavgiften avsätts till den förtroendevaldes pensionsbehållning (§ 6).

För förtroendevald som får rätt till partiell sjuk- eller aktivitetsersättning, och på grund av detta måste lämna ett uppdrag vars omfattning överstiger den grad av sjuk- eller aktivitetsersättning som beviljats, är det möjligt att genom lokalt beslut avsätta pensionsavgift i förhållande till det inkomstbortfall som frånträdan orsakar. Det bör beaktas att en avsättning som inte grundar sig på graden till arbetsförmåga kan, om den förtroendevalde påbörjar en anställning i vilken han eller hon får pensionsavsättning, resultera i avsättningar som överstiger vad som skulle intjänats vid heltidsarbete. Av den anledningen rekommenderas att beslut om avsättning i förhållande till inkomstbortfallet tidsbegränsas till att omfatta enbart mandatperioden.

§ 6 Pensionsbehållning

Pensionsavgiften för ett kalenderår avsätts senast den 31 mars följande år till en pensionsbehållning hos respektive kommun, region eller kommunalförbund, där den förtroendevalde har innehaft uppdrag. Det innebär att avgifterna behålls av respektive kommun, region eller kommunalförbund och att ett kapital byggs upp. Med pensionsbehållning avses summan av de årliga pensionsavgifter som intjänats hos respektive kommun, region eller kommunalförbund.

Pensionsbehållningen innehåller ett efterlevandeskydd enligt § 11.

Uppräkning innan utbetalning

Pensionsbehållningen räknas upp årligen (indexeras) med förändringen av inkomstbasbeloppet (IBB). Regleringen utgör en värdesäkring och är inte avsedd att ge en relativ utveckling. Således ska beloppet endast räknas upp och inte ned om förändringen är negativ.

För tid innan pensionsbehållningen börjar betalas ut ska pensionsbehållningen räknas upp för ett kalenderår (t) genom att multipliceras med kvoten av inkomstbasbeloppet (IBB) för kalenderåret (t+1) dividerat med inkomstbasbeloppet för kalenderåret (T). Uppräkning sker vid utgången av kalenderåret (t+1).

Börjar pensionsbehållningen betalas ut under kalenderåret (t+1) ska pensionsbehållningen istället räknas upp genom att multipliceras med en tolfedel av det enligt ovan beräknade värdet multiplicerat med antalet kalendermånader under kalenderåret (t+1) innan pensionsbehållningen börjar betalas ut. Uppräkningen sker vid utgången av den kalendermånad som närmast föregår den då pensionsbehållningen börjar betalas ut. Pensionsbehållning enligt OPF-KR 26 ska därefter räknas om i samma grad som gällande IBB ändrats i förhållande till IBB för det kalenderår då pensionen började betalas ut.

För omräkning/upp räkning under utbetalningstid se § 8 nedan.

§ 7 Information

Pensionsmyndigheten ska lämna information till den förtroendevalde om hans eller hennes pensionsbehållning, pensionsgrundande inkomst och avsättning av pensionsavgift.

§ 8 Utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning

Uttagsålder/tidpunkt

Utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning, dvs. pensionsbehållningen enligt § 6, kan göras tidigast från den tidpunkt då allmän pension enligt SFB minus två år kan utbetalas.

Utbetalningstidpunkt av avgiftsbestämd pensionsbehållning kommer på så 2025-12-19 20 sätt att följa de eventuella ändringar som sker i lagstiftning om tidigaste uttagstidpunkt av allmän pension.

Ansökan

Ansökan om avgiftsbestämd pensionsbehållning ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten fastställt. Den förtroendevalde bör få pension utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

Om utbetalning inte påbörjats eller ansökan om sådan utbetalning inte inkommit till pensionsmyndigheten (eller enligt anvisning från pensionsmyndigheten) vid den tidpunkt den förtroendevalde har uppnått i 32 a § LAS angiven ålder plus 12 månader påbörjas utbetalning vid denna tidpunkt.

Utbetalningstid

Utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning sker månadsvis och livsvarigt till och med den månad den förtroendevalde avlider.

Den förtroendevalde kan, efter särskild överenskommelse mellan den förtroendevalde och pensionsmyndigheten i samband med ansökan om utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning, välja utbetalning under kortare tid, dock som lägst 10 år.

Omräkning/uppräknig

När den avgiftsbestämda pensionsbehållningen ska betalas ut ska det totala kapitalet räknas om till ett månadsbelopp. Vid omräkningen ska man bland annat beakta en förväntad ränta/avkastning under utbetalningstiden samt hur länge individen förväntas leva (själva förmånen utbetalas dock i normalfallet livsvarigt). Den antagna räntan är 1,6 % per år (samma räntesats som tillämpas vid beräkning av allmän pension).

För att förenkla omräkningen har SKR tagit fram så kallade delningstal, som är beräknade utifrån dessa antaganden. Dessa delningstal är könsneutrala.

Vid beräkningen av pensionen under uttagsåret räknas först pensionsbehållningen upp i takt med förändringen av inkomstbasbeloppet (med tolfte delar fram till uttagstidpunkten). Därefter delas den uppräknade behållningen med delningstalet, i vilket förskottsrentan redan är inräknad.

Om det tillkommer en pensionsavgift räknas även denna först upp i förhållande till inkomstbasbeloppets förändring. Därefter divideras den tillkommande pensionsbehållningen med delningstalet (inklusive förskottsrentan) och det framräknade beloppet läggs till på utbetalande pensionen.

Engångsersättning

Avgiftsbestämd pensionsbehållning kan utbetalas som engångsersättning till förtroendevald om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 procent av inkomstbasbeloppet året innan utbetalning av förmånen börjar.

§ 9 Uppgiftsskyldighet

Förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna avsättning till pensionsbehållning. Lämnas inte sådana uppgifter kan pensionsmyndigheten besluta att avsättningen ska minskas i skäligen omfattning.

Om förtroendevald genom att lämna oriktiga uppgifter inte fullgör sin uppgiftsskyldighet eller på annat sätt orsakar att för hög pensionsavgift avsätts, kan detta belopp återkrävas eller avräknas på kommande avsättningar av pensionsavgift. Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

§ 10 Sjukpension

Sjukpension gäller endast för förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid och som får rätt till sjuk eller aktivitetsersättning enligt SFB. Dessutom krävs att den förtroendevalde i samband med detta befrias från uppdraget före mandatperiodens utgång med stöd av 4 kap. 6 § kommunallagen.

Sjukpension utges under tid som den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB. Upphör rätten till sjuk- eller aktivitetsersättning upphör också rätten till sjukpension.

Beräkning

Sjukpensionen grundas och beräknas på det genomsnittliga månadsarvodet som den förtroendevalde hade kalenderåret före insjuknandetidpunkten gånger tolv. Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om annat beräkningsunderlag. Om det inte finns månadsarvode för 12 månader bakåt så kan pensionsmyndigheten fatta beslut om beräkning baserad på det genomsnittliga månadsarvodet under uppdragstiden eller det månadsarvode som den förtroendevalde hade haft om denne inte hade varit ledig på grund av sjukdom eller föräldraledighet.

Sjukpensionens nivå motsvarar nivån för den månadsersättning som utbetalas till anställda enligt AGS-KL.

Sjukpension bör utges i proportion till den tidigare uppdragsgraden med hänsyn till sjuk- eller aktivitetsersättningens omfattning. Vid beslut om sjuk- eller aktivitetsersättning måste således även ursprunglig och eventuellt kvarvarande omfattning på uppdraget fastställas.

Om en förtroendevald har ett uppdrag på 100 procent och sedan avgår p.g.a. att sjuk eller aktivitetsersättning beviljats med 50 procent så ska sjukpensionen baseras på halva årsarvodet.

Om sjuk- eller aktivitetsersättningens omfattning är mindre än uppdragets omfattning så bör sjukpension beräknas i relation till sjuk- eller aktivitetsersättningens omfattning dividerat med uppdragets omfattning. Om sjuk- eller aktivitetsersättningens omfattning är högre än uppdragets omfattning så kan sjukpensionen inte överstiga uppdragets omfattning.

Beräkning av pensionsgrundande inkomst

Den pensionsgrundande inkomsten fastställs året före den förtroendevalde beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning. Därefter indexeras den pensionsgrundande inkomsten med prisbasbeloppet och beloppet ska endast räknas upp och inte ned om förändringen är negativ.

Värdesäkring

Sjukpensionen ska värdesäkras på motsvarande sätt som i de bestämmelser som gäller för utbetalning av månadsersättning enligt AGS-KL.

Efterskydd

Förtroendevald som befrias/frånträder sitt uppdrag p.g.a. sjukdom har rätt till efterskydd under 270 kalenderdagar. Efterskyddet innebär att rätt till sjukpension föreligger om förtroendevald under efterskyddstid beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning.

Den förtroendevaldes rätt till efterskydd upphör om den förtroendevalde tillträder en anställning eller annat uppdrag förenat med pensionsrätt.

Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om förlängd efterskyddstid.

§ 11 Efterlevandeskydd

Pensionsbehållningen enligt § 6 innehåller ett obligatoriskt efterlevandeskydd. Med "efterlevandeskydd" avses att vid dödsfall så får den förtroendevaldes efterlevande värdet av intjänad pensionsbehållning utbetalt. Beloppets storlek bestäms av hur stor pensionsbehållningen är innan dödsfallet och om den avgiftsbestämda pensionsbehållningen har börjat betalas ut till den

förtroendevalde eller inte. Efterlevandeskyddet liknar det återbetalningsskydd som anställda kan välja för det pensionskapital som är inbetalt i en tjänstepensionsförsäkring. På grund av de begränsningar som finns enligt inkomstskattelagen kan dock efterlevandeskyddet inte tecknas i en faktisk tjänstepensionsförsäkring.

Vid förtroendevalds dödsfall betalas det sparade kapital som finns i pensionsbehållningen ut under fem år till i första hand make/maka, registrerad partner, sambo och i andra hand till barn. Avseende definitionen av sambo hänvisas till sambolagen.

Om det finns flera barn med rätt till efterlevandeskydd ska pensionsbehållningen delas lika mellan dessa barn.

Engångsersättning

Efterlevandeskydd kan utbetalas som en engångsersättning till efterlevande om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 procent av inkomstbasbeloppet året före utbetalning av förmånen börjar.

§ 12 Vissa inskränkningar i rätten till pensionsförmån

För den som uppsåtligt framkallat förtroendevalds arbetsoförmåga eller död ska gälla vad som anges i 18, 19, 20 a och 100 a §§ lagen om försäkringsavtal (FAL) angående påföljd i pensionsförmånshänseende.

§ 13 Finansiering

Kommun, region och kommunalförbund svarar för utfästelser enligt dessa pensionsbestämmelser.

§ 14 Ansökan om och utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd

Utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd sker månadsvis.

Ansökan om sjukpension och efterlevandeskydd ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten utfärdar. Den förtroendevalde eller förmånsberättigade bör få sjukpension eller efterlevandeskydd utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

§ 15 Uppgiftsskyldighet m.m.

Förtroendevald eller hans eller hennes efterlevande är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att fastställa rätten till sjukpension och efterlevandeskydd.

Förtroendevald eller efterlevande som inte fullgör de skyldigheter pensionsmyndigheten fastställt förverkar rätten till förmåner och kan inte genom att senare fullgöra skyldigheten återfå rätten till förverkat belopp mer än sex månader tillbaka. Pensionsmyndigheten kan dock medge undantag.

Kapitel 4 - Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om familjeskydd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid.

Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall syftar till att ge de förtroendevalda ett liknande skydd vid dennes dödsfall som de anställda inom kommuner, regioner och kommunalförbund har. Med "familjeskydd" avses en fastställd förmån som vid dödsfall utbetalas till den förtroendevaldes efterlevande.

§ 2 Rätt till familjeskydd

Familjeskydd består av två delar, dels familjeskydd till efterlevande vuxen, dels familjeskydd till efterlevande barn. Med barn avses arvsberättigat barn eller det barn som den förtroendevalde tagit emot i sitt hem i adoptionssyfte.

Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall bör ses som en "försäkringsliknande" konstruktion. Annan kan uppdras att administrera familjeskyddet.

Om den förtroendevalde har en samtidig anställning med rätt till annat motsvarande skydd ska rätten till familjeskydd bedömas av den lokala pensionsmyndigheten.

§ 3 Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

En förtroendevalds efterlevande har rätt till familjeskydd om den förtroendevalde avlider:

- a) under tid då han eller hon uppfyller förutsättningarna enligt § 1,
- b) under tid då han eller hon får sjukpension enligt Pensionsbestämmelser § 10

Rätten till familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall gäller också om den förtroendevalde avlider:

- c) inom sex månader efter det att den förtroendevalde befrias/frånträder sitt uppdrag.

En förtroendevalds efterlevande har inte rätt till familjeskydd enligt punkterna b) - c) om den förtroendevalde vid tidpunkten för dödsfallet hade en anställning eller uppdrag med pensionsrätt och den förtroendevalde genom anställning eller uppdrag hade motsvarande skydd för efterlevande.

För en och samma avliden kan det högst utges ett familjeskydd, detta oavsett om den förtroendevalde hade fler än ett uppdrag som var och en innebär att den avlidne uppfyller dessa villkor.

§ 4 Familjeskydd till efterlevande vuxen

Familjeskydd till efterlevande vuxen betalas ut till den förtroendevaldes make/maka, registrerad partner eller sambo som den avlidne hade vid tidpunkten för dödsfallet.

Med sambo avses den ogifta person som stadigvarande bodde tillsammans med den ogifte förtroendevalde vid hans eller hennes död, och

- a) som tidigare varit gift eller registrerad partner med den förtroendevalde, eller
- b) har eller har haft barn, eller då väntade barn med den förtroendevalde.

§ 5 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande vuxen

En efterlevande vuxen, med rätt till familjeskydd till efterlevande vuxen enligt ovan, har rätt till förmån i fem års tid.

Från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år motsvarar den månatliga förmånens värde 1,1 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Familjeskydd till efterlevande vuxen ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

§ 6 Familjeskydd till efterlevande barn

Familjeskydd till efterlevande barn betalas ut till den förtroendevaldes arvsberättigade barn till och med månaden innan barnet fyller arton år.

Rätten till familjeskydd till efterlevande barn gäller även för den tid då barnet har rätt till barnpension enligt SFB.

Rätt till familjeskydd till efterlevande barn har även det barn som den förtroendevalde med socialnämndens medgivande tagit emot i sitt hem för vård och fostran i adoptionsyfte.

§ 7 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande barn

Ett efterlevande barn, med rätt till familjeskydd enligt ovan, har, från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år, rätt till en månatlig förmån motsvarande 0,5 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Det sammanlagda månatliga förmånsvärdet av familjeskydd till efterlevandes samtliga barn kan dock aldrig överstiga värdet av 1,5 inkomstbasbelopp det år dödsfallet inträffade delat med tolv.

Vid fler än tre efterlevande barn bestäms den månatliga förmånens värde till vart och ett av de efterlevande barnen till motsvarande en tolftedel av värdet av 1,5 inkomstbasbelopp året då den förtroendevalde avled delat med antalet efterlevande barn med rätt till familjeskydd till efterlevande barn, därefter årligen uppräknat med förändringen av prisbasbeloppet.

Om ett efterlevande barn till en förtroendevald framställer anspråk på familjeskydd till efterlevande barn först efter det att sådan förmån har börjat betalas ut, ska redan utbetalda förmåner inte omfördelas mellan barnen.

Familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall till efterlevande barn ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

§ 8 Utbetalning av förmåner

Familjeskyddet betalas ut till den förtroendevaldes efterlevande månadsvis, senast tre månader efter det att kommunen, regionen eller kommunalförbundet har tagit emot ett fullständigt underlag för utbetalningen.

Om den förtroendevalde har befriats/frånträtt sitt uppdrag och den förtroendevalde omfattas av familjeskydd, ska den som gör anspråk på förmån anmäla dödsfall enligt anvisningar från pensionsmyndigheten.

När anmälan inkommit, anses kommun, region eller kommunalförbund ha fått kännedom om dödsfallet.

För att rätten till förmån ska kunna bedömas ska den som gör anspråk på förmån lämna de uppgifter som begärs av pensionsmyndigheten samt låta pensionsmyndigheten hämta in uppgifter om den förtroendevalde från nuvarande och tidigare arbetsgivare, uppdragsgivare, Skatteverket, Försäkringskassan eller försäkringsinrättning.

Om efterlevande lämnar oriktiga uppgifter som leder till att för högt familjeskydd utbetalas, kan det för högt utbetalda beloppet avräknas från kommande utbetalningar eller helt eller delvis återkrävas. Detta gäller under förutsättning att efterlevande insett eller borde ha insett att lämnade uppgifter var oriktiga. Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

Pensionsmyndigheten kan besluta att en efterlevande förlorar sin rätt till familjeskydd med anledning av att han eller hon uppsåtligen har framkallat den förtroendevaldes död. Omständigheterna ska vara sådana som anges i 12 kap. 8 § första stycket FAL.

Tjänsteskrivelse

2026-05-27

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diariernr: KS-2026/00498

Policy för omställning, pension och familjeskydd för styrelseledamöter i kommunala aktiefbolag

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa Policy för omställning, pension och familjeskydd för styrelseledamöter i kommunala aktiefbolag

Ärendebeskrivning

Förtroendevalda i Umeå kommun omfattas av "Bestämmelser om omställningsstöd, pension och efterlevandeskydd för förtroendevalda, OPF-KR 26" alternativt "Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda, PBF". Bestämmelserna reglerar bland annat pensionsbestämmelser och omställningsstöd/ ekonomiska trygghetsförmåner.

Styrelseledamöter i kommunala aktiefbolag omfattas inte per automatik av samma bestämmelser som förtroendevalda i kommunen eftersom villkor för styrelseledamöter i första hand regleras genom aktiefbolagslagen. Men eftersom kommunen vill hantera bolagens förtroendevalda på samma sätt som kommunens förtroendevalda har särskilt framtagna policy utarbetats.

Policyn fastslår att förtroendevalda i tillhörande bolagsstyrelser i Umeå kommunkoncern omfattas av samma bestämmelser som förtroendevalda i Umeå kommun. Policyn reglerar vidare en särskild hanteringsordning för samordning, beräkning av underlag, inbetalning av pension samt utbetalning av omställningsstöd/ ekonomiska trygghetsförmåner för den förtroendevalde.

Beslutsunderlag

Policy för omställning, pension och familjeskydd för styrelseledamöter i kommunala aktiefbolag

Beredningsansvariga

Stefan Larsson, förhandlingschef

Linda Thelberg, biträdande förhandlingschef

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2026/00498

Beslutet ska skickas till

UKF

Stefan Larsson

Linda Thelberg

SLK HR, Lön och pension

Elin Pietroni
Stadsdirektör

Stefan Larsson
Förhandlingschef

Policy för omställning, pension och familjeskydd för styrelseledamöter i kommunala aktiebolag

Beslutad av:
Kommunfullmäktige

Dokumenttyp:
Policy

Diarienummer:
KS-2026/00498

Giltighetstid:
Tills vidare

Datum, paragraf för beslut:
[20XX-XX-XX, § XX]

Dokumentansvarig:
Kommunstyrelsen

Dokumentet styr:
Nämnder och bolag

Bakgrund

Förtroendevalda i Umeå kommun omfattas av ”Bestämmelser om omställningsstöd, pension och efterlevandeskydd för förtroendevalda, OPF-KR 26” alternativt ”Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda, PBF”. Bestämmelserna reglerar bland annat pensionsbestämmelser och omställningsstöd/ ekonomiska trygghetsförmåner.

Styrelseledamöter i kommunala aktiebolag omfattas inte per automatik av samma bestämmelser som förtroendevalda i kommunen eftersom villkor för styrelseledamöter i första hand regleras genom aktiebolagslagen. Men för att bolagens förtroendevalda ska hanteras på samma sätt som kommunens förtroendevalda har särskilt framtagna policy utarbetats.

Policyn fastslår att förtroendevalda i tillhörande bolagsstyrelser i Umeå kommunkoncern omfattas av samma bestämmelser som förtroendevalda i Umeå kommun. Policyn reglerar vidare en särskild hanteringsordning för samordning, beräkning av underlag, inbetalning av pension samt utbetalning av omställningsstöd/ ekonomiska trygghetsförmåner för den förtroendevalde.

Syfte och avgränsning

Policyn avser att tydliggöra hur bestämmelser för pension och omställningsstöd/ ekonomiska trygghetsförmåner ska tillämpas för förtroendevalda inom de kommunala bolagen.

Bestämmelserna omfattar de förtroendevalda som har ett årsarvode på 0,4 eller mer av referensbeloppet.

Bestämmelser kring pension och omställningsstöd/ ekonomiska trygghetsförmåner

Förtroendevalda som är invalda i kommunkoncernens bolagsstyrelse från och med 2014 och framåt omfattas av samtliga bestämmelser enligt ”Bestämmelser om omställningsstöd, pension och efterlevandeskydd för förtroendevalda, OPF-KR 26”. De förtroendevalda som är invalda före valet 2014 tillhör pensionsbestämmelserna ”Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda, PBF”.

Samordning av underlag

Oavsett om förtroendevald är invald före eller efter 2014 ska tid för förtroendeuppdrag som utgör grund för ersättning enligt bestämmelser i "Bestämmelser om omställningsstöd, pension och efterlevandeskydd för förtroendevalda, OPF-KR 26" eller "Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda, PBF" samordnas för respektive uppdrag i kommunkoncernens bolagsstyrelser och Umeå kommun. Uppdragstiden och ersättningar samordnas och utgör sammantaget beräkningsunderlag för förtroendevald.

Inbetalning av pension för förtroendevald

Respektive bolag ansvarar för beräkning, kostnad och överföring av pensionsbehållning som årligen ska inbetalas till Umeå kommun för pensionsavsättning.

Förtroendevald tillgodoräknas pensionsavgift från bolaget endast om den för kalenderåret är högre än 3 procent av samma års inkomstbasbelopp. Då förtroendevald inte tillgodoräknas pensionsavgift betalar bolaget motsvarande belopp direkt till den förtroendevalde i form av ersättning som inte är pensionsgrundande. Belopp understigande 250 kronor avseende ett kalenderår utbetalas inte.

Beloppet överförs från respektive bolag till Umeå kommun årsvis.

Beräkning av underlag

Vid förtroendevalds avgång från förtroendeuppdrag i bolagsstyrelse räknar bolaget fram sammantagen tid för förtroendeuppdraget och skickar underlag till SLK HR lön och pension, Umeå kommun. Förtroendeuppdrag vid bolag samordnas med förtroendeuppdrag i Umeå kommun.

Utbetalning av ersättning omställningsstöd/ ekonomiska trygghetsförmåner

Respektive bolag står för den del av kostnader som motsvarar tid i förtroendeuppdraget vid bolaget gällande ekonomiskt omställningsstöd/ ekonomiska trygghetsförmåner. Umeå kommun beräknar ersättning per månad, informerar bolaget om kostnad och bolaget överför motsvarande belopp till Umeå kommun som utbetalar beloppet.

Relaterade styrdokument/ bestämmelser

- Bestämmelser om omställningsstöd, pension och efterlevandeskydd för förtroendevalda, OPF-KR 26.
- Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda, PBF.

Tjänsteskrivelse

2026-05-21

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diariennr: KS-2026/00542

Förenklad rapport januari-april 2026

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att godkänna kommunstyrelsens rapport över läget i kommunen under perioden januari-april 2026.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige fattade 17 juni 2019 beslut om att kommunstyrelsen årligen ska upprätta en förenklad rapport för perioden januari-april, en delårsrapport för perioden januari-augusti samt en årsredovisning och överlämna dessa till kommunfullmäktige. Den bakomliggande orsaken till att denna rapport är av förenklad karaktär är förändringar i lagstiftningen som medfört kraftigt höjda krav på omfattning, innehåll och utformning av kommunala delårsrapporter.

Den rapport som nu föreligger för hantering fokuserar därför i huvudsak på väsentliga ekonomi- och personalförhållanden. Den förenklade rapporten innefattar inte uppföljning av mål och uppdrag och inte heller någon sammanställd redovisning (koncernredovisning) för kommunkoncernen.

Resultat- utfall, budgetavvikelse och prognosavvikelse

Kommunens resultat för årets fyra första månader är 18 mnkr, vilket innebär 112 mnkr i budgetavvikelse. Avvikelsen mot budget hänförs sig främst till högre intäkter från kraftverksamheten, lägre kostnader för vinterväghållning, färre platser i drift inom vård- och omsorgsboenden samt färre beviljade timmar inom hemtjänsten samt lägre kostnader för pensioner än förväntat. Samtidigt är skatteintäkterna lägre än förväntat.

UKF-koncernens resultat efter finansiella poster för perioden uppgår till 344 mnkr.

Kommunens prognos för helåret är ett resultat på 299 mnkr, vilket är 94 mnkr högre än budget. Prognosen påverkas negativt av lägre skatteintäkter utifrån försämrad konjunktur, men uppvägs framför allt av högre intäkter från kraftverksamheten. Ytterligare positiv påverkan på prognosen får färre hemtjänsttimmar och färre platser inom vård- och omsorgsboenden samt

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2026/00542

att pågående rekrytering av kvalitetsundersköterskor tar längre tid än beräknat.

Resultatet för UKF-koncernen prognostiseras bli 471 mnkr, vilket är 118 mnkr högre än budget.

Investeringar - utfall, budgetavvikelse och prognosavvikelse

Utfall och prognos för kommunens investeringar som redovisas i denna rapport baseras på av fullmäktige senast beslutad investeringsbudget samt beslut om ombudgeteringar från 2024 och 2025.

Periodens investeringar för kommunen uppgår till 453 mnkr, som är 158 mnkr högre än utfallet för samma period föregående år. Prognosen för årets investeringar bedöms uppgå till 1 622 mnkr, vilket motsvarar cirka 81 procent av beslutad investeringsbudget på 2 005 mnkr.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens rapport över läget i kommunen under perioden januari–april 2026

Beredningsansvariga

Lena Höök Gustafsson
Malin Blom
Urban Blomdal
Maria Edlund
Johan Holmberg Eriksson
Lina Renfors
Fredrik Åberg

Beslutet ska skickas till

Malin Blom

Elin Pietroni
Stadsdirektör

Lena Höök Gustafsson
Ekonomidirektör

Läget i kommunen januari–april 2026

Kommunstyrelsens förenklade rapport till kommunfullmäktige

Innehåll

Inledning	3
Väsentliga personalförhållanden	4
Kompetensförsörjning	4
Sjukfrånvaro	4
Ekonomi	5
Kommunens resultat.....	5
Kommunens resultat jämfört med budget	5
UKF-koncernens resultat	6
Kommunens resultatprognos	7
UKF-koncernens resultatprognos	8
Investeringar	8
Kommunens ekonomiska ställning	9
UKF-koncernens ekonomiska ställning	10
Driftredovisning - styrelse och nämnders budgetavvikelse och årsprognos.....	10
Bilaga 1 Driftredovisning – styrelse och nämnders budgetavvikelse och årsprognos	12
Bilaga 2 Resultaträkning för kommunen och UKF-koncernen.....	13
Bilaga 3 Balansräkning för kommunen och UKF-koncernen	14
Bilaga 4 Investeringar - styrelse och nämnders budgetavvikelse och årsprognos.....	15

Inledning

Det osäkra omvärldsläget, som på senare tid påverkats av ökad konfliktnivå mellan USA och Iran, tvära kast i amerikansk handelspolitik samt skärpt ton mot europeiska allierade, får effekter på ekonomin. I riket som helhet präglas perioden av en utdragen lågkonjunktur samtidigt med återhämtning på arbetsmarknaden med minskad arbetslöshet. Västerbotten hade i mars den näst lägsta arbetslösheten i landet, något som också speglas i att kompetensförsörjning är en fortsatt stor utmaning i delar av den kommunala verksamheten.

Den aktuella befolkningsprognosen för 2025–2036 baseras på den faktiska folkmängden 2024 och sträcker sig fram till och med år 2036. Prognosen pekar på en fortsatt stabil men något lägre tillväxttakt jämfört med föregående årsprognos. Den dämpade tillväxten förklaras av färre födda, högre utvandring och ett svagare inrikes flyttnetto till följd av rikets lägre befolkningstillväxt. De senaste årens lägre födslootal och en åldrande befolkning innebär behov av anpassning av verksamheten.

Enligt Riksbankens egen prognos väntas inflationen vara under Riksbankens mål på 2 procent i år och under hela 2027.

Det kommunala skatteunderlaget i riket bedöms under åren 2026–2027 öka mer än genomsnittet för de senaste 10 åren, med den starkaste utvecklingen 2027. Skatteunderlaget för Umeå kommun bedöms öka med i genomsnitt 4,3 procent per år 2026–2029, med en starkare utveckling 2027 än övriga år.

De senaste årens starka resultat har stärkt soliditeten och den långsiktiga ekonomiska beredskapen har förbättrats i Umeå kommun. Detta har tillsammans med pågående arbete med kompetensförsörjning, demografiska förändringar och kostnadsanpassningar gett ett bra utgångsläge att hantera både 2026 och kommande års utmaningar.

Väsentliga personalförhållanden

I detta avsnitt redovisas en lägesbild avseende kompetensförsörjning och sjukfrånvaro i kommunen.

Kompetensförsörjning

Nämnderna arbetar i linje med upprättade kompetensförsörjningsplaner. Det är betydande skillnader när det gäller tillgång till personal. Vissa nämnder har ett mindre behov som relativt enkelt går att tillgodose, medan andra har stora behov samtidigt som tillgången på arbetskraft är begränsad.

Från och med årsskiftet utökade verksamheterna stöd och omsorg samt äldreomsorg sina kontroller av registerutdrag i samband med anställning till att omfatta arbete i hemmet med äldre och funktionshindrade. Kontrollerna innebär en kvalitetssäkring men de medför också att handläggningstiden i vissa fall har förlängts för när en kandidat är färdig att anställas.

Förskolans verksamhetsområde påverkas fortsatt nämnvärt av minskat antal barn vilket syns i volymen av medarbetare som är i behov av en ny placering inför höstterminens start. Under perioden har arbete med tjänsteplaneringsprocessen fortsatt tillsammans med relevanta fackförbund. Intentionen att den nya processen ska implementeras under hösten 2026.

Sjukfrånvaro

Trenden med minskande sjukfrånvaro under de senaste åren håller i sig under inledningen av året. Utvecklingen är densamma för både kvinnor och män. Äldreomsorgen hade en mycket hög sjukfrånvaro i början av året, 11,2 procent men den planade ut och i april låg den lägre än samma period föregående år. Fritidsnämnden hade en för perioden väsentligt lägre sjukfrånvaro än föregående år 4,3 procent (6,3 Procent).

Umeå kommun har en relativt hög andel av sjukfrånvaron som avser längre sjukskrivningar, vilket nämnderna fortsätter jobba med. Det gäller även aktivt arbete med friskfaktorer, som en del av den lokala implementeringen av kollektivavtalen.

Tabell 1. Sjukfrånvaro

Nyckeltal	januari–april 2026			januari–april 2025			januari–december 2025		
	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro (%)	8,2	5,0	7,2	8,7	5,4	7,7	7,8	4,8	6,9

Ekonomi

I denna förenklade rapport har inte någon sammanställd redovisning (koncernredovisning) för kommunkoncernen upprättats.

Kommunens resultat

Redovisat resultat för årets fyra första månader uppgår till 18 mnkr (15 mnkr), vilket är 3 mnkr högre än för samma period föregående år.

Verksamhetens intäkter för Umeå kommun är i paritet med motsvarande period föregående år och uppgår till 673 mnkr (664 mnkr). Bland intäkterna är intäkter från kraftverksamheten högre än samma period föregående år.

Verksamhetens kostnader uppgår till 3 749 mnkr (3 637 mnkr) och har ökat med 112 mnkr jämfört med samma period föregående år. Förändringen beror främst på indexuppräknade löner och fler medarbetare.

Kostnader för avskrivningar uppgår till 243 mnkr (229 mnkr) och har ökat med 14 mnkr mot fjolåret. Ökningen hänförs till fler aktiveringar av byggnader, anläggningar, maskiner och inventarier.

Kommunens skatteintäkter uppgår till 2 849 mnkr (2 799 mnkr) och har efter årets fyra första månader ökat med 50 mnkr jämfört med motsvarande period föregående år. Konjunkturen har utvecklats något sämre än förväntat för 2026, vilket innebär att skatteintäkterna ökat mindre än förväntat.

Generella statsbidrag och utjämning uppgår till 522 mnkr (482 mnkr) och är 40 mnkr högre än vid samma tidpunkt föregående år. Förändringen hänför sig främst till högre regleringsbidrag.

Umeå kommuns finansnetto är 31 mnkr bättre än för samma period föregående år, vilket främst hänför sig till utökad utlåning till kommunens bolag, värdeökning av pensionsstiftelsen och lägre ränta på pensionskostnader.

Kommunens resultat jämfört med budget

Kommunens resultat efter årets fyra första månader innebär en positiv budgetavvikelse på 112 mnkr.

Verksamhetens intäkter är 112 mnkr högre än budget för perioden. Det beror främst på högre bidrag från Socialstyrelsen (Äldreomsorgssatsningen, Äldreomsorgslyftet, God och nära vård), högre bidrag från Statens Energimyndighet (Vindkraft), högre bidrag från Skolverket (Stärkt kunskapsutveckling), samt högre intäkter från kraftverksamheten.

Verksamhetens kostnader är 46 mnkr lägre än budgeterat för perioden, vilket främst förklaras av lägre kostnader för vinterväghållning på grund av mer gynnsamma förhållanden, lägre volymer inom förskoleverksamheten och lägre kostnader för pensioner än förväntat.

Redovisade kostnader för avskrivningar är i paritet med budget.

Kommunens skatteintäkter är efter årets fyra första månader 76 mnkr lägre än budget, varav 18 mnkr avser preliminär slutavräkning för 2025. Även prognosen för 2026 har sänkts på grund av sämre skatteunderlagsutveckling än bedömningen vid budgetbeslut.

Generella statsbidrag och utjämning är 26 mnkr högre än budget för perioden, vilket främst hänförs till högre regleringsbidrag.

Umeå kommuns finansnetto är sammantaget 5 mnkr bättre än budget, vilket främst beror på lägre upplåning och lägre ränta än förväntat.

UKF-koncernens resultat

UKF-koncernens resultat efter finansiella poster för perioden uppgår till 344 mnkr (181 mnkr), vilket är en ökning med 163 mnkr jämfört med samma period föregående år.

Rörelseintäkterna ökar med 190 mnkr samtidigt som rörelsekostnaderna ökar med 23 mnkr.

Intäktsökningen beror främst på högre rörliga intäkter från fjärrvärme, el och elnät. Detta är kopplat till kallare temperaturer samtidigt som elpriset har varit högre under första tertialet 2026 vilket har resulterat i högre intäkter från elproduktion. De höga elpriserna har också bidragit till att rörelsekostnaderna har ökat då driftskostnaderna har blivit dyrare på grund av detta.

Intressebolagen¹ genererar tillsammans ett resultat på 92 mnkr (7 mnkr) vilket främst hänförs till att Kvarken Link under perioden har sålt dotterbolaget NLC Ferry Ab Oy, som ansvarar för färjetrafiken mellan Umeå och Vasa, till Stena Line Scandinavia AB.

Avskrivningarna ökar med 6 mnkr. Periodens räntenetto -79 mnkr (-80 mnkr) är i linje med samma period föregående år.

Under perioden har det skett förändringar i bolagsstrukturen. Tidigare dotterbolaget Science Park har fusionerats in i intressebolaget Uminova Innovation och tidigare intressebolaget Visit Umeå har under perioden blivit ett helägt dotterbolag. Intressebolaget Kvarken Link har sålt dotterbolaget NLC Ferry Ab Oy till Stena Line Scandinavia AB.

Umeå Energi redovisar ett resultat som är 74 mnkr högre jämfört med samma period föregående år. Under första tertialet 2026 har tillgängligheten i basproduktionen på Dåva varit högre än föregående år, vilket tillsammans med en lägre medeltemperatur har bidragit till ett starkare resultat genom

¹ Intressebolag är de bolag där ägaren utövar ett betydande inflytande och ägarandelen uppgår till mellan 20-50 procent. Vilka intressebolagen är framgår av bilden Umeå kommunkoncern i Umeå kommuns årsredovisning 2025.

ökade volymer. De högre elpriserna har stärkt resultatet ytterligare, eftersom elproduktionen i kraftvärmeverken genererat betydligt högre intäkter 2026 än under motsvarande period 2025. Periodens resultat uppgår till 171 mnkr (97 mnkr).

Bostaden redovisar 2 mnkr lägre resultat jämfört med samma period föregående år. På grund av tomställning av lägenheter för ombyggnationer på kvarteren Sandåkern och Preceptorn har intäkterna minskat med 6 mnkr under perioden. De taxebundna kostnaderna har ökat med 13 mnkr och avser främst kostnaderna för fjärrvärme och el. Förbrukningen av fjärrvärme ökade till följd av det extremt kalla vädret under januari och februari och snittpriset på el ligger betydligt högre än samma period föregående år. Periodens resultat är 87 mnkr (89 mnkr).

Umeva/Vakin redovisar ett resultat som är -1 mnkr (-2 mnkr), vilket är i paritet med föregående år.

Umeå Hamn redovisar ett resultat som är i linje med samma period föregående år. Under perioden ökade godsvolymererna över kaj med 7 procent och antalet fartygsanlöp ökade med 1 procent. Periodens resultat uppgår till -14 mnkr (-14 mnkr).

Upab redovisar ett resultat på 6 mnkr (6 mnkr), vilket är i linje med samma period föregående år.

Kommunens resultatprognos

Kommunens prognosticerade resultat för 2026 uppgår till 299 mnkr, vilket är 131 mnkr lägre än resultatet föregående år och 94 mnkr högre än budget.

Verksamhetens intäkter prognostiseras bli 315 mnkr högre än budgeterat, vilket främst beror på högre riktade statsbidrag inom utbildnings- och omsorgsverksamheterna samt högre intäkter från kraftverksamheten än förväntat.

Verksamhetens kostnader prognostiseras bli 110 mnkr högre än budgeterat, vilket främst hänför sig till högre kostnader inom färdtjänstverksamheten på grund av nytt avtal, personalförstärkningar inom utbildnings- och äldreomsorgsverksamheterna, samt högre kostnader för placeringar inom barn- och ungdomsverksamheten.

Avskrivningar prognostiseras bli i paritet med budget.

Skatteintäkter prognostiseras bli 191 mnkr lägre än budgeterat och generella statsbidrag prognostiseras bli 72 mnkr högre än budget, varav 4 mnkr utgör omklassificering av riktade statsbidrag till generella statsbidrag.

Finansnettot prognostiseras bli 12 mnkr bättre än budget, vilket främst hänförs till lägre upplåning i såväl bolag som kommun samt lägre snittränta än budgeterat.

UKF-koncernens resultatprognos

UKF-koncernens prognosticerade resultat efter finansiella poster uppgår till 471 mnkr, vilket är 143 mnkr högre jämfört med förra årets resultat efter finansiella poster på 328 mnkr. Prognostiserat resultat är 118 mnkr högre jämfört med budgeterat resultat som uppgår till 353 mnkr.

Investeringar

Utfall och prognos för investeringar som redovisas i denna rapport baseras på av fullmäktige senast beslutad investeringsbudget samt beslut om ombudgeteringar från 2024 och 2025.

Utfallet för periodens investeringar för kommunen uppgår till 453 mnkr (295 mnkr) vilket är 158 mnkr högre än utfallet för samma period föregående år. Utfallet är 179 mnkr lägre än budgeterat, vilket framför allt beror på att investeringar i fastigheter samt gator och vägar har blivit försenade eller framflyttade.

För *tekniska nämnden* beror periodens budgetavvikelse (133 mnkr) huvudsakligen på investeringsprojekt inom verksamheten *fastighet* (74 mnkr) som blivit försenade eller inte förväntas nyttja hela budgeten under året. Största projektet inom fastighet är om- och tillbyggnation av Vasaskolan för att möta gymnasiets ökade elevantal och namnet fortsättningsvis blir Vasagymnasiet. Projektet redovisar ett överskott i delåret (11 mnkr) men budgeten för helåret väntas nyttjas fullt ut.

Inom verksamheten *gator och parker* beror periodens budgetavvikelse (57 mnkr) på att flera projekt har blivit försenade. De största överskotten har projekten Renmarkstorget (11 mnkr), Stadsutveckling innanför ringen (8 mnkr) och Tvärån klimatanpassning (8 mnkr). Dessa tre ligger efter mot tidsplanen och prognosen för helåret är ett sammanlagt överskott på 66 mnkr då stora åtgärder inträffar under nästa år.

Prognosen för årets investeringar bedöms uppgå till 1 622 mnkr av beslutad investeringsbudget på 2 005 mnkr, vilket motsvarar 81 procent av total investeringsbudget. Föregående år var andelen 75 procent.

Prognosen för verksamheten *fastighet* är att 87 procent (70 procent) av investeringsbudgeten för året kommer att nyttjas vilket innebär ett överskott på 147 mnkr. Detta medför en ökning mot föregående år. Ett visst överskott väntas då det finns fastighetsprojekt som ligger efter mot tidplanen samt de som förväntas slutföras till en lägre kostnad än budgeterat.

För projekt inom verksamheten *gator och parker* är prognosen att 74 procent (103 procent) av årets investeringsbudget kommer att nyttjas vilket innebär ett överskott på 81 mnkr. Eftersom föregående år inkluderar avräkningen mellan kommunen och Trafikverket när det gäller byte av ansvar för vägarna kopplade till Ringleden runt Umeå inklusive Västra länken (310 mnkr) innebär årets prognos en minskning jämfört med föregående år.

För projekt inom kommunstyrelsens verksamheter väntas 75 procent av investeringsbudgeten nyttjas (47 procent). Ökningen beror på att utbyggnadsfasen av Tomtebo strand har påbörjats samt att många fastighetsförvärv väntas ske under året. Prognostiserad avvikelse beror främst på förseningar i mark- och exploateringsprojekten Klockarbäcken (55 mnkr) samt Dåva (15 mnkr) medan det för merparten av kommunstyrelsens resterande projekt förväntas ett utfall i linje med budget.

Periodens investeringar inom *UKF-koncernen* uppgick till 359 mnkr (291 mnkr). Lämnad prognos för årets investeringar är 1 765 mnkr, vilket är 499 mnkr högre än förra årets investeringar (1 266 mnkr) och 71 mnkr lägre än årets budget (1 836 mnkr).

Kommunens ekonomiska ställning

Kommunens resultat för årets fyra första månader indikerar en stabil ekonomisk ställning.

Kommunens avsättningar till pensioner (inkl. särskild löneskatt) uppgår till 8 mnkr (33 mnkr) under perioden, baserat på löpande årsprognoser från kommunens pensionsförvaltare. Inflationen har stabiliserat sig på en lägre nivå, vilket har bidragit till att kostnaden för den förmånsbestämda pensionen fortsatt är låg.

Kommunens egna långfristiga lån har ökat med 118 mnkr sedan årets början till 2 324 mnkr (2 206 mnkr). Långfristiga skulden avseende finansiell leasing har minskat med 36 mnkr sedan årsskiftet till 1 530 mnkr (1 566 mnkr).

Kommunens självfinansieringsgrad för periodens investeringar uppgår till 58 procent jämfört med 82 procent vid samma tidpunkt föregående år. Effekten av ett resultat i paritet med föregående år i kombination med högre investeringsvolym påverkar självfinansieringsgraden negativt, resultatet är inte tillräckligt för att finansiera periodens investeringar. Prognosen för årets investeringar är 1 622 mnkr, avskrivningar 739 mnkr och resultat 299 mnkr, vilket innebär att självfinansieringsgraden för helår beräknas uppgå till 64 procent. Vid årsskiftet uppgick självfinansieringsgraden till 75 procent.

Soliditetsmättet beskriver kommunens långsiktiga betalningsförmåga. Mättet anger hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med egna medel. Periodens *soliditet inklusive pensionsförpliktelsen och exklusive utlåning till koncernbolagen* ökade en procentenhet till 32 procent (31 procent) jämfört med samma period föregående år och är per sista april en procentenhet lägre jämfört med årsskiftet. Under de senaste fem åren har genomsnittet varit 31 procent per sista april.

I den officiella statistiken används ett annat *soliditetsmått som inkluderar även internbankens vidareutlåning till koncernen*. Enligt det måttet uppgår soliditeten för årets fyra första månader till 20 procent (19 procent), vilket är en procentenhet högre jämfört med samma period föregående år och är per sista april i samma nivå som vid årsskiftet. Genomsnittet har under de senaste fem åren varit 19 procent per sista april.

UKF-koncernens ekonomiska ställning

UKF-koncernens låneskuld har minskat med 385 mnkr sedan årsskiftet och uppgår till 8 988 mnkr jämfört med 9 373 mnkr vid årsskiftet.

UKF-koncernens soliditet uppgår till 36 procent jämfört med 34 procent vid årsskiftet. Soliditeten är något högre under årets första tertial jämfört med årsskiftet på grund av att resultatet för perioden är högre samtidigt som investeringstakten har varit lägre.

Periodens investeringar uppgår till 359 mnkr (291 mnkr). Självfinansieringsgraden uppgår till 157 procent (135 procent) efter första tertialet. Prognosen för årets investeringar på 1 765 mnkr, avskrivningar på 654 mnkr och en resultatprognos på 471 mnkr innebär att självfinansieringsgraden för helår beräknas uppgå till 64 procent (67 procent). En prognostiserad högre investeringsnivå sänker självfinansieringsgraden för helåret.

Driftredovisning - styrelse och nämnders budgetavvikelse och årsprognos

I driftredovisningen redovisas en avstämning av utfall mot fullmäktiges budget för den verksamhet som bedrivs inom kommunens styrelse och nämnder. I driftredovisningen redovisas budgetavvikelsen för *verksamhetens nettokostnad*. Där redovisas således inte skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning samt finansiella intäkter och kostnader. Detta gör att redovisningen för kommunstyrelsen (finansiell leasing, räntekostnader för pensioner samt värdeförändring pensionsstiftelse) och valnämnden (riktat statsbidrag som klassificeras som generellt) påverkas.

Styrelse och nämnder redovisar ett utfall som är 156 mnkr högre än budget (föregående år 102 mnkr högre än budget). De största budgetavvikelserna har:

- kommunstyrelsen (60 mnkr), vilket förklaras av högre intäkter än förväntat från kraftverksamheten.
- tekniska nämnden (35 mnkr), vilket förklaras av lägre kostnader för vinterväghållning på grund av mer gynnsamma förhållanden än förväntat.
- för- och grundskolenämnden (29 mnkr), vilket förklaras av lägre volymer och högre bidrag inom förskoleverksamheten, högre avgifter samt lägre kostnader för undervisning nyanlända.
- äldrenämnden (28 mnkr), vilket främst förklaras av färre platser i drift inom vård- och omsorgsboenden samt färre beviljade timmar inom hemtjänsten. Rekrytering pågår av kvalitetsundersköterskor men inte i takt med avsatta medel.
- individ- och familjenämnden (-11 mnkr), vilket främst förklaras av högre kostnader för placeringar på barn- och unga-området än förväntat.

Styrelse och nämnder lämnar en prognostiserad budgetavvikelse för helåret 2026 som är 201 mnkr (48 mnkr). De största prognosavvikelserna har:

- kommunstyrelsen (112 mnkr), vilket främst hänförs till högre intäkter från krafthandelsverksamheten.
- äldrenämnden (60 mnkr), vilket främst förklaras av färre hemtjänsttimmar och färre platser inom vård- och omsorgsboenden samt att pågående rekrytering av kvalitetsundersköterskor tar längre tid än beräknat.
- för- och grundskolenämnden (29 mnkr), vilket förklaras av lägre volymer och högre bidrag inom förskoleverksamheten, högre avgifter samt lägre kostnader för undervisning nyanlända.
- individ- och familjenämnden (-10 mnkr), vilket främst förklaras av högre kostnader för placeringar på barn- och unga-området än förväntat.
- IT-kapacitetsnämnd (-8 mnkr), vilket främst förklaras av kraftigt fördyrade licenser.

Bilaga 1 Driftredovisning – styrelse och nämnders budgetavvikelse och årsprognos

Driftredovisning per nämnd, mnkr ²	2026			2025	2026		
	budget jan-apr	utfall jan-apr	budget-avvikelse jan-apr	utfall jan-apr	budget jan-dec	prognos årsutfall	prognos budget-avvikelse jan-dec
Kommunfullmäktige (revision)	-1	-1	0	0	-4	-4	0
Kommunstyrelsen ³	-435	-374	60	-384	-1 269	-1 157	112
Valnämnden ⁴	-2	-2	1	-1	-24	-24	-1
För- och grundskolenämnden	-876	-847	29	-845	-2 374	-2 345	29
Äldrenämnden	-502	-474	28	-435	-1 512	-1 452	60
Tekniska nämnden	-603	-568	35	-542	-1 669	-1 666	3
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	-245	-241	5	-222	-690	-684	6
Individ- och familjenämnden	-624	-635	-11	-602	-1 872	-1 882	-10
Fritidsnämnden	-45	-45	1	-52	-129	-129	-1
Kulturnämnden	-64	-63	1	-61	-178	-178	0
Byggnadsnämnden	-24	-21	3	-17	-66	-61	5
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-9	-9	0	-9	-23	-23	0
Personalnämnden	0	0	0	0	-1	-1	0
Överförmyndarnämnden	-6	-6	0	-5	-17	-17	0
Umeåregionens brand- och räddningsnämnd	-34	-32	2	-27	-104	-100	4
IT-kapacitetsnämnd, Umeå-Skellefteå	-1	-1	0	0	-2	-10	-8
PA-nämnd, Umeåregionen	-2	-2	0	0	-5	-5	0
Summa verksamhetens nettokostnader	-3 475	-3 319	156	-3 203	-9 938	-9 737	201

² Beloppen är avrundade till närmast miljontal kronor.

³ I fullmäktiges budgetbeslut för kommunstyrelsen ingår även finansiell kostnad för pensioner i anslaget. Då redovisning av finansiell leasing implementerats, redovisas finansiella kostnader för dessa kontrakt på kommunstyrelsen. Dessa kostnader redovisas inte i ovan nämnda sammanställning, då de redovisas bland finansiella intäkter och kostnader och inte ingår i verksamhetens nettokostnader.

⁴ Under 2026 redovisas statsbidrag för kommunernas medverkan vid 2026 års val till riksdagen, region- och kommunfullmäktige som generella statsbidrag. Det innebär att i Bilaga 1 ingår inte generella statsbidrag med 4 mnkr.

Bilaga 2 Resultaträkning för kommunen och UKF-koncernen

mnkr	Umeå kommun							UKF koncernen	
	2026-01-01 --04-30	2025-01-01 --04-30	Budget jan-apr 2026	Budget- avvikelse jan-apr 2026	Budget 2026	Prognos 2026	Prognos budget- avvikelse 2026	2026-01-01 --04-30	2025-01-01 --04-30
Verksamhetens intäkter	673	664	561	112	1 706	2 020	315	1 586	1 396
Verksamhetens kostnader	-3 749	-3 637	-3 795	46	-10 909	-11 019	-110	-945	-923
Avskrivningar	-243	-229	-242	-1	-735	-739	-4	-218	-212
Verksamhetens nettokostnader	-3 319	-3 203	-3 475	156	-9 938	-9 737	201	423	261
Skatteintäkter	2 849	2 799	2 925	-76	8 775	8 584	-191	0	0
Generella statsbidrag och utjämning	522	482	495	26	1 479	1 551	72	0	0
Verksamhetens resultat	52	79	-55	107	316	397	82	423	261
Finansiella intäkter	86	73	92	-7	307	256	-51	7	3
Finansiella kostnader	-119	-137	-131	12	-417	-354	63	-86	-83
Resultat efter finansiella poster	18	15	-93	112	205	299	94	344	181
Årets resultat	18	15	-93	112	205	299	94	344	181

Bilaga 3 Balansräkning för kommunen och UKF-koncernen

mnkr	Umeå kommun		UKF koncern	
	2026-04-30	2025-12-31	2026-04-30	2025-12-31
Tillgångar				
Anläggningstillgångar				
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>				
Programvaror och licenser	0	1	37	35
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	10 019	9 991	10 274	10 295
Pågående anläggning	1 900	1 717	1 690	1 504
Maskiner och inventarier	611	612	4 350	4 375
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>				
Aktier, andelar, bostadsrätter	401	401	610	529
Långfristiga fordringar	8 353	8 737	74	146
Summa anläggningstillgångar	21 284	21 458	17 036	16 885
Omsättningstillgångar				
Förråd och lager	54	54	143	174
Kortfristiga fordringar	977	916	639	771
Kortfristiga placeringar	145	138	-	-
Likvida medel	-	1	34	29
Summa omsättningstillgångar	1 177	1 109	816	974
SUMMA TILLGÅNGAR	22 460	22 568	17 852	17 859
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital				
Periodens resultat	18	430	344	261
Resultatutjämningsreserv	903	903	-	-
Minoritetsandel	-	-	9	11
Övrigt eget kapital	5 708	5 278	5 998	5 738
Summa eget kapital	6 629	6 611	6 351	6 009
Avsättningar	1 345	1 340	865	864
Skulder				
Långfristiga skulder	12 250	12 553	9 597	9 965
Skuld investeringsbidrag	125	126	-	-
Kortfristiga skulder	2 111	1 938	1 039	1 021
Summa skulder	14 486	14 617	10 636	10 986
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	22 460	22 568	17 852	17 859
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER				
Ansvarsförbindelser				
Pensionsförpliktelser inklusive löneskatt	2 058	2 076	-	-
Övriga ansvarsförbindelser	73	73	-	-

Bilaga 4 Investeringar - styrelse och nämnders budgetavvikelse och årsprognos

Mnkr	2026			2025	2026		
	Budget jan-apr	Utfall jan-apr	Budgetavvikelse jan-apr	Utfall jan-apr	Budget jan-dec	Prognos årsutfall	Prognos budgetavvikelse jan-dec
Kommunstyrelse	-108	-99	9	-54	-323	-243	80
Valnämnd	0	0	0	0	-1	-1	0
Teknisk nämnd	-470	-337	133	-221	-1 514	-1 272	242
Byggnadsnämnd	0	0	0	-1	0	-1	0
Miljö- & hälsoskyddsnämnd	0	0	0	0	0	0	0
Umeåregionens brand- och räddningsnämnd	-19	-8	11	-6	-58	-18	40
Äldrenämnd	-9	-2	7	-1	-32	-20	12
Individ- och familjenämnd	-6	-2	4	-2	-19	-9	10
Fritidsnämnd	-6	0	6	-2	-19	-18	1
Kulturnämnd	-3	-1	1	-1	-8	-11	-3
För- och grundskolenämnd	-7	-1	5	-5	-21	-21	0
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	-3	-2	1	-2	-10	-10	0
Summa	-632	-453	179	-295	-2 005	-1 622	383